

Publiczne prawo konkurencji

.

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

„konkurencja” i inne podstawowe pojęcia

.

Wolna konkurencja jako filar gospodarki rynkowej

- Wolna konkurencja jest jedną z podstaw gospodarki wolnorynkowej;
- Wolna konkurencja jest charakterystyczna dla gospodarki towarowo – pieniężnej.
- Konkurencja to współzawodnictwo, rywalizacja podmiotów występujących na rynku.
- Słowo „konkurencja” pochodzi ono od łacińskiego wyrazu „*concurro*”, które oznacza „zetknąć się”, „walczyć”, „zbiegać się razem.
- Wolna konkurencja jest gwarantem rozwoju gospodarczego.

Definicja konkurencji

Konkurencja ma miejsce gdy:		
na tym samym rynku geograficznym oraz (koniunkcja)	po stronie: a) Podaży lub (alternatywa zwykła) b) Popytu	Występuje przynajmniej dwóch różnych przedsiębiorców (np. nie chodzi tu o spółkę-matkę i spółkę – córkę)
na tym samym rynku asortymentowym (na który składają się towary oraz usługi identyczne, oraz takie, które są uważane za substytuty)		
w tym samym czasie		

Funkcje wolnej konkurencji

Konkurencja samoistnie spełnia wiele ważnych funkcji dla gospodarki:	funkcja sterownicza	polega na sterowaniu podziałem i przepływem towarów i usług
	funkcja dostosowawcza	polega na zapewnieniu płynnego dostosowywania towarów i usług do zmieniających się potrzeb rynkowych
	funkcja alokacyjna	sprzyja alokacji zasobów towarów i usług zapewniając ich celowe wykorzystywanie
	funkcja regulacyjna / funkcja eliminacyjna	polega na zapewnieniu podziału dochodów między uczestnikami gry rynkowej według kryterium wydajności/ Eliminuje „złych” uczestników rynku

Monopol jako zagrożenie wolnej konkurencji

Jednym z zagrożeń dla wolnej konkurencji jest zjawisko tzw. monopolizacji/koncentracji gospodarki.

Monopol prowadzi do ograniczenia konkurencji. Z kolei brak czy ograniczenie konkurencji powoduje negatywne efekty, ograniczenie jakości, podnoszenie cen, itp.

Prawo ochrony konkurencji nazywane jest „prawem antymonopolowym”.

Monopol przybiera różne postaci:

Monopol pełny (całkowita wyłączność na rynku)

duopol (podział rynku pomiędzy dwóch przedsiębiorców)

oligopol (podział rynku pomiędzy kilku przedsiębiorców).

RODZAJE OLIGOPOLU

Oligopol czysty - jest to mała liczba przedsiębiorców (kilka do kilkunastu), które całkowicie dominują w produkcji określonego wyrobu.

Oligopol ten przedstawia jednorodne produkty (benzynę lub stal itp.).

Oligopol zróżnicowany - składa się z kilku przedsiębiorców produkujących częściowo zróżnicowany produkt np. (samochody, aparaty fotograficzne itp.)

Produkt może być zróżnicowany np.. pod względem poziomu jakości, szczególnych cech, stylu lub serwisu.

Jak działa monopol?

1. Rynek wielu graczy konkurujących ze sobą	2. Dominacja jednego z konkurentów	• Atak na konkurentów • Wojna cenowa, itp. (pozorne polepszenie sytuacji konsumentów)	Usunięcie konkurentów	Narzucanie konsumentom warunków umów WNIOSKI : CAŁKOWITA WOLNOŚĆ GOSPODARCZA, BEZ INGERENCJI PAŃSTWA SKUTKUJE ZNISZCZENIEM WOLNOŚCI GOSPODARCZEJ
---	------------------------------------	---	-----------------------	---

Rodzaje monopolu

Ze względu na sposób powstania monopol może być:

- faktyczny
- prawny (USTAWOWY I ADMINISTRACYJNY – w związku z zagwarantowaniem państwu określonych działów gospodarki, wydawanymi decyzjami administracyjnymi – koncesje/zezwożenia)

Ze względu na **sferę działalności gospodarczej**, w której występują monopole mogą one być:

- handlowe
- towarowe
- produkcyjne i dystrybucyjne
- finansowe
- monopsony – monopole w sferze skupu / tylko jeden nabywca reprezentujący cały popyt/

Destrukcyjny wpływ monopolu na gospodarkę wolnorynkową powoduje, że systemy prawne wprowadzają zbiór norm prawnych przeciwdziałających tworzeniu się monopolu na rynku.

Kartel

Kartel –praktyki takie jak	porozumienie lub praktyki uzgodnione	przez co najmniej dwóch samodzielnych konkurentów,	mające na celu koordynację ich zachowań konkurencyjnych na rynku lub wpłynięcie na istotne czynniki konkurencji z	np. zmowa cenowa, zmowa technologiczna, itp.
----------------------------	--	--	---	--

Prawo ochrony konkurencji nazywane jest niekiedy „prawem antykartelowym”.

Trust

Trust – forma koncentracji kapitałowej,	w której przedsiębiorcy tworzą oligopol, powstający na drodze łączenia się samodzielnych dotąd przedsiębiorstw tej samej branży.	Dotychczasowi ich właściciele stają się udziałowcami powstającego trustu, na którego czele stoi zarząd kierujący produkcją i sprzedażą, wyznaczający ceny, określający podział zysków.	Przedsiębiorstwa tracą całkowicie swą samodzielność pod względem handlowym, wytwórczym i prawnym
---	--	--	--

Prawo ochrony konkurencji nazywane jest niekiedy „prawem antytrustowym”.

Miejsce prawa konkurencji

w systemie prawa

Miejsce prawa wolnej konkurencji w systemie prawa

- zbiór norm prawa składa się na system prawa obowiązujący w danym miejscu i czasie
- system prawa składa się z **norm powiązanych wewnątrznie** z uwagi na treść regulowanych stosunków społecznych, co skłania do dokonywania podziałów czy dokonywania typologii norm prawnych
- do najstarszych podziałów prawa w Europie należy podział na prawo publiczne i na prawo prywatne

Najstarszy podział systemu prawa:

Prawo prywatne *Ius privatum*

- reguluje relacje pomiędzy jednostkami a ich organizacjami
- podmioty prawa prywatnego mają pozycję równorzędną
- dominują normy *ius dispositivum* – *względnie obowiązujące*

Prawo publiczne *Ius publicum*

- reguluje relacje pomiędzy państwem a jednostkami
- istnieje relacja nadrzędności – podrzędności pomiędzy państwem a jednostkami
- państwo w sposób władczy ingeruje w prawa jednostki
- dominują normy *ius cogens* – *bezwzględnie obowiązujące*

Publiczne prawo konkurencji jako element prawa publicznego gospodarczego

- Publiczne prawo konkurencji jest **elementem** prawa publicznego gospodarczego.
- Publiczne prawo konkurencji nie tworzy samodzielnej gałęzi prawa.

Prawo publiczne gospodarcze

- Prawo publiczne gospodarcze jest młodą dziedziną (gałęzią) prawa; koncepcje związane z prawem gospodarczym pojawiały się na przełomie XIX i XX w związku z przeobrażeniem kapitalizmu liberalnego w kapitalizm wiązany i powstającymi konfliktami klasowymi, kryzysami ekonomicznymi, itp.
- Prawo publiczne gospodarcze to prawo interwencji państwa – w interesie publicznym - w sferę gospodarczą
- Prawo gospodarcze publiczne określa:
 - (a) ustrój gospodarczy państwa
 - (b) zasady funkcjonowania ustroju gospodarczego państwa
 - (c) zasady ochrony tego ustroju
- W krajach gospodarki wolnorynkowej od prawa publicznego gospodarczego oczekuje się aby był gwarancją, że interwencjonizm państwowy w gospodarkę nie będzie inny niż określone prawem
- Prawo publiczne gospodarcze reguluje jedynie część stosunków społecznych związanych z działalnością gospodarczą; w jego skład wchodzi m.in. regulacja dotycząca zakresu i formy państwowej ochrony mechanizmów gospodarczych i praw ekonomicznych

Złożona postać prawa konkurencji w Polsce

PRAWO KONKURENCJI W POLSCE						
§ 1 PUBLICZNE PRAWO OCHRONY KONKURENCJI DZIAŁAJĄCE W INTERESIE PUBLICZNYM				§ 2 INNE REGUŁY DOTYCZĄCE KONKURENCJI DZIAŁAJĄCE W INTERESIE PRYWATNYM		
DZIAŁ I.		DZIAŁ II.	DZIAŁ III.	OCHRONA KONKURENCJI W SFERZE PRYWATNOPRAWNEJ (EGZEMPLIFIKACJA)		
PRAWO ANTYMONOPOŁOWE		PRAWO SUBWENCYJNE (POMOC PUBLICZNA)	PRAWO OCHRONY KONSUMENTA W INTERESIE PUBLICZNYM			
1.	2.			1.	2.	
ZAKAZ <u>PRAKTYK</u> OGRA NICZAJĄCYCH KONKURENCJĘ	PRZECIWDZIAŁANIE NADMIERNEJ (ANTYKONKURENCYJNEJ) KONCENTRACJI			ZWALCZANIE NIEUCZIWY KONKURENCJI	PRZECIWDZIAŁANIE NIEUCZCIWYM PRAKTYKOM RYNKOWYM	
A. ZAKAZ <u>POROZUMIEŃ</u> OGRA NICZAJĄ CYCH KONKURENCJĘ	B. ZAKAZ <u>JEDNOSTRONNE</u> <u>GO</u> NADUŻYWANIA POZYCJI DOMINUJĄCEJ			OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ		

Źródła prawa konkurencji

.

Źródła prawa w ujęciu formalnym /fontes iuris/

Źródła prawa publicznej ochrony konkurencji mają charakter:

- a) skoncentrowany
- b) dualistyczny

Źródła prawa mają charakter :

- a) krajowy
- b) międzynarodowy

w szczególności wynikający z faktu członkostwa
Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Źródła prawa krajowego

Wśród źródeł prawa krajowego wymienić należy:

- Konstytucję; konstytucja nie wskazuje wprost na nakaz ochrony konkurencji, niemniej ów nakaz może być wywiedziony z innych przepisów, np. art. 76 Konstytucji nakazującego ochronę konsumentów, czy z art. 20 i 22 Konstytucji regulujących zasady gospodarki wolnorynkowej
- ustawę z 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów
- ustawę z dnia 21 kwietnia 2017 r. o roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji

Przepis art. 76 Konstytucji

- ochrona konkurencji i konsumentów ma rangę konstytucyjną;
- zgodnie z art. 76 Konstytucji; **władze publiczne chronią konsumentów**, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz **przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi**.
- Przepis ten określa kierunki polityki państwa.
- Nie rodzi on praw podmiotowych dla jednostki.

Prawo konkurencji w prawie prywatnym

Ochrona konkurencji w polskim obszarze prawnym realizowana jest również poprzez system norm prawa gospodarczego prywatnego:

- a) ustawę z 16 kwietnia 1993r. **o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji**; zgodnie z art. 1 tej ustawy reguluje ona zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej, w szczególności w produkcji przemysłowej, rolniej, budownictwie, handlu i usługach, w interesie publicznym, przedsiębiorców oraz klientów, a zwłaszcza konsumentów
- b) zwalczanie nieuczciwej konkurencji traktowane jest jako część **prawa własności przemysłowej**, ochrona konkurencji w oparciu o ustawę z 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji ma charakter subsydiarny w stosunku do ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. Prawo własności przemysłowej
- c) **ustawę o nieuczciwych praktykach rynkowych**

Historyczny rozwój publicznego prawa ochrony konkurencji w Polsce

(I) Pierwszym polskim uporządkowanym zbiorem przepisów antymonopolowych była ustawa z 28 marca 1933r. o kartelach (Dz. U. Nr 31, poz. 270 ze zm.). Ustawa ta powstała na fali negatywnych zjawisk związanych z funkcjonowaniem karteli w szczególności w kontekście kryzysu światowego końca lat 20-tych XXw. Ustawa poddawała kartele kontroli państwa.

(II) Jej następczyni, ustawa z 13 lipca 1939r. o porozumieniach kartelowych nie weszła w życie z uwagi na II wojnę światową.

(III) W ustroju gospodarki centralnie planowej przy monopolistycznej strukturze gospodarki, w której wiodącą rolę wiódł sektor państwowy regulacja antymonopolowa nie miała racji bytu. Dopiero u schyłku PRL wprowadzono ustawę z 28 stycznia 1987r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym w gospodarce narodowej (Dz. U. Nr 3 poz. 18 ze zm.).

(IV) Pierwszą nowoczesną regulacją antymonopolową była ustawa z 24 lutego 1990r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów.

(V) Kolejną ustawą, wprowadzoną w celu uszczelnienia systemu ochrony antymonopolowej była ustawa z 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów. **(VI)** Obecna ustawa antymonopolowa została wprowadzona w związku z potrzebą integracji ustawodawstwa antymonopolowego z przepisami unijnymi.

Prawo europejskie w służbie ochrony konkurencji

Prawo pierwotne	Prawo pochodne	
Traktaty międzypaństwowe	Rozporządzenia – normy bezpośrednio stosowane	Normy abstrakcyjne i generalne
	Dyrektywy – normy wymagające implementacji	
	Decyzje komisji	Normy indywidualne

Źródła europejskiego prawa konkurencji

- Prawo pierwotne/ art. 81, 82 (a także 83-86) Traktatu o ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej obecnie art. 101/102 TFUE (z dniem wejścia w życie Traktatu z Lizbony 1.XII.2009),
- tzn. Rozdział I. Reguły konkurencji/sekcja I Reguły mające zastosowanie do przedsiębiorstw.

Źródła europejskiego prawa konkurencji

- Tzw. wspólnotowe i traktatowe reguły konkurencji obejmują:
 - względny zakaz porozumień ograniczających konkurencję (art. 81 ust. 1 TWE) pod rygorem ich nieważności
 - wyjątki od zakazu porozumień ograniczających konkurencję, w przypadku porozumień służących postępowi technologicznemu i gospodarczemu (art. 81 ust. 3 TWE)
 - zakaz nadużywania pozycji dominującej (art. 82 TWE)
- Postanowienia Traktatu nie są wystarczające dla ochrony niezakłóconej konkurencji: brak przede wszystkim przepisów w traktacie o zakazie antykonkurencyjnej koncentracji przedsiębiorców

Prawo pochodne

- rozporządzenie Rady nr 1/2003/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu WE (Dz. Urz. UE L 1 z 04.01.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 02, str. 205);
- rozporządzenie Rady nr 139/2004/WE z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorców (Dz. Urz. UE L 024 z 29.01.2004, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 08, t. 03, str. 40);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/2004/WE z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów ("Rozporządzenie w sprawie współpracy w dziedzinie ochrony konsumentów") (Dz. Urz. UE L 364 z 9.12.2004).

Relacja prawa wspólnotowego do prawa krajowego

.

Relacja wspólnotowych reguł konkurencji do krajowych reguł konkurencji

- **PIERWSZEŃSTWO STOSOWANIA PRAWA EUROPEJSKIEGO/** Prawo wspólnotowe ma pierwszeństwo stosowania przed prawem krajowym
- **BEZPOŚREDNIE ZASTOSOWANIE PRAWA EUROPEJSKIEGO/** Traktat ma zastosowanie bezpośrednio w stosunku do przedsiębiorstw, konkretyzacja postanowień traktatu następuje także poprzez rozporządzenie Rady nr 1/2003 w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu.

Relacja wspólnotowych reguł konkurencji do krajowych reguł konkurencji

ZASADA POWSZECHNOŚCI PRAWA EUROPEJSKIEGO I ZASADA EKSTERYTORIALNOSCI PRAWA KRAJOWEGO

- wspólnotowe reguły konkurencji ograniczone są do terytorium Wspólnoty,
- krajowe reguły konkurencji podlegają natomiast zasadzie eksterytorialności – ograniczają się do skutków występujących albo mogących wystąpić na obszarze danego Państwa Członkowskiego

Relacja wspólnotowych reguł konkurencji do krajowych reguł konkurencji

ZASADA STOSOWANIA PRAWA EUROPEJSKIEGO PRZEZ ORGANY KRAJOWE

- Sądy krajowe państw członkowskich są uprawnione do pełnego stosowania Traktatu
- wspólnotowe reguły konkurencji są stosowane przez administracyjne krajowe organy ochrony konkurencji.

Relacja wspólnotowych reguł konkurencji do krajowych reguł konkurencji

ZASADA DOPUSZCZALNOŚCI SZERSZEJ REGULACJI ZASAD KONKURENCJI PRZEZ PRAWO KRAJOWE

- Prawo europejskie nie ogranicza Państw Członkowskich w przyjmowaniu i stosowaniu na swoim terytorium bardziej rygorystycznych krajowych przepisów prawa konkurencji.
- Prawo wspólnotowe to minimum regulacji
- Krajowe prawo konkurencji może rozwijać się obok prawa wspólnotowego.

Relacja wspólnotowych reguł konkurencji do krajowych reguł konkurencji

ZASADA BEZPOŚREDNIEJ SKUTECZNOŚCI DECYZJI KOMISJI.

Komisja ma możliwość wydawania bezpośrednich decyzji skierowanych do przedsiębiorstw lub związków przedsiębiorstw w celu doprowadzenia do zaprzestania naruszeń Traktatu.

Relacja wspólnotowych reguł konkurencji do krajowych reguł konkurencji

ZASADA PRYMATU WSPÓLNOTOWYCH ORGANÓW KONKURENCJI.

- Organy ochrony konkurencji Państw Członkowskich są automatycznie pozbawione swych kompetencji, jeżeli Komisja rozpocznie własne postępowanie w sprawie.
- Jeżeli organ ochrony konkurencji Państwa Członkowskiego prowadzi już postępowanie w sprawie, a Komisja zamierza wszcząć postępowanie, Komisja powinna dołożyć wszelkiej staranności, aby wszcząć postępowanie tak szybko jak to możliwe.
- Przed wszczęciem postępowania Komisja powinna zasięgnąć opinii zainteresowanych organów krajowych

Zasada eksterytorialności

.

Zakres terytorialny (przestrzenny) obowiązywania ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji reguluje zasady i tryb przeciwdziałania:

- praktykom ograniczającym konkurencję oraz
 - praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów,
 - a także antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków,
-
- jeżeli te praktyki lub koncentracje **wywołują lub mogą wywoływać skutki** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 1 ust. 2).

Zasada eksterytorialności

Zasada eksterytorialności polega na tym, że ustawa znajduje zastosowanie bez względu na to :

- jacy przedsiębiorcy i
 - gdzie podejmują zachowania,
- które wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium RP.

Innymi słowy dowolne jest źródło i miejsce naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Traktatowe reguły konkurencji

.

Względny zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Zgodnie z art. 81 ust. 1 TWE wprowadzono względny zakaz porozumień ograniczających konkurencję.

- norma adresowana jest **bezpośrednio** do przedsiębiorców
- norma skonstruowana jest jako:
 - a) klauzula generalna (norma prawna o szerokim zakresie stosowania, konstruowana przy użyciu pojęć otwartych)
 - b) egzemplifikacja określonych zachowań

Względny zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Norma art. 81 ust. 1 TWE (klauzula generalna) zakazuje:

- a) wszelkich porozumień między przedsiębiorstwami,
- b) wszelkich decyzje związków przedsiębiorstw
- c) wszelkich praktyki uzgodnionych,

które charakteryzują się tym, że:

- a) po pierwsze, **mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi** i (koniunkcja)
- b) po drugie, **których celem lub skutkiem** jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji wewnątrz wspólnego rynku

Względny zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Traktat dokonuje **egzemplifikacji** zakazanych porozumień, które polegają na:

- a) ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni cen zakupu lub sprzedaży albo innych warunków transakcji;
- b) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji, rynków, rozwoju technicznego lub inwestycji;
- c) podziale rynków lub źródeł zaopatrzenia;
- d) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównych warunków do świadczeń równoważnych i stwarzaniu im przez to niekorzystnych warunków konkurencji;
- e) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

Porozumienia lub decyzje zakazane są **nieważne z mocy prawa**

Wyjątki od zakazu porozumień

- od zakazu porozumień ograniczających konkurencję przepisy przewidują wyjątki.
- **KLAUZULA ROZSĄDKU** : dozwolone są porozumienia, które przyczyniają się do polepszenia produkcji lub dystrybucji produktów bądź do popierania postępu technicznego lub gospodarczego,
 - a) przy zastrzeżeniu dla użytkowników słusznej części zysku, który z tego wynika (**wymóg partycypacji w zyskach**),
 - b) bez nakładania na zainteresowane przedsiębiorstwa ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów (**wymóg proporcjonalności**);
 - c) bez dawania przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych produktów (**wymóg ograniczonej antykonkurencyjności**).

Nadużywanie pozycji dominującej

- Traktat **bezwzględnie** zakazuje nadużywania pozycji dominującej
- Niezgodne ze wspólnym rynkiem i zakazane jest nadużywanie przez jedno lub większą liczbę przedsiębiorstw pozycji dominującej na wspólnym rynku lub na znacznej jego części, w zakresie, w jakim może wpływać na handel między Państwami Członkowskimi.

Nadużywanie pozycji dominującej

Nadużywanie takie może polegać w szczególności na:

- a) narzucaniu w sposób bezpośredni lub pośredni niesłusznym cen zakupu lub sprzedaży albo innych niesłusznym warunków transakcji;
- b) ograniczaniu produkcji, rynków lub rozwoju technicznego ze szkodą dla konsumentów;
- c) stosowaniu wobec partnerów handlowych nierównym warunków do świadczeń równoważnym i stwarzaniu im przez to niekorzystnym warunków konkurencji;
- d) uzależnianiu zawarcia kontraktów od przyjęcia przez partnerów zobowiązań dodatkowych, które ze względu na swój charakter lub zwyczaje handlowe nie mają związku z przedmiotem tych kontraktów.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu

Stosowanie art. 81 i 82 Traktatu /**ZASADA AUTOMATYZMU**/

- a) po pierwsze, porozumienia ograniczające konkurencję, które nie spełniają testu klauzuli rozsądku **są zakazane, bez konieczności podejmowania w tym celu uprzedniej decyzji**
- b) Porozumienia spełniające test klauzuli rozsądku **nie są zakazane, bez konieczności podejmowania w tym celu uprzedniej decyzji.**
- c) Nadużywanie pozycji dominującej jest zakazane, **bez konieczności podejmowania w tym celu uprzedniej decyzji**

Ciężar dowodu/ onus probandi

- W każdym krajowym lub wspólnotowym postępowaniu w sprawie stosowania Traktatu ciężar udowodnienia naruszenia **spoczywa na stronie lub organie zarzucającym naruszenie.**
- Przedsiębiorstwo lub związek przedsiębiorstw powołujące się na klauzulę rozsądku ma obowiązek udowodnienia, że przesłanki określone w tym przepisie są spełnione **/CIĘŻAR UDOWODNIENIA KLAUZULI ROZSĄDKU/**

Związek między art. 81 i 82 Traktatu a krajowym prawem konkurencji

ZASADA KUMULATYWNEGO STOSOWANIA REGUŁ KONKURENCJI

Jeżeli organy ochrony konkurencji Państw Członkowskich lub krajowe sądy stosują krajowe prawo konkurencji do porozumień (lub nadużywania pozycji dominującej), które mogą wpływać na handel między Państwami Członkowskimi w rozumieniu tego przepisu, stosują również Traktat do takich porozumień (lub nadużywania pozycji dominującej)

Związek między art. 81 i 82 Traktatu a krajowym prawem konkurencji

ZAKAZ OGRANICZENIA SWOBODY WYNIKAJĄCEJ Z PRAWA EUROPEJSKIEGO PRZEZ PRAWO KRAJOWE W WYMIARZE WSPÓLNOTOWYM

- Zastosowanie krajowego prawa konkurencji w wymiarze wspólnotowym nie może prowadzić do zakazania porozumień dozwolonych prawem europejskim
- Prawo krajowe może być bardziej restrykcyjne niż europejskie w przypadku zakazów lub sankcji za jednostronne praktyki stosowane przez przedsiębiorstwa.

Uprawnienia organów ochrony konkurencji Państw Członkowskich

UPRAWNIENIA ORGANÓW KRAJOWYCH W SPRAWACH WSPÓLNOTOWYCH REGUŁ KONKURENCJI

Organy ochrony konkurencji Państw Członkowskich mają prawo stosowania Traktatu w indywidualnych sprawach.

W tym celu, działając z urzędu lub na wniosek, mogą wydać następujące decyzje:

- (I) domagające się zaprzestania naruszenia,
- (II) zarządzające środki tymczasowe,
- (III) akceptujące zobowiązania,
- (IV) nakładające grzywny lub okresowe kary pieniężne, lub inne kary przewidziane w krajowych przepisach prawa.

Uprawnienia sądów krajowych

Sądy krajowe mają uprawnienia do stosowania Traktatu.

DECYZJE KOMISJI

(I) Stwierdzenie naruszenia i nakazanie zaprzestania naruszenia

Komisja, działając z urzędu lub na wniosek, stwierdzi naruszenie art. 81 lub 82 Traktatu, może w drodze decyzji nakazać przedsiębiorstwom lub związkom przedsiębiorstw, których sprawa dotyczy, by zaprzestały takiego naruszenia

DECYZJE KOMISJI

(II) Środki tymczasowe/ przy wykryciu naruszenia prima facie

- W przypadkach naglących ze względu na ryzyko zaistnienia poważnej i nienaprawialnej szkody dla konkurencji Komisja, działając z urzędu, może w drodze decyzji na podstawie wykrycia naruszenia prima facie zarządzić zastosowanie środków tymczasowych.
- Decyzja obowiązuje przez czas oznaczony, który może być przedłużony, jeżeli to konieczne i stosowne.

DECYZJE KOMISJI

(III) Zobowiązania

- Jeżeli Komisja zamierza przyjąć decyzję nakazującą zaprzestania naruszenia i zainteresowane przedsiębiorstwa zaproponują zobowiązania uwzględniające zastrzeżenia wyrażone przez Komisję we wstępnej fazie rozpatrywania sprawy, Komisja może, w drodze decyzji, uczynić takie zobowiązania wiążącymi dla przedsiębiorstw.
- Decyzja może zostać przyjęta na czas określony
- decyzja nakładająca zobowiązania oznacza, że nie ma już dalszych podstaw do podejmowania działań przez Komisję.

DECYZJE KOMISJI

(IV) Stwierdzenie niestosowania Traktatu

- Jeżeli interes publiczny Wspólnoty w zakresie stosowania art. 81 i 82 Traktatu tego wymaga, Komisja, działając z urzędu, może w drodze decyzji stwierdzić, że art. 81 Traktatu nie ma zastosowania do porozumienia, decyzji związków przedsiębiorstw lub praktyki uzgodnionej, ponieważ warunki określone w art. 81 ust. 1 Traktatu nie zostały spełnione lub warunki określone w art. 81 ust. 3 Traktatu zostały spełnione.

Jednolite stosowanie wspólnotowego prawa konkurencji

- Jeżeli krajowe sądy orzekają w sprawie porozumień, decyzji lub praktyk na mocy art. 81 lub 82 Traktatu, które są już przedmiotem decyzji Komisji, nie mogą wydawać decyzji sprzecznych z decyzją wydaną przez Komisję

Kara w związku z nieprawidłowym zachowaniem w czasie trwania postępowania

Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwo i związki przedsiębiorstw grzywny nieprzekraczające 1 % całkowitego obrotu uzyskanego w poprzedzającym roku obrotowym, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania:

- a) dostarczają one nieprawdziwe lub wprowadzające w błąd informacje w odpowiedzi na żądanie w toku postępowania
- b) w odpowiedzi na żądanie zawarte w decyzji dostarczają nieprawdziwe, niepełne lub wprowadzające w błąd informacje lub nie dostarczają informacji w wyznaczonym terminie;
- c) podczas kontroli wymagane księgi lub inne rejestry związane z działalnością gospodarczą w niekompletnej formie lub odmawiają poddania się kontroli
- d) w odpowiedzi na pytania
 - udzielają nieprawdziwej lub wprowadzającej w błąd odpowiedzi,
 - nie korygują w wyznaczonym przez Komisję terminie nieprawdziwej, niepełnej lub wprowadzającej w błąd odpowiedzi udzielonej przez pracownika, lub
 - nie udzielają odpowiedzi lub odmawiają dostarczenia pełnej odpowiedzi dotyczącej faktów związanych z przedmiotem i celem kontroli nakazanej
- e) pieczęcie, nałożone przez urzędników lub inne osoby upoważnione przez Komisję, zostały złamane

Kary właściwe

- Komisja może, w drodze decyzji, nałożyć grzywny na przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw, jeżeli umyślnie lub w wyniku zaniedbania:
 - a) naruszają art. 81 lub 82 Traktatu, lub
 - b) działają wbrew decyzji nakładającej środki tymczasowe, lub
 - c) nie wykonują zobowiązań uznanych za wiążące w decyzji

Okresowe kary pieniężne

- Komisja może w drodze decyzji nałożyć na przedsiębiorstwa lub związki przedsiębiorstw okresowe kary pieniężne nieprzekraczające 5 % średniego dziennego obrotu w poprzedzającym roku obrotowym za każdy dzień i naliczone od daty ustalonej w decyzji, aby nakłonić przedsiębiorstwa do:
 - a) zaprzestania naruszenia art. 81 lub art. 82 Traktatu stosownie do decyzji
 - b) zastosowania się do decyzji nakazującej środki tymczasowe,
 - c) zastosowania się do decyzji uznającej zobowiązania za wiążące,
 - d) dostarczenia kompletnych i prawdziwych informacji, których żądała Komisja w decyzji
 - e) poddania się kontroli nakazanej przez Komisję w decyzji

Ogólna charakterystyka ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

.

Heterogeniczny charakter ustawy

ustawa składa się z norm prawnych o charakterze:

- a) materialnoprawnym
- b) ustrojowym
- c) proceduralnym

Rodzaje norm prawnych

- normy materialnoprawne:

- reguły dotyczące niedozwolonych porozumień ograniczających konkurencję/praktyka ograniczająca konkurencję
- reguły dotyczące zakazu nadużywania pozycji dominującej/praktyka ograniczająca konkurencję
- reguły dotyczące kontroli koncentracji przedsiębiorców
- reguły dotyczące przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów

- normy prawa ustrojowego

- organizacja i zasady funkcjonowania organu ochrony konkurencji i konsumentów – prezesa UOKiK
- organizacja i zasady funkcjonowania ochrony konsumentów – powiatowy/miejski rzecznik ochrony konsumentów

- normy prawa proceduralnego

- zasady i tryb postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję
- zasady i tryb postępowania w sprawach kontroli koncentracji
- zasady i tryb postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów
- zasady i tryb postępowania w sprawach nakładania kar pieniężnych

Zakresy ochrony

- W obszarze ochrony konkurencji regulacja ustawy **ma charakter kompleksowy.**
- W obszarze ochrony konsumentów ustawa posługuje się metodą rozproszoną i fragmentaryczną. w literaturze podnosi się, że materialna regulacja ochrony konsumentów **ma charakter ramowy.**

Sposób ochrony konkurencji i konsumentów

Polega on na przeciwdziałaniu:

- praktykom ograniczającym konkurencję
- praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów,
- antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków

Mechanizmy ochronne odnoszące się do konkurencji i konsumentów można podzielić na:

- represyjne
- prewencyjne

Przedmiotem ochrony w przepisach antymonopolowych jest konkurencja:

- faktycznie istniejąca
- potencjalna

Praktyki ograniczające konkurencję

Przeciwdziałanie praktykom ograniczającym konkurencję ustawodawca realizuje:

- w drodze względnego zakazu porozumień ograniczających konkurencję (art. 6-7 u.o.k.k.) oraz
- w drodze bezwzględnego zakazu nadużywania pozycji dominującej (art. 9 u.o.k.k.).

Praktyki ograniczające konkurencję, biorąc pod uwagę kryterium ilości przedsiębiorców stosujących praktykę, mogą mieć charakter:

- indywidualny
- zbiorowy (grupowy, kolektywny)

Praktyki ograniczające konkurencję można również podzielić na:

- **praktyki antykonkurencyjne**, które mają bezpośredni wpływ na stan lub rozwój konkurencji oraz interesy innych przedsiębiorców
- **praktyki eksploatacyjne**, których celem czy skutkiem jest naruszenie przede wszystkim innych niż konkurencyjne interesów pozostałych uczestników rynku.

Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy, w szczególności:

- naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji;
- proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru.

Przeciwdziałanie antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków

- Ustawodawca nie wprowadza w tym przypadku obowiązującego z mocy samego prawa zakazu stosowania określonych praktyk, ale ustanawia tzw. **system uprzedniej kontroli (kontroli prewencyjnej, *ex ante*)** dokonywanej przez Prezesa UOKiK koncentracji przedsiębiorców

Przeciwdziałanie antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków

- ustanowienie **generalnego ustawowego zakazu** dokonywania koncentracji lub określonego rodzaju koncentracji byłoby - z punktu widzenia realizacji celów ustawy - rozwiązaniem niezasadnym oraz nieproporcjonalnym, tj. nadmiernie ingerującym w wolność gospodarczą przedsiębiorców.
- Z kolei odstąpienie od uprzedniej kontroli koncentracji przedsiębiorców oraz zwalczanie (zapobieganie) antykonkurencyjnej koncentracji za pomocą >ogólnego< **mechanizmu ex post** stanowi rozwiązanie mało efektywne

Organy właściwe w zakresie ochrony konkurencji i konsumentów

Ustawa również uregulowania o charakterze organizacyjno-ustrojowym.

- Głównym organem w zakresie ochrony konkurencji i konsumentów jest Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
- Jest on centralnym organem administracji rządowej (29 ust. 1 u.o.k.k.).
- Istotną rolę w strukturze ochrony konkurencji pełnią sądy krajowe

Naruszenie interesu publicznego jako warunek stosowania ustawy. Doktryna public enforcement.

- Podkreślenia wymaga rola tzw. interesu publicznego.
- Istnienie interesu publicznego warunkuje stosowanie przepisów antymonopolowych.
- Jest to tzw. doktryna public enforcement.

INTERES PUBLICZNY

- Pojęcie „interesu publicznego” stanowi klauzulę generalną. Polega on na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego
- Przy doprecyzowywaniu tego pojęcia wskazać należy, że interes publiczny:
 - dotyczy ogółu (ma charakter ogólnospołeczny), a nie tylko jednostek czy też określonych grup osób
 - jest pojęciem o charakterze zmiennym i niejednorodnym, wymaga on konkretyzacji w danej sprawie
 - interes publiczny powinien zostać ustalony i skonkretyzowany w każdej sprawie antymonopolowej

INTERES PUBLICZNY

- celem ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie jest ochrona prywatnoprawnego interesu przedsiębiorcy bądź konsumenta
- Ustawa antymonopolowa jest uregulowaniem o charakterze publicznoprawnym.
- W razie naruszenia interesu prywatnego uczestników rynku (przedsiębiorcy, konsumenta) ochrona praw tych jednostek może być realizowana w oparciu o unormowania innych ustaw prywatnoprawnych, w szczególności przepisów kodeksu cywilnego
- W praktyce mogą jednak pojawiać się wątpliwości z rozgraniczeniem interesu publicznego i prywatnego.

Doktryna tzw. private enforcement

- Dopuszcza się stosowanie przepisów antymonopolowych w celu ochrony prywatnych interesów przedsiębiorcy czy konsumenta (doktryna private enforcement).
- Cechą wspólną public enforcement i private enforcement jest wywodzenie pewnych skutków prawnych z naruszenia przepisów antymonopolowych.
- Urzeczywistnienie modelu private enforcement różni się od działania w ramach public enforcement i może przejawiać się np. w :
 - a) roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną w wyniku naruszenia przepisów antymonopolowych
 - b) dochodzenie roszczeń o zaniechanie pewnych zachowań
 - c) dochodzenie roszczeń o ustalenie na podstawie art. 189 k.p.c.

Doktryna tzw. private enforcement

Delikt prawa cywilnego art. 415 KC De lege lata obowiązuje szczególna regulacja dedykowana odpowiedzialności deliktowej	Szkoda	Damnum emergens	Uszczerbek majątkowy
		Lucrum cessans	
	Zdarzenie wyrządzające szkodę		Naruszenie przepisów antymonopolowych
	Związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem wyrządzającym szkodę		
	wina		Element subiektywny: nastawienie sprawcy do czynu
			Element obiektywny : bezprawność – naruszenie przepisów antymonopolowych

Doktryna tzw. private enforcement

- Warunkiem prywatnoprawnego stosowania prawa konkurencji, którego przedmiotem jest naruszenie określonej reguły konkurencji, nie jest uprzednie wydanie przez Prezesa UOKiK decyzji stwierdzającej takie naruszenie.
- Żaden bowiem z omawianych modeli stosowania prawa konkurencji, tj. ani prywatno-, ani publicznoprawny, nie ma charakteru priorytetowego.

Zakres podmiotowy ustawy o ochronie konkurencji

- Ustawa adresowana jest do
 - a) przedsiębiorców
 - b) związków przedsiębiorców

Przy czym ustawa zawiera własną, autonomiczną definicję przedsiębiorcy

Elementy nie objęte zakresem regulacji ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie obejmuje swoim zakresem wszystkich możliwych spraw dotyczących ochrony konkurencji. Poza tą ustawą wskazać należy na:

- Przepisy regulujące zachowania organów publicznych mogących godzić w wolną konkurencję (tzw. prawo pomocy publicznej, prawo subwencyjne)
- Wpływ na konkurencję na rynku mogą mieć również zachowania organów publicznych polegające na wspieraniu (uprzywilejowaniu) przedsiębiorcy czy przedsiębiorców ze źródeł publicznych.
- Przepisy celne
- Regulacje celne również mają wpływ na konkurencję na rynku. Zagadnienia celne nie są jednak przedmiotem regulacji ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
- Przepisy tzw. ustaw regulacyjnych (Prawo pocztowe, Prawo telekomunikacyjne, itp.).

Podstawowe definicje w UOKiK

- Język aktów prawnych to język ustawy.
- Język ustawy różni się od języka potocznego i od języka prawniczego.
- W języku prawnym występuje tendencja do tworzenia homonimów w ramach danego systemu prawa.

Przedsiębiorca

nie ma jednolitego znaczenia, w nauce ekonomii wiąże z podmiotem który

- a) decyduje się na podjęcie ryzyka finansowego i gospodarczego
- b) angażuje własne środki
- c) podejmuje i prowadzi przedsięwzięcie gospodarcze
- d) ponosi ryzyko związane z tą działalnością

termin przedsiębiorca upowszechniony został przez ustawę z 20.8.1997 – przepisy wprowadzające ustawę o KRS; termin przedsiębiorca zastąpił termin „podmiot gospodarczy” / kupiec rejestrowy

funkcjonują także inne pojęcia:

przedsiębiorstwo/ zakład

Przedsiębiorca

- brak jednolitej definicji przedsiębiorcy w systemie prawa
- dla prawa prywatnego: definicja w Kodeksie cywilnym Art. 43¹. Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową
- dla prawa publicznego : u.s.dz. gospod. Art. 4. 1. Przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.
- dwa kryteria:
 - a) podmiotowe: os. fi. prawne, ustawowe
 - b) funkcjonalne; cechy charakter zarobkowy (intencja osiągnięcia zysku); podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i uczestnictwo w obrocie gospodarczym, bez znaczenia czy ma charakter podstawowy czy akcesoryjny; prowadzenie w sposób zorganizowany, ciągły charakter, profesjonalizm; status przedsiębiorcy nie jest zależny od spełnienia obowiązków rejestrowych

Przedsiębiorca

- a) Kryterium podmiotowe: osoby fizyczne, prawne, ustawowe
- b) Kryterium funkcjonalne;
 - charakter zarobkowy (intencja osiągnięcia zysku);
 - podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania i uczestnictwo w obrocie gospodarczym,
 - bez znaczenia czy ma charakter podstawowy czy akcesoryjny; prowadzenie w sposób zorganizowany,
 - ciągły charakter, profesjonalizm;
 - status przedsiębiorcy nie jest zależny od spełnienia obowiązków rejestrowych

Przedsiębiorca

- statusu przedsiębiorcy nie mają państwowe i komunalne jednostki organizacyjne (*stationes fisci, stationes municipi*), którym ustawa nie przyznanej zdolności prawnej
- pojęcie przedsiębiorcy ma podstawowe znaczenie w ustawie gdyż określa jej zakres podmiotowy;
 - a) przedsiębiorcy są adresatami zakazu praktyk ograniczających konkurencję
 - b) dotyczy ich obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji
 - c) dotyczy ich zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Przedsiębiorca

- UOKIK bazuje na pojęciu przedsiębiorcy z art. 4 sw.dz. gospod. z pewnymi modyfikacjami
- modyfikacja konieczna z uwagi na cele polityki antymonopolowej

Przedsiębiorca

PODMIOTY NON PROFIT

osoba fizyczna, osoba prawna, a także jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną,

organizującą lub **świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej**,

które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej,

Przedsiębiorca

Kryterium podmiotowe

- os. fiz. którym powierzono w drodze umowy wykonywanie zadań z zakresu gospodarki komunalnej
- zadania takie realizują jednostki samorządu terytorialnego i komunalne osoby prawne
- organizacje samorządu zawodowego
- kościelne jednostki organizacyjne
- federacje sportowe
- publiczne instytucje organizujące powszechny system opieki zdrowotnej
- biura pielgrzymkowe
- banki żywności
- organizacje medyczne, hospicja, itp.

Przedsiębiorcy

WOLNE ZAWODY osoba fizyczna wykonująca **zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,**

- np. radcy, adwokaci, notariusze, architekci, lekarze, kompozytorzy, artyści wykonawcy, pielęgniarki, położne

Przedsiębiorca

RENTIER

- osoba fizyczna, która **posiada kontrolę nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji**

Osoba zarządzająca

- rozumie się przez to kierującego przedsiębiorstwem, w szczególności osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub wchodzącą w skład organu zarządzającego przedsiębiorcy

Związki przedsiębiorców

- rozumie się przez to izby, zrzeszenia i inne organizacje zrzeszające przedsiębiorców jak również związki tych organizacji
- jedyne kryterium wyróżnienia to kryterium podmiotowe, status związku nie zależy od rodzaju prowadzonej działalności

Np. izby w rozumieniu ustawy o izbach gospodarczych, izbach rolniczych, przepisach dot. architektów, izby aptekarskie, związek banków polskich, stowarzyszenia gmin, Krajowa Izba Notarialna itp.

Związki organizacji zrzeszających przedsiębiorców: Krajowa Izba Gospodarcza

Przedsiębiorca dominujący

- definicja istotna w zakresie obszaru kontroli koncentracji
- rozumie się przez to przedsiębiorcę, który posiada kontrolę, nad innym przedsiębiorcą
- termin „przedsiębiorca dominujący” zakłada istnienie stosunku, w którym występuje przedsiębiorca zależny
- układ stosunków dominacji i zależności definiowany jest także w innych przepisach prawa: KSH ustawy o rachunkowości, przepisach o ofercie publicznej
- regulacja UOKIK zbliżona do definicji przyjętej w KSH

Grupa kapitałowa

Rozumie się przez to wszystkich przedsiębiorców, którzy są kontrolowani w sposób

a) bezpośredni

b) lub pośredni

przez jednego przedsiębiorcę, w tym również tego przedsiębiorcę

Grupa kapitałowa

- Grupa kapitałowa jest w Polsce konstrukcją mającą umocowanie i definicję prawną, m.in. na gruncie ustawy o rachunkowości
- Grupa kapitałowa sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe o zawartości zgodnej z przepisami ustawy o rachunkowości.
- Podatkowa grupa kapitałowa to pojęcie istniejące w prawie podatkowym. Może ona być podatnikiem podatku dochodowego od osób prawnych po spełnieniu warunków określonych w ustawie

Typy grup kapitałowych

- **Operacyjne grupy kapitałowe** - które mają na celu wzmocnienie przez spółki córki pozycji na rynku spółki-matki w obszarze działalności operacyjnej.
- **Zarządcze (strategiczne) grupy kapitałowe** - mają na celu tworzenie synergii pomiędzy działaniami spółek-córek.
- **Finansowe grupy kapitałowe** - których celem jest maksymalizacja korzyści ekonomicznych i finansowych oraz minimalizacja ryzyka finansowego

Przejęcie kontroli

- kluczowe pojęcie w UOKIK
- definicja powiązana z definicją „przedsiębiorcy dominującego” i „grupy kapitałowej”
- przejęcie kontroli stanowi jeden z najistotniejszych przejawów koncentracji

- **wszelkie formy**

- a) bezpośredniego lub
- b) pośredniego

uzyskania przez przedsiębiorcę uprawnień, które

- a) osobno
- b) albo łącznie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności prawnych lub faktycznych

umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na innego przedsiębiorcę lub przedsiębiorców

Sfery przejmowania kontroli

Ingerencja w strukturze podmiotowej	Ingerencja w zarząd
	Ingerencja w organ nadzoru
	Ingerencja w organ stanowiący
	Ingerencja w uprawnienia osobiste
Ingerencja w strukturę majątkową	prawo do całego albo do części mienia innego przedsiębiorcy

Egzemplifikacja

- dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami,
- uprawnienie do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu lub rady nadzorczej innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego), także na podstawie porozumień z innymi osobami,
- członkowie jego zarządu lub rady nadzorczej stanowią więcej niż połowę członków zarządu innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego),
- dysponowanie bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej zależnej albo na walnym zgromadzeniu spółdzielni zależnej, także na podstawie porozumień z innymi osobami,
- prawo do całego albo do części mienia innego przedsiębiorcy (przedsiębiorcy zależnego),
- umowa przewidująca zarządzanie innym przedsiębiorcą (przedsiębiorcą zależnym) lub przekazywanie zysku przez takiego przedsiębiorcę

Porozumienia

- kluczowe pojęcia dla stosowania zakazu porozumień ograniczających konkurencję
- bardzo szeroka definicja obejmująca:
 - a) czynności prawne
 - b) działania o charakterze faktycznym

ustawodawca bazował na dorobku *aquis communautaire*

I. Umowy

Umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami **albo niektóre postanowienia tych umów**,

- najbardziej podstawowe (powszechne) porozumienia
- z punktu widzenia ustawy UOKIK w zasadzie nie ma znaczenia czy umowy te są ważne czy skuteczne w świetle przepisów prawa prywatnego (np. co do formy)
- umową w rozumieniu UOKIK mamy do czynienia wtedy, gdy brak wad oświadczenia woli – brak groźby, podstępu
- ustawa ocenia nie tylko skutek umów ale także zamiar i cel przedsiębiorcy
- nie ma znaczenia forma umowy
- nie ma znaczenia tytuł nadany umowie
- wchodzi w ten zakres gentleman agreement
- umowy mogą być zawierane pomiędzy konkurentami (horyzontalne) i nie-konkurentami (wertykalne)
- umowy od dwóch stron,

II. Uzgodnienia

- **uzgodnienia dokonane w jakiejkolwiek formie** przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki,
- forma koordynacji pomiędzy przedsiębiorcami, która nie doprowadziła do zawarcia umowy w sensie ścisłym, jednakże stanowi pewien świadomy układ zachowań
- d w a e l e m e n t y
 - + koordynacja zachowań
 - + brak niepewności co do zachowania konkurentów

III. Uchwały i inne akty

- **uchwały lub inne akty** związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych;
np. uchwały samorządów zawodowych
inne akty (okólniki, zalecenia, wytyczne, rekomendacje)

Porozumienia dystrybucyjne

- są to porozumienia wertykalne (pionowe) pomiędzy przedsiębiorcami nie będącymi bezpośrednimi konkurentami
- mogą występować w formie umów, uzgodnień, uchwał lub innych aktów
- rozumie się przez to porozumienia zawierane **między przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu**, których celem jest zakup towarów dokonywany z zamiarem ich dalszej odsprzedaży;

Porozumienia dystrybucyjne

- rodzaje porozumień dystrybucyjnych:

+ dystrybucja wyłączna

+dystrybucja selektywna (dostawca zobowiązuje się sprzedawać towary określonym dystrybutorom/wyłonionym według określonych kryteriów/ a ci zobowiązują się nie odsprzedawać towarów podmiotom nie należącym do systemu dystrybucyjnego)

Towary

- rozumie się przez to rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane;

Ceny

rozumie się przez to ceny, jak również

- opłaty o charakterze cen,
- marże handlowe,
- prowizje
- i narzuty do cen;

Rynek właściwy

- kluczowe pojęcie
- wyznaczenie rynku właściwego jest instrumentem identyfikowania i określania granic konkurencji
- wyznaczenie rynku właściwego jest konieczne z trzech powodów:
 - a) praktyki monopolowe nie zachodzą na rynku w ogóle ale zawsze mają miejsce na określonym rynku
 - b) skutki praktyk występują na konkretnych rynkach
 - c) wyznaczenie rynku właściwego jest potrzebne dla ustalenia siły (pozycji) rynkowej konkretnego przedsiębiorcy (przedsiębiorców)

Rynek właściwy

<u>Rynek towarów</u> które ze względu na	ich przeznaczenie,	są uznawane przez ich nabywców za substytuty	oraz	<u>są oferowane na obszarze, na którym</u> , ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, <u>panują zbliżone warunki konkurencji</u>
	cenę			
	właściwości			
	jakość			

Rynek właściwy

rynek właściwy według ustawy ma dwa wymiary:

a) towarowy, produktowy (asortymentowy)

dla rynku produktowego podstawowym kryterium jest tzw. **substytutowość popytowa**

b) geograficzny (terytorialny)

- zasięg rynku może być różny:
- świat
- UE, EOG
- POLSKA (RYNEK KRAJOWY)
- Region, województwo, powiat gmina miasto, ich część
- określona przestrzeń wyznaczona dla innych celów (cmentarz, port, dworzec)

SSNIP - SMALL BUT SIGNIFICANT AND NON-TRANSISTORY INCREASE OF PRICE (NIEWIELKI ALE ISTOTNY NIEPRZEJŚCIOWY WZROST CENY)

- Narzędziem pomiaru substytucyjności jest SSNIP SMALL BUT SIGNIFICANT AND NON-TRANSISTORY INCREASE OF PRICE (NIEWIELKI ALE ISTOTNY NIEPRZEJŚCIOWY WZROST CENY).
- Jak zachowaliby się konsumenci w przypadku hipotetycznego (nieznacznego o 5-10% wzrostu ceny towaru) przez przedsiębiorcę zaangażowanego w praktykę.
- Jeżeli w wyniku podwyżki popyt na towar nie ulegnie zmianie, oznacza to, że nie jest on zastępowalny
- Jeżeli w wyniku podwyżki spadnie popyt na dany towar a wzrośnie na inny – stanowią one względem siebie substytuty

Rynek właściwy

- czasowy wymiar rynku w zasadzie nie ma podstaw ustawowych,
- w normalnych warunkach rynek trzeba wyznaczać w dłuższym okresie czasu
- niekiedy jednak warunki konkurencji zależą np. od pory roku

Rynek właściwy

z uwagi na szczebel obrotu (podmiotowy wymiar rynku) wyznaczyć należy:

- rynek produkcji i zbytu
- rynek obrotu hurtowego
- rynek obrotu detalicznego

Pozycja dominująca

- ustalenie pozycji dominującej ma znaczenie:
 - + z punktu widzenia zakazu nadużywania pozycji dominującej przez jednego albo kilku przedsiębiorców
 - + z punktu widzenia kontroli koncentracji

Pozycja dominująca

rozumie się przez to pozycję przedsiębiorcy	która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym	przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów;	domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40 %;
---	---	---	--

Pozycja dominująca

- definicja odnosi się do:
 - + indywidualnej pozycji dominującej
 - + kolektywnej pozycji dominującej
- - przesłanki jakościowe /muszą być spełnione łącznie/:
 - + przedsiębiorca ma **możliwość zapobiegać skutecznej konkurencji na rynku właściwym**
 - + przedsiębiorca ma możliwość działać w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów, konsumentów
- przesłanka ilościowa 40 % udziału w rynku, domniemanie iuris tantum, możliwe do obalenia

Konkurenci

- rozumie się przez to przedsiębiorców, którzy wprowadzają lub mogą wprowadzać albo nabywają lub mogą nabywać, w tym samym czasie, towary na rynku właściwym;
- konkurenci mogą być:
 - +aktualni
 - +potencjalni

Konsument

- rozumie się przez to konsumenta w rozumieniu przepisów KC
- Art. 22¹ Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

.

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję (jeden z trzech działów ustawy dotyczących norm materialnych) :

- zakaz porozumień ograniczających konkurencję'
- zakaz nadużywania pozycji dominującej

Praktyki ograniczające konkurencję mogą mieć charakter:

- wielostronny (porozumienia) /kolektywne
- jednostronny (nadużywanie pozycji dominującej) / indywidualne

Praktyki ograniczające konkurencję mogą być w praktyce realizowane przez

- czynności prawne
- zachowania faktyczne

mogą to być:

- działania
- zaniechania

RODZAJE NIEDOZWOLONÝCH PRAKTYK

Praktyki mogą być :

- antykonkurencyjne – wywierają bezpośredni wpływ na stan lub rozwój konkurencji
- eksploatacyjne – ich efektem lub celem jest naruszenie interesów uczestników rynku, innych niż konkurencyjne

polegają na pozyskiwaniu od kontrahentów i konsumentów świadczeń będących w dysproporcji ze świadczeniami, jakie mogliby uzyskać w przypadku gdyby mechanizm konkurencji nie był naruszony

Ograniczenie konkurencji

Ograniczenie konkurencji należy rozumieć szeroko: każdy negatywny wpływ na stan konkurencji na rynku, niezależny od jego zakresu i intensywności

Ograniczenie konkurencji może mieć charakter:

- ilościowy (zmiana liczby podmiotów aktywnych na rynku)
- jakościowy (zmiana intensywności konkurencji)

Ograniczenie konkurencji

Ograniczenie konkurencji występuje w trzech wymiarach:

- eliminacja konkurencji – wykluczenie jakiejkolwiek konkurencji z rynku
- ograniczenie konkurencji sensu stricto
- zniekształcenie konkurencji

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

.

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Ustawodawca formułuje z a k a z praktyk ograniczających konkurencję i jest to jeden z fundamentów prawa ochrony konkurencji.

Zakaz ma ograniczenie terytorialne – obowiązuje w odniesieniu do praktyk wywołujących lub mogących wywołać skutki na terytorium RP

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję może mieć charakter:

A) względny (tzn. stosowanie zakazu może być uchylone względem pewnych praktyk)

- legalne uchylenie zakazu (na drodze prawnej)
- uchylenie zakazu w drodze decyzji organu ochrony konkurencji

B) bezwzględny

Zakaz praktyk ograniczających konkurencję

Naruszenie zakazu praktyk ograniczających konkurencję może rodzić skutki:

a) sankcje cywilnoprawne (nieważność czynności prawnych, art. 58 k.c., możliwość dochodzenia roszczeń cywilnoprawnych)

b) sankcje administracyjnoprawne:

- nakaz zaniechania praktyk
- kary pieniężne

Zakaz porozumień ograniczających konkurencję

Sposób konstrukcji normy prawnej	
I. Art. 6 ust. 1 ustanawia zakaz porozumień ograniczających konkurencję	1. Ogólne przesłanki stosowania zakazu (Jest to tzw. zakaz karteli)
	2. przykładowy katalog zakazanych porozumień (lista otwarta, indykatywna)
II. Sankcja nieważności porozumień (art. 6 ust. 2) tzw. norma sankcjonująca	
III. Przesłanki niestosowania zakazu	1. gdy porozumienie ma charakter de minimis (art. 7)
	2. gdy porozumienie spełnia przesłanki tzw. efektywności ekonomicznej (art. 8 ust. 1)
	3. gdy porozumienie podlega tzw. wyłączeniu grupowemu (art. 8 ust. 3)

Porozumienia zakazane według definicji ogólnej

zakazane są porozumienia czyli	1. umowy	których	celem	jest	wyeliminowanie
	2. uzgodnione działania				ograniczenie
	3. uchwały		lub skutkiem		naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym

Porozumienia

- Przepis art. 6 ustawy powinien być odczytywany w kontekście ogólnych zasad ustawy, w kontekście ochrony interesu publicznego
- Porozumienia zawierane są między niezależnymi autonomicznymi przedsiębiorcami, przepisy UOKiK nie wyłączają stosowania przepisów o zakazie porozumień ograniczających konkurencję względem przedsiębiorców w strukturze kapitałowej
- Porozumienia mogą stanowić osobne umowy, albo pojedyncze klauzule

Porozumienia ograniczające konkurencję

Porozumienia ograniczające konkurencję mogą być :

- a) horyzontalne (poziome) czyli takie, które są zawierane między przedsiębiorcami działającymi na tym samym poziomie obrotu gospodarczego
- b) wertykalne (pionowe) zawierane między przedsiębiorcami działającymi na różnych ale komplementarnych względem siebie szczeblach (zazwyczaj wiążą się z mniejszym zagrożeniem dla konkurencji)

Porozumienia zakazane – szczegółowe

.

Porozumienia cenowe, kartele cenowe

Porozumienia polegające na ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen; (porozumienia cenowe, kartele cenowe)

- jedno z najpoważniejszych ograniczeń konkurencji
- ustawa przewiduje b. szeroką definicję ceny (marże handlowe, narzuty do cen, itp.).
- bezpośrednie ustalenie ceny następuje przez wskazanie wprost wysokości ceny lub jej elementów

Porozumienia cenowe, kartele cenowe

- cena może być ustalona jako sztywna
- kartel może polegać na wprowadzeniu ceny minimalnej (wówczas ceny są wyższe, niż w warunkach niezakłóconej konkurencji)
- ceny maksymalnej (ceny mogą być niższe niż w warunkach niezakłóconej konkurencji)
- cena rekomendowana (np. cennik opracowany przez organizację branżową)
- pośrednie ustalanie ceny ma miejsce poprzez wymianę informacji co do sposobu ustalania cen, porozumienia dotyczące sposobu kalkulacji ceny, sposobu prowadzenia polityki księgowości, uzgadnianie stanowisk negocjacyjnych

Rodzaje zmowy cenowej

- a) Jawna – przedsiębiorstwa ustalają między sobą wspólnie ceny obowiązujące na rynku na mocy umów.
 - b) Tajna (milcząca) – przedsiębiorstwa powstrzymują się od konkurencji bez zawierania jawnych
-
- a) Krótkoterminowa – porozumienie zawarte między przedsiębiorstwami w formie *pools* lub *rings* zobowiązujące jego uczestników do przestrzegania przez określony czas cen ustalonych tym porozumieniem.
 - b) Długoterminowe – istnienie takiej zmowy jest bardzo mało prawdopodobne, gdyż uczestnicy ustalając wspólne warunki współpracy muszą uzgodnić cenę korzystną dla wszystkich, zaś warunki gospodarowania mogą się zmieniać korzystnie dla jednych, zaś niekorzystnie dla drugih

Pool cenowy

- **Pool (ring)** jest luźnym porozumieniem zawierającym w celu realizacji konkretnych przedsięwzięć, takich jak prowadzenie wspólnej polityki cenowej, określenie rynków zbytu lub tworzenie wspólnych funduszy, np. do prowadzenia gry na giełdzie. Porozumienie to ma najczęściej charakter doraźny. Jest dość często zawierane w okresie złej koniunktury, a rozwiązywane, gdy pojawią się oznaki ożywienia w gospodarce.

Przykłady

- Ustalenie instruktorów narciarskich co do cen za lekcje
- Ustalenie przez koło przewodników turystycznych cen za wycieczki
- Ustalenie notariuszy o niepobieraniu innej stawki niż maksymalna

Porozumienia kondycyjne

- Porozumienia polegające na ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów
- nie ma znaczenia czy dotyczą warunków przedmiotowo istotnych umowy czy innych

Przykłady

- Ustalenie skróconych okresów gwarancyjnych

Porozumienia kontyngentowe

- polegają na ograniczaniu lub kontrolowaniu
 - a) produkcji lub zbytu (wymiar ilościowy)
 - b) oraz postępu technicznego lub inwestycji (wymiar jakościowy);
- polega na uzgodnieniu strategii podaży
- porozumienia kontyngentowe mają co do zasady wymiar poziomy
- mogą mieć na celu ograniczenie innowacji i postępu poprzez zakaz wprowadzania na rynek towarów niespełniających określonych norm jakościowych lub technicznych

Porozumienia podziałowe

polegają na podziale rynków zbytu lub zakupu;

podział rynku według:

- klientów,
 - terytorium
 - asortymentu
 - czasu
 - kryteria skrzyżowane
-
- Wśród nich kartele eksportowe i importowe
-
- należą (wraz z wcześniej wymienionymi) do grupy najpoważniejszych zagrożeń dla konkurencji

Porozumienia dyskryminacyjne

- polegają na stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednolitych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- osobami trzecimi będą wyłącznie przedsiębiorcy
- mogą dotyczyć:
 - + wielkości dostaw
 - + zakresu asortymentu
 - + warunków dostaw i płatności
 - + wysokości cen, rabatów, marż

Porozumienia wiązane

- polegają na uzależnieniu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy

Porozumienia ograniczające (porozumienia ograniczające i eliminacyjne)

- dostęp do rynku – polegają na ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- klauzule wyłączności

Zmowy przetargowe

- polegają na uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.
- dotyczą porozumień zawieranych przed przystąpieniem do przetargu lub jego rozstrzygnięciem
- Zgodnie z art. 305 § 1 kodeksu karnego zabronione jest utrudnianie lub udaremnianie przetargu publicznego, a także stosowanie tzw. zmów przetargowych – jeżeli sprawca tych czynów działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Schemat zmów przetargowych

- Schemat zmów przetargowych zawiera zwykle mechanizmy służące wydzieleniu, a następnie rozdzieleniu pomiędzy oferentów biorących udział w zmowie przetargowej dodatkowych zysków uzyskanych dzięki wyższej cenie umowy.
- Konkurenci, którzy wycofają się z przetargu lub złożą niekorzystną ofertę przetargową mogą zostać podwykonawcami lub pełnić rolę dostawców zwycięskiego oferenta w celu podziału zysków uzyskanych w drodze nielegalnego podbicia ceny oferty przetargowej. Jednak długookresowe działania związane z zmową przetargową mogą

Składanie oferty zabezpieczającej (*cover bidding*)

- Składanie oferty zabezpieczającej (zwanej również uzupełniającą, grzecznościową, drobną lub symboliczną) to najbardziej popularny sposób zawierania zmowy przetargowej.
- Występuje wtedy, kiedy oferty przetargowe zawierają przynajmniej jeden z wymienionych elementów:
 - 1) konkurencyjny oferent składa ofertę, która jest droższa od oferty wytypowanej
na zwycięską ofertę
 - 2) konkurencyjny oferent składa ofertę, która jest zbyt droga by mogła zostać przyjęta,
 - 3) konkurencyjny oferent składa ofertę zawierającą warunki szczególne, które nie mogą zostać zaakceptowane przez nabywcę.

Ograniczanie ofert przetargowych (*bid suppression*).

Praktyka ograniczania ofert przetargowych dotyczy porozumień pomiędzy konkurującymi oferentami, na mocy których

- jedno lub więcej przedsiębiorstw decyduje się na nie wzięcie udziału w przetargu lub na
- wycofanie wcześniej złożonej oferty, aby wybrano ofertę wyznaczoną jako ofertę zwycięską.

Praktyka ograniczania ofert przetargowych polega w istocie na tym, że nie składa się swojej oferty do ostatecznego rozpatrzenia.

Składanie rotacyjnych ofert przetargowych (bid-rotation)

W przypadku składania rotacyjnych ofert przetargowych firmy pozostające w zmwie, składają swoje oferty przetargowe, a

- każda z nich po kolei zostaje wybrana jako zwycięski (tj. składający najtańszą ofertę) oferent.

Wdrażanie porozumienia w ramach składania rotacyjnych ofert przetargowych może przyjmować różne formy.

- Firmy pozostające w zmwie mogą na przykład przydzielić mniej więcej równą wartość pieniężną z określonej grupy umów każdej firmie
- lub przydzielić ilości odpowiadające wielkości poszczególnych firm.

Alokacja rynkowa (market allocation)

- Konkurenci dzielą rynek na części i ustalają, że nie będą składać ofert określonym klientom lub w obrębie określonych obszarów geograficznych.
- Konkurujące firmy mogą na przykład przydzielić konkretnych nabywców lub określony rodzaj nabywców określonym firmom, dzięki czemu konkurenci nie składają ofert przetargowych (lub składają jedynie oferty zabezpieczające) w odpowiedzi na zaproszenie do składania ofert wystosowane przez określoną grupę potencjalnych klientów, którzy przydzieleni są do konkretnej firmy. W zamian za to dany oferent nie składa konkurencyjnej oferty wyznaczonej grupie nabywców, którzy na mocy porozumienia przypisani zostali innym firmom.

Inne rodzaje zakazanych porozumień:

- porozumienie w sprawie wymiany informacji
- porozumienia obronne, porozumienia zawarte celem obrony przed konkurencją ze strony innych uczestników rynku

Nieważność porozumień

- nieważność porozumień zakazanych wyraża art. 6 ust. 2
- sankcja zbliżona do sankcji o charakterze cywilnoprawnym (art. 58 k.c.)
- porozumienia są nieważne w całości albo w części
- nieważność z mocy samego prawa (*ipso iure*), ewentualne orzeczenie sądu będzie deklaratoryjne
- nieważność *ex tunc* od momentu dokonania czynności prawnej lub wystąpienia powodu nieważności
- nieważność bezwzględna, wywiera skutek *erga omnes*
- porozumienie nieważne nie może być konwalidowane

Odpowiedzialność osoby zarządzającej

W przypadku stwierdzenia naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych

- a) w art. 6 ust. 1 pkt 1–6 ustawy
- b) lub w art. 101 ust. 1 lit. a–e TFUE,

odpowiedzialności podlega również **osoba zarządzająca**, która w ramach sprawowania swojej funkcji w czasie trwania stwierdzonego naruszenia tych zakazów **umyślnie** dopuściła przez swoje działanie lub zaniechanie do naruszenia przez tego przedsiębiorcę wymienionych zakazów.

Przesłanki niestosowania zakazu zawierania porozumień

Relaxatio legis in casu particulari

1. Zasada de minimis
2. Klauzula rozsądku
3. Wyłączenia grupowe

Zasada de minimis

- przyjęta do prawa polskiego z dorobku orzeczniczego unii europ.
- Zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, nie stosuje się do porozumień zawieranych między:
 - 1) konkurentami, których łączny udział w rynku w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 5 %; (porozumienia poziome)
 - 2) przedsiębiorcami, którzy nie są konkurentami, jeżeli udział w rynku posiadany przez któregokolwiek z nich w roku kalendarzowym poprzedzającym zawarcie porozumienia nie przekracza 10 % (porozumienia pionowe)

Kryterium wyłączenia ustawowego jest próg udziału w rynku

- Nie ma znaczenia liczba przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu
- ustawa nie określa sama metodologii pomiaru udziału w rynku

Zasada de minimis

Zasada de minimis nie jest nieograniczona; nawet jak przedsiębiorcy spełniają kryterium ilościowe, to wyłączenie zakazu porozumień nie stosuje się do

- porozumień cenowych
- porozumień kontyngentowych
- porozumień podziałowych
- zmowy przetargowej

zasada de minimis działa ex lege, nie jest potrzebne wydanie decyzji Prezesa UOKiK potwierdzającej wyłączenie

Usprawiedliwienie ograniczenia konkurencji, tzw. klauzula rozsądku

zakazu nie stosuje się do porozumień, które jednocześnie (warunki kumulatywne) :

- 1) przyczyniają się do polepszenia produkcji, dystrybucji towarów lub do postępu technicznego lub gospodarczego;
- 2) zapewniają nabywcy lub użytkownikowi odpowiednią część wynikających z porozumień korzyści;
- 3) nie nakładają na zainteresowanych przedsiębiorców ograniczeń, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów;
- 4) nie stwarzają tym przedsiębiorcom możliwości wyeliminowania konkurencji na rynku właściwym w zakresie znacznej części określonych towarów.

Ciężar udowodnienia okoliczności, spoczywa na przedsiębiorcy, który się na nie powołuje.

Wyłączenia grupowe

Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wyłączyć określone rodzaje porozumień spod zakazu, o którym mowa w art. 6 ust. 1, biorąc pod uwagę korzyści, jakie mogą przynieść określone rodzaje porozumień. W rozporządzeniu Rada Ministrów określi:

- 1) warunki, jakie muszą być spełnione, aby porozumienie mogło być uznane za wyłączone spod zakazu;
- 2) klauzule, których występowanie w porozumieniu stanowi naruszenie art. 6;
- 3) okres obowiązywania wyłączenia

oraz może określić klauzule, których występowania w porozumieniu nie uznaje się za naruszenie art. 6.

ZAKAZ NADUŻYWANIA POZYCJI

DOMINUJĄCEJ

Pozycja dominująca

- definicja odnosi się do:
 - + indywidualnej pozycji dominującej
 - + kolektywnej pozycji dominującej
- (I) przesłanki jakościowe /muszą być spełnione łącznie/:
 - + przedsiębiorca ma **możliwość zapobiegać skutecznej konkurencji na rynku właściwym**
 - + przedsiębiorca ma możliwość działać w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów, konsumentów
- (II) przesłanka ilościowa 40 % udziału w rynku, domniemanie iuris tantum, możliwe do obalenia

Trendy rynkowe

- Powszechnym zjawiskiem obecnie jest dążenie szczególnie dużych przedsiębiorców do **synergii (integracji) rynków sąsiadujących**, prowadzącym do wzmacniania ich pozycji na kilku rynkach w ramach danego sektora.
- Nowym zjawiskiem jest również **zjawisko konwergencji** polegającej w istocie na rozmywaniu granic między odrębnymi dotychczas sektorami np. na szeroko pojętym rynku mediów, pomiędzy telekomunikacji, telewizji i komputerów.

Konstrukcja normy prawnej:

a) reguła ogólna

b) b) exemplifikacja

c) sankcja

Reguła ogólna

Reguła ogólna art. 9 ust. 1: Zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

- jednostronny charakter zachowań
- zakaz adresowany do przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą
- formalnie bezwzględny charakter
- nie jest zakazane samo pozyskanie czy posiadanie pozycji dominującej
- pozycja dominująca jest indywidualna (posiada ją jeden przedsiębiorca) albo jest kolektywna (posiada ją kilku przedsiębiorców)
- chodzi o takie zachowania, które są prawnie dopuszczalne, jeżeli przedsiębiorca nie posiada pozycji dominującej

Nadużywanie pozycji dominującej - przykłady

- **narzucanie cen/** polega na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów;
- **ustalanie kontyngentów/** polega na ograniczeniu produkcji, zbytu lub postępu technicznego ze szkodą dla kontrahentów lub konsumentów;
- **dyskryminacja/** polega na stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;

Nadużywanie pozycji dominującej - przykłady

- **transakcje wiązane**/ polegają na uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji;
- narzucanie przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści;
- **podział rynku**, polega na podziale rynku według kryteriów terytorialnych, asortymentowych lub podmiotowych.

kazusy

Tauron Ciepło w sposób niezgodny z prawem

- a) naliczał swoim kontrahentom opłaty dodatkowe za przekroczenie zamówionej mocy cieplnej.
- b) Ponadto monopolista nie udostępniał klientom informacji o parametrach dostarczanej mocy cieplnej, pozwalających na stwierdzenie czy należności zostały obliczone prawidłowo.

W ocenie Prezesa UOKiK Tauron Ciepło wykorzystywał swoją pozycję na rynku do narzucenia odbiorcom usług niezgodnych z prawem opłat a także utrudniał im dochodzenie swoich praw. Spółka zobowiązała się do zaniechania praktyk kwestionowanych przez Urząd. Decyzja jest prawomocna.

Kazusy

UOKiK na bieżąco monitoruje sytuację na lokalnych rynkach odpadów komunalnych. Jednym z efektów tych działań jest decyzja kwestionująca praktyki gminy Ożarów (woj. świętokrzyskie). Postępowanie UOKiK wykazało, że jednym z warunków udziału w organizowanym przez tą gminę przetargu na usługi odbioru i transportu odpadów komunalnych było posiadanie bazy transportowo-magazynowej na jej terenie.

Kazusy

- Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego WSK PZL Świdnik ze Świdnika jest jedynym producentem i dystrybutorem niektórych części zamiennych do helikopterów Mi-2. W roku 2012 PZL Świdnik uczestniczyła w przetargu na serwisowanie tych śmigłowców zorganizowanym przez Jednostkę Wojskową 4228 Kraków. Jednak zlecenie otrzymała spółka PPHU Navcom Systems.
- Urząd podjął działania po analizie skargi Navcom Systems, której WSK PZL Świdnik odmówił sprzedaży części zamiennych do śmigłowców. Tymczasem zgonie z prawem monopolista nie powinien uniemożliwiać innym przedsiębiorcom dostępu do produktów, które są niezbędne do świadczenia przez nich usług. Postępowanie Urzędu wykazało, że odmawiając sprzedaży części zamiennych konkurentowi, WSK PZL Świdnik przeciwdziałał rozwojowi konkurencji na krajowym rynku świadczenia usług serwisowych śmigłowców Mi-2.

Sankcje

- Czynności prawne będące przejawem nadużywania pozycji dominującej są w całości lub w odpowiedniej części nieważne.

Rodzaje decyzji

DECYZJA NAKAZUJĄCA ZANIECHANIE	DECYZJA STWIERDZAJĄCA ZANIECHANIE	DECYZJA ZOBOWIĄZUJĄCA
decyzja o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazująca zaniechanie jej stosowania (art. 10) gdy stwierdzono naruszenia prawa, decyzje związane	decyzja o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzająca zaniechanie jej stosowania (art. 11) gdy stwierdzono naruszenia prawa, decyzje związane	decyzja zobowiązująca – decyzja zobowiązująca do podjęcia zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia naruszeniom zakazu praktyk ograniczających konkurencję (art. 12) gdy uprawdopodobniono naruszenie prawa, decyzje uznaniowe

Nakaz zaniechania

- Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 6 lub 9 ustawy lub art. 81 lub 82 Traktatu WE

Stwierdzenie zaniechania

- Nie wydaje się decyzji, nakazującej zaniechanie praktyki naruszającej konkurencję, jeżeli zachowanie rynkowe przedsiębiorcy przestało naruszać zakazy określone w art. 6 lub 9 ustawy lub w art. 81 lub 82 Traktatu WE.
- Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.
- Ciężar udowodnienia okoliczności zaniechania stosowania praktyki spoczywa na przedsiębiorcy.

PRZESŁANKI DECYZJI ZOBOWIĄZUJĄCEJ

Jeżeli:

- **/UPRAWDOPODOBNIE NARUSZENIA/** W toku postępowania antymonopolowego zostanie uprawdopodobnione - na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania z urzędu - że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 6 lub 9 ustawy lub w art. 81 lub 82 Traktatu WE,
- **/ZOBOWIĄZANIE PRZEDSIĘBIORCY/** przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom,

wówczas Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Decyzja zobowiązująca

- W decyzji Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań
- W decyzji Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

SKUTKI DECYZJI ZOBOWIĄZUJĄCEJ

W przypadku wydania decyzji zobowiązującej:

- nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i nakazującą zaniechanie jej stosowania
- nie wydaje się decyzji o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania
- nie nakłada się kary pieniężnej w wysokości 10 % przychodów

PRZESŁANKI UCHYLENIA DECYZJI ZOBOWIĄZUJĄCEJ

Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję zobowiązującą w przypadku gdy:

- 1) została ona wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty;
- 2) przedsiębiorca nie wykonuje zobowiązań lub obowiązków.
- 3) ponadto Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy, z urzędu, uchylić decyzję, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności mających istotny wpływ na wydanie decyzji.

W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

KONTROLA KONCENTRACJI

.

Zagadnienia wstępne

.

Zagadnienia wstępne

- przejęcia, fuzje są typowymi zjawiskami na rynku
- przeciwdziałanie antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców stanowi jeden z trzech działów materialnoprawnych prawa antymonopolowego
- Ustawa określa materialnoprawne podstawy interwencji publicznej w procesy przekształceń strukturalnych w polskiej gospodarce
- koncentracja gospodarcza (strukturalna) – zjawisko gospodarcze polegające na łączeniu aktywów lub /i pasywów dwóch lub większej ilości przedsiębiorców, powodujące zmiany strukturalne w gospodarce.

Wolność koncentracji

zmiana struktur gospodarczych stanowi normalny, typowy przejaw korzystania przez przedsiębiorców z zagwarantowanych w konstytucji RP:

- a) wolności gospodarowania (art. 20 i 22 konst.)
- b) wolności zrzeszania się (art. 11-13 Konst.)
- c) gwarancji własności

Typy koncentracji

horyzontalny	wertykalny	konglomeratowy
koncentracja obejmuje wówczas przedsiębiorców będących konkurentami	koncentracje pomiędzy przedsiębiorcami działającymi na różnych szczeblach obrotu towarowego	pomiędzy przedsiębiorcami prowadzącymi działalność na różnych nie powiązanych ze sobą rynkach produktowych i geograficznych

Reguły dotyczące koncentracji

Reguły
Wspólnotowe

Reguły krajowe

Progi koncentracji

Minimalny próg koncentracji krajowej	Minimalny próg koncentracji wspólnotowej
Maksymalny próg koncentracji krajowej to Minimalny próg koncentracji wspólnotowej	Maksymalny próg koncentracji krajowej
Pełna swoboda koncentracji poniżej minimalnego progu koncentracji krajowej	

Reguły wspólnotowe

.

Wspólnotowe reguły koncentracji

ŹRÓDŁO PRAWA Rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw jako źródło prawa w tym zakresie

ZADANIA WE zapewnienie niezakłóconej konkurencji jest jednym z zadań Unii Europejskiej

INTEGRACJA JAKO CZYNNIK SPRZYJAJĄCY KONCENTRACJI Wprowadzenie rynku wewnętrznego oraz unii gospodarczej i walutowej, rozszerzenie Unii Europejskiej oraz zmniejszenie międzynarodowych barier w handlu i inwestycjach będzie w dalszym ciągu powodować znaczne reorganizacje przedsiębiorstw, szczególnie w formie koncentracji

Wspólnotowe reguły koncentracji

WŁAŚCIWOŚĆ WSPÓLNOTOWYCH REGUŁ KONCENTRACJI wspólnotowe reguły kontroli koncentracji, powinny być stosowane do znaczących zmian strukturalnych, których wpływ na rynek wykracza poza granice narodowe któregoś z Państw Członkowskich.

ONE STOP SHOP/ KONCENTRACJE TRANSGRANICZNE TYLKO NA POZIOMIE UE

Koncentracje transgraniczne, jako zasada ogólna, powinny zostać sprawdzone wyłącznie na poziomie Wspólnoty, przy zastosowaniu systemu "pojedynczej instytucji" ("one-stop shop") i zgodności z zasadą pomocniczości.

GRANICE JURYSDYKCJI PAŃSTW CZŁONKOWSKICH Koncentracje nieobjęte zakresem reguł wspólnotowych w zasadzie podlegają jurysdykcji Państw Członkowskich.

WYZNACZNIKI WSPÓLNOTOWYCH REGUŁ KONCENTRACJI wspólnotowe reguły koncentracji wyznacza:

- a) terytorium geograficzne działalności przedsiębiorstw
- b) tzw. progi ilościowe

Wspólnotowe reguły koncentracji

- **BRAK ZNACZENIA CZYNNIKA SIEDZIBY/ MIEJSCA PROWADZENIA PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI** Koncentracja o wymiarze wspólnotowym ma miejsce w przypadku, gdy zagregowany obrót zainteresowanych przedsiębiorstw przekracza dane progi, niezależnie od tego, czy przedsiębiorstwa dokonujące koncentracji mają swoją siedzibę lub prowadzą podstawową działalność na terenie Wspólnoty, pod warunkiem że prowadzą tam znaczące działania.
- **ZASADA ŚCISŁEJ WSPÓŁPRACY** obowiązuje zasada ścisłej współpracy pomiędzy Komisją a właściwymi władzami Państw Członkowskich, od których otrzymuje uwagi i informacje.

Wspólnotowe reguły koncentracji

ODEŚLANIE ZGŁOSZONYCH KONCENTRACJI DO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO / KOMISJI/ PRZYŁĄCZENIE SIĘ DO WNIOSKU

- Komisja ma możliwość **odesłania do Państwa Członkowskiego zgłoszonych koncentracji** o wymiarze wspólnotowym, które w znaczący sposób grożą utrudnieniami konkurencji na rynku tego Państwa Członkowskiego, który ma wszelkie cechy odrębnego rynku.
- Gdy koncentracja utrudnia konkurencję na takim rynku, który nie stanowi znacznej części wspólnego rynku, Komisja, na wniosek, powinna być zobowiązana do odesłania części lub całości sprawy do zainteresowanego Państwa Członkowskiego.
- Państwo Członkowskie powinno mieć **możliwość odesłania do Komisji koncentracji**, która nie ma wymiaru wspólnotowego, jednakże wpływa na handel pomiędzy Państwami Członkowskimi i grozi znaczącymi utrudnieniami konkurencji na jego terytorium.
- Pozostałe Państwa Członkowskie, które są również właściwe do zbadania koncentracji, powinny mieć **możliwość przyłączenia się do wniosku**. W takiej sytuacji, w celu zapewnienia skuteczności i przewidywalności systemu, krajowe terminy powinny być zawieszane, dopóki nie zostanie podjęta decyzja odnośnie do odesłania sprawy. Komisja powinna mieć prawo badania i zajmowania się koncentracją w imieniu Państwa Członkowskiego zgłaszającego wniosek lub Państw Członkowskich zgłaszających go.

Wspólnotowe reguły koncentracji

ODEŚLANIE KONCENTRACJI Z PAŃSTW CZŁONKOWSKICH DO KOMISJI

- Koncentracje mogą kwalifikować się do zbadania zgodnie z licznymi krajowymi systemami kontroli połączeń, jeśli ich progi obrotu są niższe od określonych w rozporządzeniu.
- Wielokrotne zgłoszenia tej samej transakcji zwiększają niepewność prawną, wysiłki i koszty przedsiębiorstw oraz mogą prowadzić do sprzecznych ocen.
- Dlatego system, za pomocą którego koncentracje mogą być odesłane do Komisji przez zainteresowane Państwa Członkowskie, powinien zostać dalej rozwijany.

Wspólnotowe reguły koncentracji

- **WYŁĄCZNA KOMPETENCJA KOMISJI W ZAKRESIE STOSOWANIA ROZPORZĄDZENIA** Komisja ma wyłączną kompetencję stosowania rozporządzenia, z zastrzeżeniem kontroli przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Wspólnotowe reguły koncentracji

- **PRZESŁANKA TRWAŁOŚCI ZMIAN** Wskazane jest zdefiniowanie pojęcia koncentracji w taki sposób, aby obejmowało ono tylko te działania, które przynoszą trwałą zmianę w kontroli zainteresowanych przedsiębiorstw, a tym samym w strukturze rynku. Konieczne jest zatem włączenie w zakres niniejszego rozporządzenia wszystkich wspólnych przedsiębiorstw pełniących, w oparciu o stałe zasady, wszystkie funkcje samodzielnych podmiotów gospodarczych. Ponadto właściwe jest traktowanie jako pojedynczą koncentrację takich transakcji, które są ściśle powiązane ze względu na zaistniałe warunki bądź przyjmują formę ciągu transakcji w obrocie papierami wartościowymi przeprowadzanych w stosownie krótkim okresie.

POJĘCIE KONCENTRACJI

Uznaje się, że koncentracja występuje w przypadku, gdy trwała zmiana kontroli wynika z:

- a) **łączenia się dwóch lub więcej wcześniej samodzielnych przedsiębiorstw lub części przedsiębiorstw**; lub
- b) **przejęcia**, przez jedną lub więcej osób już kontrolujących co najmniej jedno przedsiębiorstwo albo przez jedno lub więcej przedsiębiorstw, bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad całym lub częścią jednego lub więcej innych przedsiębiorstw, czy to wartościowych drodze zakupu papierów wartościowych lub aktywów, czy to w drodze umowy lub w jakikolwiek inny sposób.

Podstawę kontroli stanowią prawa, umowy lub jakiegokolwiek inne środki, które oddzielnie bądź wspólnie i uwzględniając okoliczności faktyczne lub prawne, dają możliwość wywierania decydującego wpływu na przedsiębiorstwo, w szczególności przez:

- a) własność lub prawo użytkowania całego lub części aktywów przedsiębiorstwa;
- b) prawa lub umowy przyznające decydujący wpływ na skład, głosowanie lub decyzje organów przedsiębiorstwa.

KONTROLA KONCENTRACJI EX ANTE

Koncentracje o wymiarze wspólnotowym zgłasza się Komisji:

- przed ich wykonaniem
- i po zawarciu umowy, ogłoszeniu publicznej oferty przejęcia lub nabyciu kontrolnego pakietu akcji.
- Zgłoszenia można również dokonać, gdy zainteresowane przedsiębiorstwa przedstawiają Komisji szczerą intencję zawarcia umowy lub, w przypadku publicznej oferty przejęcia, gdy podały do publicznej wiadomości zamiar wprowadzenia takiej oferty, pod warunkiem że zamierzona umowa lub oferta doprowadziłaby do koncentracji o wymiarze wspólnotowym.

MINIMALNE WSPÓLNOTOWE PROGI KONCENTRACJI

Koncentracja ma wymiar wspólnotowy, jeżeli:

- a) łączny światowy obrót wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw wynosi więcej niż 5000 mln EUR; oraz
- b) łączny obrót przypadający na Wspólnotę, każdego z co najmniej dwóch zainteresowanych przedsiębiorstw, wynosi więcej niż 250 mln EUR, chyba że każde z zainteresowanych przedsiębiorstw uzyskuje więcej niż dwie trzecie swoich łącznych obrotów przypadających na Wspólnotę w jednym i tym samym Państwie Członkowskim.

Koncentracja, która nie osiąga progów, ma wymiar wspólnotowy, w przypadku gdy:

- a) łączny światowy obrót wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw wynosi więcej niż 2500 mln EUR;
- b) w każdym z co najmniej trzech Państw Członkowskich łączny obrót wszystkich zainteresowanych przedsiębiorstw wynosi więcej niż 100 mln EUR;
- c) w każdym z co najmniej trzech Państw Członkowskich ujętych dla celów lit. b) łączny obrót każdego z co najmniej dwóch zainteresowanych przedsiębiorstw wynosi więcej niż 25 mln EUR; oraz
- d) łączny obrót przypadający na Wspólnotę każdego z co najmniej dwóch zainteresowanych przedsiębiorstw wynosi więcej niż 100 mln EUR, chyba że każde z zainteresowanych przedsiębiorstw uzyskuje więcej niż dwie trzecie swoich łącznych obrotów przypadających na Wspólnotę w jednym i tym samym Państwie Członkowskim.

PODMIOTY DOKONUJĄCE ZGŁOSZENIA KONCENTRACJI

Koncentracja polegająca na:

- łączeniu się
- lub przejęciu wspólnej kontroli w rozumieniu

zgłaszana jest wspólnie przez strony uczestniczące w połączeniu lub przez przejmujących wspólną kontrolę, w zależności od przypadku.

We wszystkich innych przypadkach zgłoszenie jest dokonywane przez osobę lub przedsiębiorstwo przejmujące kontrolę nad całością lub częścią jednego lub więcej przedsiębiorstw.

OCENA KONCENTRACJI

Komisja uwzględnia

a) potrzebę zachowania i rozwoju skutecznej konkurencji na wspólnym rynku, z punktu widzenia między innymi struktury wszystkich danych rynków oraz rzeczywistej lub potencjalnej konkurencji ze strony przedsiębiorstw zlokalizowanych we Wspólnocie lub poza nią;

b) pozycję rynkową zainteresowanych przedsiębiorstw oraz ich siłę ekonomiczną i finansową, możliwości dostępne dla dostawców i użytkowników, ich dostęp do zaopatrzenia lub rynków, wszelkie prawne lub inne bariery wejścia na rynek, trendy podaży i popytu w stosunku do właściwych dóbr i usług, interesy konsumentów pośrednich i końcowych oraz rozwój postępu technicznego i gospodarczego, pod warunkiem że dokonuje się on z korzyścią dla konsumentów i nie stanowi przeszkody dla konkurencji.

RODZAJE OCEN KONCENTRACJI

(I) KONCENTRACJA ZGODNA ZE WSPÓLNYM RYNKIEM

- Koncentrację, która nie przeszkadzałaby znacząco skutecznej konkurencji na wspólnym rynku lub znacznej jego części, w szczególności w wyniku stworzenia lub umocnienia pozycji dominującej, uznaje się za zgodną ze wspólnym rynkiem.

(II) KONCENTRACJA NIEZGODNA ZE WSPÓLNYM RYNKIEM

- Koncentrację, która przeszkadzałaby znacząco skutecznej konkurencji na wspólnym rynku lub znacznej jego części, w szczególności w wyniku stworzenia lub umocnienia pozycji dominującej, uznaje się za niezgodną ze wspólnym rynkiem.

Procedura wspólnotowa

1.	DOKONANIE ZGŁOSZENIA KONCENTRACJI	
2.	PUBLIKACJA ZGŁOSZENIA KONCENTRACJI	W przypadku gdy Komisja stwierdza, że zgłaszana koncentracja objęta jest zakresem rozporządzenia, publikuje ona fakt zgłoszenia, podając jednocześnie nazwy zainteresowanych przedsiębiorstw, kraj ich pochodzenia, charakter koncentracji oraz odnośne sektory gospodarki. Komisja uwzględnia uzasadniony interes przedsiębiorstw w odniesieniu do ochrony ich tajemnic handlowych.

Procedura wspólnotowa

3	KONCENTRACJA WSPÓLNOTOWA MOGĄCA ZNACZĄCO WPŁYNAĆ NA KONKURENCJĘ NA RYNKU PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO
A/INFORMACJA PRZEDSIĘBIORCY	Przed dokonaniem zgłoszenia koncentracji osoby lub przedsiębiorstwa, mogą poinformować Komisję, w drodze złożenia uzasadnionego wniosku, iż <u>koncentracja może znacząco wpłynąć na konkurencję na rynku Państwa Członkowskiego, który reprezentuje wszystkie cechy odrębnego rynku i z tego względu powinny zostać zbadane, w całości lub w części, przez to Państwo Członkowskie.</u>
B/PRZEKAZANIE WNIOSKU PRZEZ KOMISJĘ DO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO /ZGODA LUB SPRZECIW PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO NA PRZEKAZANIE SPRAWY	Komisja niezwłocznie przekazuje wniosek do wszystkich Państw Członkowskich. Państwo Członkowskie wymienione w uzasadnionym wniosku powinno, w terminie 15 dni od otrzymania wniosku, wyrazić zgode lub sprzeciw wobec wniosku o odesłanie sprawy. W przypadku gdy Państwo Członkowskie nie podejmie takiej decyzji w tym terminie, uważa się tym samym, iż wyraziło zgodę
C/ODEŚLANIE SPRAWY DO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO	O ile Państwo Członkowskie nie wyrazi sprzeciwu, Komisja, jeśli uzna, iż istnieje taki odrębny rynek, oraz iż koncentracja może mieć znaczący wpływ na konkurencję na tym rynku, może zdecydować o odesłaniu sprawy, w całości lub w części, do właściwych władz tego Państwa Członkowskiego, mając na względzie stosowanie przepisów krajowego prawa tego Państwa dotyczącego konkurencji.

Procedura wspólnotowa

4.	KONCENTRACJA KRAJOWA ROZPOZNAWANA NA SZCZEBŁU WSPÓLNOTOWYM	
	A/POWIADOMIENIE KOMISJI, O MOŻLIWOŚCI ZBADANIA SPRAWY KONCENTRACJI KRAJOWEJ PRZEZ KOMISJĘ	koncentrację która <u>nie ma wymiaru wspólnotowego</u> w która może być poddana zbadaniu zgodnie z krajowym prawem dotyczącym konkurencji co najmniej przez trzy Państwa Członkowskie , osoby lub przedsiębiorstwa, mogą, przed dokonaniem zgłoszenia do właściwych władz, poinformować Komisję za pośrednictwem uzasadnionego wniosku, że koncentracja powinna zostać zbadana przez Komisję
	B/PRZESŁANIE INFORMACJI DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH/ZGODA ALBO SPRZECIW PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO NA ROZPOZNANIE SPRAWY	Komisja niezwłocznie przesyła wniosek do wszystkich Państw Członkowskich. Każde Państwo Członkowskie uprawnione do badania koncentracji zgodnie z przepisami jego krajowego prawa dotyczącego konkurencji może w terminie 15 dni roboczych od otrzymania uzasadnionego wniosku wyrazić swój sprzeciw wobec wniosku o odesłanie sprawy
	C/PRAWO VETA	W przypadku gdy jedno takie Państwo Członkowskie wyraziło swój sprzeciw zgodnie z akapitem trzecim w terminie 15 dni roboczych, sprawa nie zostaje odesłana. Komisja niezwłocznie informuje wszystkie Państwa Członkowskie i zainteresowane osoby lub przedsiębiorstwa o każdym przypadku takiego sprzeciwu.
	D./NADANIE KONCENTRACJI KRAJOWEJ STATUSU KONCENTRACJI WSPÓLNOTOWEJ	W przypadku gdy żadne Państwo Członkowskie nie wyraziło swojego sprzeciwu w terminie 15 dni roboczych, uznaje się, że koncentracja ma wymiar wspólnotowy i zgłoszona zostaje do Komisji. W takich sytuacjach żadne Państwo Członkowskie nie stosuje wobec koncentracji przepisów krajowego prawa dotyczącego konkurencji.

BADANIE ZGŁOSZENIA I WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA

Komisja bada zgłoszenie niezwłocznie po jego otrzymaniu/rodzaje decyzji na etapie wstępnym:

I. DECYZJA, O NIEPODLEGANIU SPRAWY REGUŁOM KONCENTRACJI WSPÓLNOTOWEJ

W przypadku gdy stwierdza ona, że zgłaszana koncentracja nie wchodzi w zakres niniejszego rozporządzenia, fakt ten odnotowywany jest w formie decyzji.

II. DECYZJA O NIEZGŁOSZENIU SPRZECIWU I ZGODNOŚCI KONCENTRACJI ZE WSPÓLNYM RYNKIEM

W przypadku gdy stwierdza ona, że chociaż zgłaszana koncentracja podlega zakresowi niniejszego rozporządzenia, ale nie wzbudza poważnych wątpliwości co do jej zgodności ze wspólnym rynkiem, podejmuje decyzję o niezgłoszeniu sprzeciwu i stwierdza, że jest ona zgodna ze wspólnym rynkiem.

III. DECYZJA O WSZCZĘCIU POSTĘPOWANIA Jeżeli Komisja stwierdza, że zgłaszana koncentracja podlega zakresowi niniejszego rozporządzenia i wzbudza poważne wątpliwości co do zgodności ze wspólnym rynkiem, podejmuje decyzję o wszczęciu postępowania.

BADANIE ZGŁOSZENIA I WSZCZĘCIE POSTĘPOWANIA

IV. DECYZJA O UZNANIU KONCENTRACJI ZA ZGODNĄ ZE WSPÓLNYM RYNKIEM, PO DOKONANIU ZMIAN ALBO SPEŁNIENIU PEWNYCH WARUNKÓW

W przypadku gdy Komisja stwierdzi, iż po dokonaniu zmian przez zainteresowane przedsiębiorstwa zgłoszona koncentracja nie rodzi więcej poważnych wątpliwości uznaje koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem

Komisja może załączyć do swojej decyzji, warunki i obowiązki zmierzające do zapewnienia, iż zainteresowane przedsiębiorstwa wywiązały się ze złożonych wobec Komisji zobowiązań zapewniających zgodność koncentracji ze wspólnym rynkiem.

Komisja może odwołać swoją decyzję w przypadku gdy:

- a) decyzję podjęto w oparciu o nieprawidłowe informacje, za które odpowiedzialne jest jedno z przedsiębiorstw lub które zostały uzyskane w wyniku oszustwa;
- Lub
- b) zainteresowane przedsiębiorstwa naruszyły zobowiązanie załączone do decyzji

Procedura wspólnotowa

- **ZASADA ZAWIESZENIA KONCENTRACJI**

- Koncentracja o wymiarze wspólnotowym lub mająca zostać zbadana przez Komisję nie zostaje wprowadzona w życie ani przed jej zgłoszeniem, ani do czasu uznania jej za zgodną ze wspólnym rynkiem, stosownie do decyzji, lub na podstawie domniemania,
- powyższe nie stoi na przeszkodzie dokonywaniu transakcji warunkowych

Procedura wspólnotowa

KOMPETENCJE DECYZYJNE KOMISJI PO PRZEPROWADZENIU POSTĘPOWANIA

I.DECYZJA UZNAJĄCA KONCENTRACJĘ ZA ZGODNĄ ZE WSPÓLNYM RYNKIEM decyzję uznającą koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem.

II.DECYZJA UZNAJĄCA KONCENTRACJĘ ZA ZGODNĄ ZE WSPÓLNYM RYNKIEM OBEJMUJĄCA OGRANICZENIA NIEZBĘDNE DLA DOKONANIA KONCENTRACJI

Decyzja uznająca koncentrację za zgodną ze wspólnym rynkiem obejmuje również ograniczenia bezpośrednio związane i niezbędne dla dokonania koncentracji.

III.DECYZJA UZNAJĄCA KONCENTRACJĘ ZA ZGODNĄ ZE WSPÓLNYM RYNKIEM NAKŁADAJĄCA ZOBOWIĄZANIA

Procedura wspólnotowa

IV. DECYZJE SANKCYJNE

W przypadku gdy Komisja stwierdza, że koncentracja:

- a) została już dokonana i że koncentracja została uznana za niezgodną ze wspólnym rynkiem; lub
- b) została dokonana z naruszeniem warunku załączonego do decyzji

Komisja może:

- a) wymagać od zainteresowanych przedsiębiorstw rozwiązania koncentracji, szczególnie poprzez rozwiązanie łączenia lub zbycie wszystkich udziałów lub zgromadzonych aktywów, w celu przywrócenia stanu sprzed dokonania koncentracji; w przypadku gdy nie jest możliwe poprzez rozwiązanie koncentracji przywrócenie stanu, jaki miał miejsce przed dokonaniem koncentracji, Komisja może przedsięwziąć wszelkie inne środki konieczne do przywrócenia takiego stanu w jak największym stopniu.
- b) nakazać podjęcie wszelkich innych stosownych środków mających na celu zapewnienie, iż zainteresowane przedsiębiorstwa rozwiążą ją lub podejmą inne środki dla przywrócenia wcześniejszego zgodnie z jej decyzją.

Procedura wspólnotowa

- DECYZJA W PRZEDMIOCIE SKIEROWANIA ZGŁASZANEJ KONCENTRACJI DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH
- Komisja może, przez decyzję zgłoszoną bezzwłocznie zainteresowanym przedsiębiorstwom i właściwym władzom pozostałych Państw Członkowskich, skierować zgłaszaną koncentrację do właściwych władz danego Państwa Członkowskiego

I. Kara pieniężna w toku postępowania

Komisja może w formie decyzji nałożyć grzywny w wysokości nieprzekraczającej 1 % łącznego obrotu danego przedsiębiorstwa lub związku przedsiębiorstw, , w przypadku gdy umyślnie lub nieumyślnie:

- a) udzielają one informacji nieprawidłowych lub wprowadzających w błąd
- b) okazują wymagane księgi lub inne rejestry handlowe związane z działalnością w niekompletny sposób w trakcie inspekcji lub odmawiają podporządkowania się inspekcji
- c) w odpowiedzi na pytanie zadane
 - - podają nieprawidłową lub wprowadzającą w błąd odpowiedź,
 - - nie sprostowują w terminie określonym przez Komisję nieprawidłowych, niekompletnych lub wprowadzających w błąd odpowiedzi udzielonych przez członka personelu,
- lub
 - - nie udzielają bądź odmawiają udzielenia kompletnej odpowiedzi odnośnie do faktów dotyczących przedmiotu sprawy i celu inspekcji nakazanej decyzją podjętą zgodnie z
- zostały złamane plomby założone przez urzędników

II. Kara pieniężna właściwa.

- Komisja może w formie decyzji nałożyć na grzywny nieprzekraczające 10 % łącznego obrotu zainteresowanego przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 5, w przypadku gdy umyślnie lub nieumyślnie:
 - a) nie zgłaszają one koncentracji
 - b) dokonują one koncentracji z naruszeniem prawa;
 - c) dokonują one koncentracji uznanej za niezgodną ze wspólnym rynkiem na mocy decyzji;
 - d) nie wywiązują się one z warunku lub obowiązku nałożonego
 -
- Ustalając wysokość grzywny, bierze się pod uwagę rodzaj, ciężar i czas trwania naruszenia.
-
- Decyzje nie mają charakteru karnoprawnego.

Ili. Okresowe kary pieniężne

Komisja może w drodze decyzji nałożyć na okresowe kary pieniężne w wysokości nieprzekraczającej 5 % średniego łącznego obrotu dziennego zainteresowanego przedsiębiorstwa lub związku przedsiębiorstw, za każdy roboczy dzień zwłoki liczony od dnia podanego w decyzji, w celu przymuszenia do:

- a) udzielenia kompletnych i prawidłowych informacji
- b) poddania się inspekcji zarządzanej
- c) spełnienia obowiązku nałożonego decyzją
- d) stosowania się do wszelkich środków zarządzanych decyzją

Kontrola dokonywana przez Trybunał Sprawiedliwości UE

- TSUE posiada nieograniczoną jurysdykcję w rozumieniu art. 229 Traktatu w odniesieniu do kontroli decyzji, w których Komisja ustanowiła grzywnę lub okresowe kary pieniężne; może on uchylić, zmniejszyć lub zwiększyć nałożoną grzywnę lub okresowe kary pieniężne.

Publikacja decyzji

- Komisja publikuje decyzje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
- W publikacji podaje się strony oraz istotną treść decyzji; uwzględnia się w niej uzasadniony interes przedsiębiorstw w odniesieniu do ochrony ich tajemnic handlowych.

Reguły krajowe

.

Przesłanki kontroli krajowej

Zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu Prezesowi UOKiK, jeżeli:

- 1) łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 1 000 000 000 euro lub
- 2) łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekracza równowartość 50 000 000 euro.

Zakres obowiązku

Obowiązek zgłoszenia koncentracji ex ante dotyczy zamiaru			
połączenia dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców	przejęcia – przez nabycie lub objęcie akcji, innych papierów wartościowych, udziałów lub w jakikolwiek inny sposób – bezpośredniej lub pośredniej kontroli nad jednym lub więcej przedsiębiorcami przez jednego lub więcej przedsiębiorców	utworzenia przez przedsiębiorców w wspólnego przedsiębiorcy	PARAKONCENTRACJA nabycia przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy (całości lub części przedsiębiorstwa), jeżeli obrót realizowany przez to mienie w którymkolwiek z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 10 000 000 euro.

(1 TRYB KONCENTRACJI) połączenie dwóch lub więcej samodzielnych przedsiębiorców

- + utworzenie nowego (jednego) przedsiębiorcy w miejsce dotychczas istniejących (FUZJA)
- + przyłączenie przez przedsiębiorcę innego przedsiębiorcy (INKORPORACJA)
- + szczegóły dotyczące połączeń wynikają z przepisów ustrojowych

PRZEPISY USTROJOWE

- Spółki kapitałowe mogą się łączyć między sobą oraz ze spółkami osobowymi (spółka osobowa nie może jednakże być spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną) – art. 491§ 1 k.s.h.
- Spółka kapitałowa oraz spółka komandytowo-akcyjna mogą łączyć się ze spółką zagraniczną, o której mowa w dyrektywie 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych
- utworzoną zgodnie z prawem państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym
- i mającą siedzibę statutową, zarząd główny lub główny zakład na terenie Unii Europejskiej lub państwa-strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym (połączenie transgraniczne).
- Spółka komandytowo-akcyjna nie może jednakże być spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną.

PRZEPISY USTROJOWE

- Spółki osobowe mogą się łączyć między sobą tylko przez zawiązanie spółki kapitałowej.
- Nie może się łączyć spółka w likwidacji, która rozpoczęła podział majątku, ani spółka w upadłości.
- Połączenie może być dokonane (art. 492 k.s.h.):
 - przez przeniesienie całego majątku spółki (przejmowanej) na inną spółkę (przejmującą) za udziały lub akcje, które spółka przejmująca wydaje wspólnikom spółki przejmowanej (łączenie się przez przejęcie),
 - przez zawiązanie spółki kapitałowej, na którą przechodzi majątek wszystkich łączących się spółek za udziały lub akcje nowej spółki (łączenie się przez zawiązanie nowej spółki).

(II TRYB KONCENTRACJI) Przejęcie kontroli

- przejęcia – przez:
- nabycie lub objęcie akcji, innych papierów wartościowych, udziałów
- lub w jakikolwiek inny sposób - bezpośredniej lub pośredniej
- kontroli nad jednym lub więcej przedsiębiorcami przez jednego lub więcej przedsiębiorców;
-
- + przejęcie kontroli może nastąpić przez jednego przedsiębiorcę albo przez ich większą liczbę (przedsiębiorcy przejmujący)
- + przedsiębiorca przejmowany – j.w.

(II TRYB KONCENTRACJI) Przejęcie kontroli

sposoby przejęcia kontroli:

-
- przejęcie kontroli w drodze operacji kapitałowych
-
-
- 453 § 2 k.s.h. W celu podwyższenia kapitału zakładowego zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału spółka może emitować papiery wartościowe imienne lub na okaziciela uprawniające ich posiadacza do zapisu lub objęcia akcji, z wyłączeniem prawa poboru (warranty subskrypcyjne)
-
- przejęcie kontroli w drodze tzw. unii personalnej
- umowa dzierżawy przedsiębiorstwa
-
- +brak w art. 13 ust. 1 przesłanek „trwałej” zmiany kontroli powoduje, że przy kaskadowej zmianie kontroli już pierwsza z operacji (i każda z następnych) wymaga zgłoszenia
- +kontrolą koncentracji są objęte koncentracje nietrwałe (tymczasowe), co rozszerza kompetencje prezesa UOKiK
- + przejęcie kontroli może mieć miejsce *unu actu* jak i w drodze wielu transakcji
-

Wyłączenie obowiązku zgłoszenia

Nie podlega zgłoszeniu zamiar koncentracji:

- jeżeli obrót przedsiębiorcy, nad którym ma nastąpić przejęcie kontroli, nie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- jeżeli obrót żadnego z przedsiębiorców, nie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;
- polegającej na przejęciu kontroli nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami należącymi do jednej grupy kapitałowej oraz jednocześnie nabyciu części mienia przedsiębiorcy lub przedsiębiorców należących do tej grupy kapitałowej – jeżeli obrót przedsiębiorcy lub przedsiębiorców, nad którymi ma nastąpić przejęcie kontroli, i obrót realizowany przez nabywane części mienia nie przekroczył łącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w żadnym z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie równowartości 10 000 000 euro;

Wyłączenie obowiązku zgłoszenia

Nie podlega zgłoszeniu zamiar koncentracji:

- polegającej na czasowym nabyciu lub objęciu przez instytucję finansową akcji albo udziałów w celu ich odsprzedaży, jeżeli przedmiotem działalności gospodarczej tej instytucji jest prowadzone na własny lub cudzy rachunek inwestowanie w akcje albo udziały innych przedsiębiorców, pod warunkiem, że odsprzedaż ta nastąpi przed upływem roku od dnia nabycia lub objęcia, oraz że:
 - a) instytucja ta nie wykonuje praw z tych akcji albo udziałów, z wyjątkiem prawa do dywidendy, lub
 - b) wykonuje te prawa wyłącznie w celu przygotowania odsprzedaży całości lub części przedsiębiorstwa, jego majątku lub tych akcji albo udziałów;

Wyłączenie obowiązku zgłoszenia

Nie podlega zgłoszeniu zamiar koncentracji:

- polegającej na czasowym nabyciu lub objęciu przez przedsiębiorcę akcji lub udziałów w celu zabezpieczenia wierzytelności, pod warunkiem że nie będzie on wykonywał praw z tych akcji lub udziałów, z wyłączeniem prawa do ich sprzedaży;
- następującej w toku postępowania upadłościowego, z wyłączeniem przypadków, gdy zamierzający przejąć kontrolę lub nabywający część mienia jest konkurentem albo należy do grupy kapitałowej, do której należą konkurenci przedsiębiorcy przejmowanego lub którego część mienia jest nabywana;
- przedsiębiorców należących do tej samej grupy kapitałowej.

Decyzje w sprawach koncentracji

Prezes Urzędu, w drodze decyzji				
Wydaje bezwarunkową zgodę na dokonanie koncentracji	Wydaje warunkową zgodę na dokonanie koncentracji	zakazuje dokonania koncentracji		

I

model prawny „Prewencyjnej kontroli koncentracji”

model prawny „Prewencyjnej kontroli koncentracji”

ustawowy obowiązek zgłaszania z a m i a r u koncentracji (art. 13)

przedmiotem zgłoszenia jest zamiar koncentracji a nie fakt jej dokonania

- - zamiar musi być ulokowany w sferze faktów, a nie tylko w sferze psychicznej piastunów organów, np.
- * rozpoczęcie negocjacji, przesłanie listów intencyjnych
- * złożenie oferty
- * przystąpienie do przetargu bądź aukcji
- * zawarcie umów przedwstępnych czy też umów zobowiązujących do dokonania pewnych czynności
- - zamiarowi powinien być przypisany taki stopień skonkretyzowania, który pozwala na określenie formy i zakresu przyszłej koncentracji
-
- - de lege lata nie obowiązuje terminu określającego moment początkowy stanu „zamiaru koncentracji” ani terminu dokonania zgłoszenia
-
- - zgłoszenia można dokonać tak długo, jak koncentracja nie zostanie dokonana
-

I

model prawny „Prewencyjnej kontroli koncentracji”

- **III. model prawny „Prewencyjnej kontroli koncentracji”**
-
- **ustawowy obowiązek wstrzymania się od dokonania koncentracji (art. 97)**
-
- Przedsiębiorcy, których zamiar koncentracji podlega zgłoszeniu, są obowiązani do wstrzymania się od dokonania koncentracji do czasu wydania przez Prezesa Urzędu decyzji lub upływu terminu, w jakim decyzja powinna zostać wydana (art. 97 ust. 1).
- Czynność prawna, na podstawie której ma nastąpić koncentracja, może być dokonana pod warunkiem wydania przez Prezesa Urzędu, w drodze decyzji, zgody na dokonanie koncentracji lub upływu terminów (art. 97 ust. 2)
- Warunek zawieszający
-
- **przyznanie Prezesowi UOKiK uprawnienia do przeprowadzenia kontroli zgłoszonych zamiarów koncentracji oraz do wydania decyzji administracyjnej;**
- w przedmiocie bezwarunkowej zgody na koncentrację (art. 18)
- w przedmiocie warunkowej zgody na koncentrację (art. 19)
- w przedmiocie zakazania koncentracji
-

I

model prawny „Prewencyjnej kontroli koncentracji”

kontrola koncentracji ma **charakter prewencyjny**, koncentracja kontrolowana jest na zasadzie kontroli ex ante, ma charakter prewencyjny koncentracja nie jest zakazana ex lege tak jak np. praktyki ograniczające konkurencję; w zasadzie nigdzie na świecie nie jest stosowany model zakazowy w odniesieniu do koncentracji

koncentracja jest zatem co do zasady dopuszczalna

„Kontrola koncentracji” wiąże się z **formalnym obowiązkiem zgłoszenia** koncentracji

obowiązek jest formalny w tym sensie, że musi być zrealizowany bez względu na skutek zamierzonej koncentracji dla konkurencji,

- + zgłoszenie zamiaru koncentracji dokonywane jest na formularzu
- + od zgłoszenia pobierana jest opłata

obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji obwarowany jest licznymi **sankcjami**:

- kara pieniężna dla osoby pełniącej funkcję kierowniczą przedsiębiorcy zobowiązanego do zgłoszenia zamiaru koncentracji
- kara pieniężna dla samego przedsiębiorcy
- wydanie decyzji przez Prezesa UOKiK w przedmiocie przywrócenia konkurencji na rynku
-
- obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji spoczywa jedynie na „aktywnych” uczestnikach zamierzonej koncentracji

- **Decyzje w sprawach koncentracji**
-
- - organem uprawnionym jest Prezes UOKIK
- - wszystkie decyzje mają w sensie materialnoprawnym charakter indywidualny;
- a) co do adresata
- b) co do sytuacji
- - decyzje mają charakter sankcji nadzorczych stosowanych po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego

- - istnieją swa rodzaje decyzji nadzorczych w sprawach koncentracji:
- **a) środki nadzorcze o charakterze prewencyjnym**
-
- **+ zgoda bezwarunkowa na dokonanie koncentracji**
-
-
- Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku (art. 18)
-
- **+zgoda warunkowa na dokonanie koncentracji**
-
-
- Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, gdy - po spełnieniu przez przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji warunków - **konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.**
-
- Prezes Urzędu może na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców zamierzających dokonać koncentracji nałożyć obowiązek lub przyjąć ich zobowiązanie, w szczególności do:
- 1) zbycia całości lub części majątku jednego lub kilku przedsiębiorców,
- 2) wyzbycia się kontroli nad określonym przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami, w szczególności przez zbycie określonego pakietu akcji lub udziałów, lub odwołania z funkcji członka organu zarządzającego lub nadzorczego jednego lub kilku przedsiębiorców,
- 3) udzielenia licencji praw wyłącznych konkurentowi
-
- - określając w decyzji, termin spełnienia warunków.
- - W decyzji, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę lub przedsiębiorców obowiązek składania, w wyznaczonym terminie, informacji o realizacji tych warunków.
-
-
-

- +zakaz dokonania koncentracji
- Prezes Urzędu zakazuje, w drodze decyzji, dokonania koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku.
-
-
- + odstąpienie od zakazu dokonania koncentracji
-
-
- Prezes Urzędu wydaje, w drodze decyzji, zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, w przypadku gdy odstąpienie od zakazu koncentracji jest uzasadnione, a w szczególności:
 - 1) przyczyni się ona do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego;
 - 2) może ona wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową

- **b)środki nadzorcze o charakterze weryfikacyjnym (następcze)**
-
- **+ uchylenie decyzji o wyrażeniu zgody na dokonanie koncentracji**
-
- Prezes Urzędu może uchylić decyzje, jeżeli zostały one oparte na niezetelnych informacjach, za które są odpowiedzialni przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji, lub jeżeli przedsiębiorcy nie spełniają warunków,. W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.
-
- **+ decyzja w sprawie przywrócenia konkurencji na rynku**
-
-
- Jeżeli, koncentracja została już dokonana, a przywrócenie konkurencji na rynku nie jest możliwe w inny sposób, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, określając termin jej wykonania na warunkach określonych w decyzji, nakazać w szczególności:
- 1) podział połączonych przedsiębiorcy na warunkach określonych w decyzji;
- 2) zbycie całości lub części majątku przedsiębiorcy;
- 3) zbycie udziałów lub akcji zapewniających kontrolę nad przedsiębiorcą lub przedsiębiorcami lub rozwiązanie spółki, nad którą przedsiębiorcy sprawują wspólną kontrolę.
-
- Decyzja, nie może być wydana po upływie 5 lat od dnia dokonania koncentracji..
-
- **+ decyzja w sprawie przedłużenia terminu lub odmowy przedłużenia terminu dla dokonania koncentracji (wobec terminowości decyzji w sprawie zgody na koncentrację)**
-
-
- Decyzje, o wygasają, jeżeli w terminie 2 lat od dnia ich wydania koncentracja nie została dokonana.
-
- Prezes Urzędu może, na wniosek przedsiębiorcy uczestniczącego w koncentracji, przedłużyć, w drodze postanowienia, termin,, o rok, jeżeli przedsiębiorca wykaze, że nie nastąpiła zmiana okoliczności, w wyniku której koncentracja może spowodować istotne ograniczenie konkurencji na rynku.
-
- **+ decyzja w sprawie przedłużenia terminu do dokonania sprzedaży udziałów lub akcji przez instytucję finansową**

PPK

Ochrona zbiorowych interesów konsumentów

Ochrona konstytucyjna

- Art. 76 konstytucji RP stanowi, że władze publiczne chronią konsumentów przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi

Ustawa o k.i.k. jako fragment prawa konsumenckiego

- Jest to fragment prawa konsumenckiego, rozproszonego po różnych aktach prawnych, krajowych jak i międzynarodowych

Przyczyny regulacji konsumenckich

U źródeł prawa konsumenckiego znalazła się **potrzeba zrównoważenia pozycji przedsiębiorców i konsumentów** w ich wzajemnych relacjach dotyczących umów,

Stronami umów konsumenckich są przedsiębiorcy (**podmioty wyspecjalizowane**) i konsumenci

Obrót konsumencki ma charakter **masowy** – jeden przedsiębiorca zawiera umowy z dużą liczbą konsumentów, **nie ma możliwości indywidualnego porozumiewania się z każdym konsumentem**/ umowy adhezyjne

Przyczyny regulacji konsumenckich

Tradycyjne mechanizmy prawa umów (w relacjach *inter partes*) są niewystarczające dla ochrony interesów konsumentów, nie wystarczają do zwalczania takich zjawisk jak:

- nieuczciwi przedsiębiorcy przekazują nieprawdziwe lub nieprawidłowe informacje o towarach czy usługach
- nie podają informacji istotnych dla konsumentów
- wywierają na konsumentów presję aby skorzystali z ich towarów/usług
- narzucają konsumentom nieuczciwe i niekorzystne warunki umów

Przyczyny regulacji konsumenckich

Prawo konsumenckie odchodzi od tradycyjnych reguł dotyczących kontraktów:

- istotne jest stadium przed zawarciem umowy
- treść umów podlega kontroli
- ograniczeniu ulega zasada *pacta sunt servanta*
- szczególnie ujmuje wymagania co do formy umowy
- nakłada obowiązek umieszczenia pewnych treści w umowie
- w szczególny sposób rozkłada ciężar dowodowy

Przyczyny regulacji konsumenckich

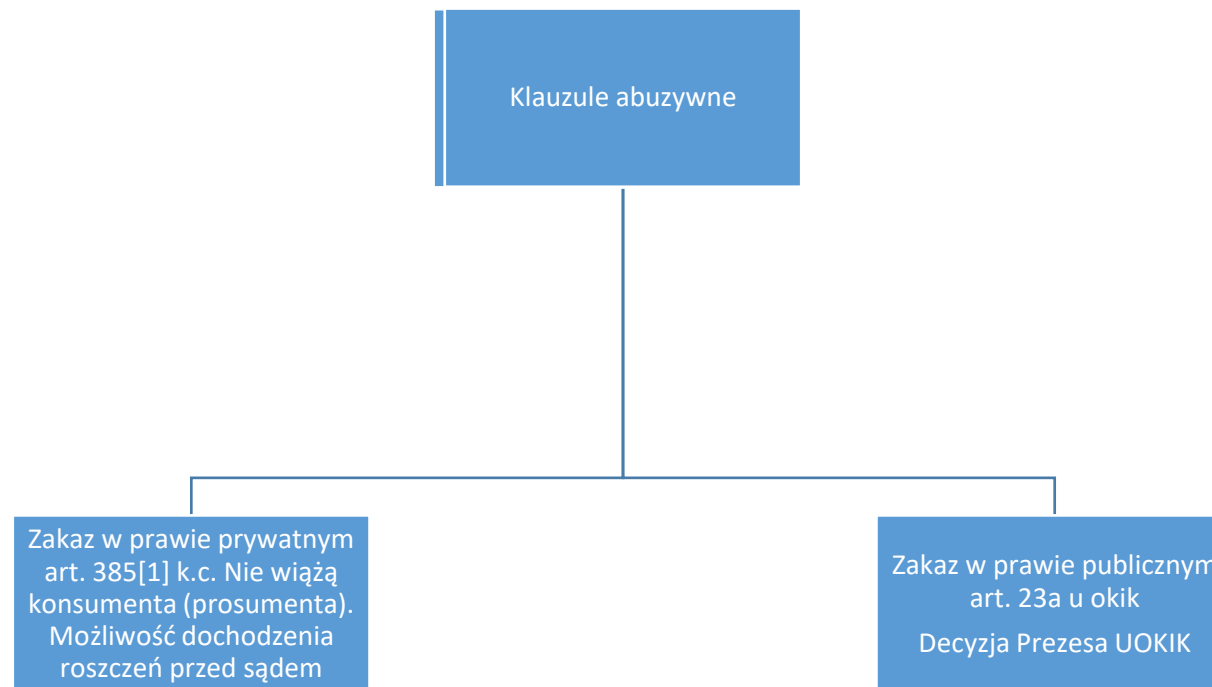
prawo konsumenckie udziela ochrony :

- w stadium przed umową
- przy zawarciu umowy
- przy wykonywaniu umowy
- na etapie rozwiązywania umowy

Regulacja ustawy dotycząca konsumentów

1	2
Zakaz stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych (tzw. klauzul abuzywnych)	Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Klauzule abuzywne

Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów

Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów Art. 23a i n. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów	
Zakaz w prawie publicznym	Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 3851 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.
Środek ochrony	Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania , jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone

Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów

- Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385[1] § 1 ustawy Kodeks cywilny (art. 23a)
- Art. 385 [1] § 1. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem **nieuzgodnione indywidualnie** nie wiążą go, jeżeli **kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy** (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Ustawowe przykłady klauzul abuzywnych

Art. 385[3] KC W razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności:

- 1) wyłączają lub ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za szkody na osobie;
- 2) wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania;
- 3) wyłączają lub istotnie ograniczają potrącenie wierzytelności konsumenta z wierzytelnością drugiej strony;
- 4) przewidują postanowienia, z którymi konsument nie miał możliwości zapoznać się przed zawarciem umowy;
- 5) zezwalają kontrahentowi konsumenta na przeniesienie praw i przekazanie obowiązków wynikających z umowy bez zgody konsumenta;
- 6) uzależniają zawarcie umowy od przyrzeczenia przez konsumenta zawierania w przyszłości dalszych umów podobnego rodzaju;
- 7) uzależniają zawarcie, treść lub wykonanie umowy od zawarcia innej umowy, niemającej bezpośredniego związku z umową zawierającą oceniane postanowienie;

Ustawowe przykłady klauzul abuzywnych

- 8) uzależniają spełnienie świadczenia od okoliczności zależnych tylko od woli kontrahenta konsumenta;
- 9) przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy;
- 10) uprawniają kontrahenta konsumenta do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w tej umowie;
- 11) przyznają tylko kontrahentowi konsumenta uprawnienie do stwierdzania zgodności świadczenia z umową;
- 12) wyłączają obowiązek zwrotu konsumentowi uiszczonej zapłaty za świadczenie niespełnione w całości lub części, jeżeli konsument zrezygnuje z zawarcia umowy lub jej wykonania;
- 13) przewidują utratę prawa żądania zwrotu świadczenia konsumenta spełnionego wcześniej niż świadczenie kontrahenta, gdy strony wypowiadają, rozwiązują lub odstępują od umowy;
- 14) pozbawiają wyłącznie konsumenta uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia;

Ustawowe przykłady klauzul abuzywnych

- 15) zastrzegają dla kontrahenta konsumenta uprawnienie wypowiedzenia umowy zawartej na czas nieoznaczony, bez wskazania ważnych przyczyn i stosownego terminu wypowiedzenia;
- 16) nakładają wyłącznie na konsumenta obowiązek zapłaty ustalonej sumy na wypadek rezygnacji z zawarcia lub wykonania umowy;
- 17) nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego;
- 18) stanowią, że umowa zawarta na czas oznaczony ulega przedłużeniu, o ile konsument, dla którego zastrzeżono rażąco krótki termin, nie złoży przeciwnego oświadczenia;
- 19) przewidują wyłącznie dla kontrahenta konsumenta jednostronne uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia;
- 20) przewidują uprawnienie kontrahenta konsumenta do określenia lub podwyższenia ceny lub wynagrodzenia po zawarciu umowy bez przyznania konsumentowi prawa odstąpienia od umowy;

Ustawowe przykłady klauzul abuzywnych

- 21) uzależniają odpowiedzialność kontrahenta konsumenta od wykonania zobowiązań przez osoby, za pośrednictwem których kontrahent konsumenta zawiera umowę lub przy których pomocy wykonuje swoje zobowiązanie, albo uzależniają tę odpowiedzialność od spełnienia przez konsumenta nadmiernie uciążliwych formalności;
- 22) przewidują obowiązek wykonania zobowiązania przez konsumenta mimo niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania przez jego kontrahenta;
- 23) wyłączają jurysdykcję sądów polskich lub poddają sprawę pod rozstrzygnięcie sądu polubownego polskiego lub zagranicznego albo innego organu, a także narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy.

Regulacja historyczna: Rejestr klauzul niedozwolonych

- Do 17 kwietnia 2016 r. sąd cywilny dokonywał abstrakcyjnej kontroli wzorców umownych - kontrola wzorca polegała na kontroli treści zapisu w oderwaniu od konkretnej umowy.
- Ocenie sądu podlegała treść wzorca umownego, a nie sposób jego wykorzystania.

Regulacja historyczna : Rejestr klauzul niedozwolonych

- Do rejestru wpisywane były postanowienia umowne uznane za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (SOKiK) przed 17.04.2016 r., czyli przed wejściem w życie znowelizowanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.
- Obecnie, **ze względu na zmianę modelu kontroli abstrakcyjnej postanowień wzorców umowy z sądowej na administracyjno-sądową realizowaną przez Prezesa UOKiK, do rejestru trafiają klauzule tylko w tych sprawach, w których wniesiono pozwy do SOKiK przed 17.04.2016 r.**
- W nowych sprawach rozstrzygnięcia dotyczące stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umowy wynikają z decyzji Prezesa UOKiK i publikowane są w bazie decyzji na stronie internetowej Urzędu

REGULACJA HISTORYCZNA: Kiedy zachodziła tożsamość pomiędzy klauzulą abstrakcyjnie skontrolowaną a klauzulą stosowaną?

(1) gdy występuje tożsamość stosunków prawnych, których dotyczy klauzula kwestionowana i klauzula wpisana do rejestru/ może być ona prowadzona np. w oparciu o kryterium branży

(2) gdy występuje zbieżność treści klauzuli kwestionowanej z klauzulą wpisaną do rejestru, gdy obie klauzule wpływają na te same interesy konsumentów; zaś różnice w brzmieniu dotyczą porównywalnych postanowień

powyższe cechy powinny zachodzić łącznie

Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- Konsument,
- rzecznik konsumentów, Rzecznik Ubezpieczonych,
- organizacja konsumencka lub zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do wszczęcia postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z takim zawiadomieniem dotyczącym wzorców umów stosowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, zagrażających interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę,

mogą zgłosić Prezesowi Urzędu na piśmie **zawiadomienie dotyczące podejrzenia naruszenia zakazu**

Decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazująca jego wykorzystywania

Funkcje decyzji Prezesa UOKiK	
1	FUNKCJA KORYGUJĄCA : KOREKTA POSTANOWIEŃ UMÓW Z KONSUMENTAMI
2	FUNKCJA PREWENCYJNO-REPRESYJNA: KARA PIENIĘŻNA
3	FUNKCJA INDYWIDUALNA : DECYZJA NIE MA SKUTKÓW WOBEC PRZEDSIĘBIORCÓW NIE BĘDĄCYMI STRONĄ POSTĘPOWANIA, A KTÓRZY POSŁUGUJĄ SIĘ PODOBNĄ ALBO NAWET IDENTYCZNĄ KLAUZULĄ ABUZYWNĄ

Decyzje w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- Prezes Urzędu wydaje decyzję **o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania**, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a.
- W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone

Decyzje w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W decyzji Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do:

- poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca – w sposób określony w decyzji;
- złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

Decyzje w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

W decyzji Prezes Urzędu może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy.

Środki powinny być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego skutków

Decyzja zobowiązująca

- Jeżeli przedsiębiorca przed wydaniem decyzji, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a, lub usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, wydając decyzję, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.
- W decyzji Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.
- W decyzji Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

„Częściowo” rozszerzona skuteczność decyzji

- Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji

Niewyłączna ochrona zbiorowych interesów konsumentów

- Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

zakaz	Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów			
Klauzula generalna	Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy			
egzemplifikacja	w szczególności			
	naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji	nieuczciwe praktyki rynkowe	czyny nieuczciwej konkurencji	proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru

SYSTEM OCHRONY

Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

OCHRONA INTERESU PUBLICZNEGO W PRZYPADKU CZYNÓW NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI ALBO W PRZYPADKU NIEUCZCIWYCH PRAKTYK RYNKOWYCH.

OCHRONA INTERESU PRYWATNEGO W PRZYPADKU CZYNÓW NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI.

OCHRONA INTERESU PRYWATNEGO W PRZYPADKU NIEUCZCIWYCH PRAKTYK RYNKOWYCH.

Definicja ogólna (klauzula generalna)

Praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów definiuje art. 24 ust. 2 uokik;

Definicja ogólna (klauzula generalna)

- działanie przedsiębiorcy
- bezprawne
- godzące w zbiorowe interesy konsumentów
- Ciężar wykazania przesłanek zakazu ciąży na Prezesie

Elementy definicji

- „Działanie” - w literaturze trwa spór czy praktyka może polegać także na zaniechaniu;
- zachowanie przedsiębiorcy może dotyczyć sytuacji przed zawarciem umowy jak i po zawarciu umowy z konsumentem.
- „Bezprawność” – czyli sprzeczność zachowania przedsiębiorcy z prawem, np. gdy przedsiębiorca nie spełnia nałożonego na niego obowiązku, albo gdy podejmuje zachowania zabronione przez prawo. Bezprawność jest niezależna od winy a nawet świadomości sprawcy.

Elementy definicji

- Sprzeczność z prawem dotyczy sprzeczności z ustawami, rozporządzeniami, aktami prawa miejscowego, prawem wspólnotowym, itp.
- Bezprawność należy rozszerzyć także na przypadki sprzeczności zachowań z zasadami współżycia społecznego. niekiedy w orzecznictwie przyjmuje się że bezprawne zachowanie to takie zachowanie, które jest sprzeczne z zasadą ochrony konsumenta jako słabszej strony stosunku cywilnoprawnego.
- Uznanie, że bezprawność w rozumieniu komentowanego przepisu wiąże się z naruszeniem zasad współżycia społecznego:
 - z jednej strony poszerza zakres stosowania tej normy prawnej
 - z drugiej strony prowadzi do generowania stanów niepewności prawnej

Elementy definicji

Za sprzeczne z dobrymi obyczajami (zasadami współżycia społecznego) uznano działania przedsiębiorcy zmierzające do :

- niedoinformowania konsumenta
- dezorientacji
- wywołania błędnych przekonań
- wykorzystaniu niewiedzy czy naiwności
- zastraszenie, wywołanie lęku
- wywieranie silnej presji psychicznej

Elementy definicji

Okoliczności wyłączające bezprawność działania przedsiębiorcy:

- działanie dozwolone na podstawie obowiązujących przepisów (w przypadku kolizji norm)
- wykonywanie prawa podmiotowego
- zgoda pokrzywdzonego
- działanie w obronie uzasadnionego interesu

„godzenie” jako przesłanka zastosowania normy ma miejsce jeżeli zachowanie przedsiębiorcy jest bezprawne ale nie godzi w interesy konsumentów to brak jest podstaw do stosowania zakazu z art. 24 ust. 1

W literaturze przedmiotu jest sporne, czy godzenie w interesy konsumentów obejmuje zarówno „naruszenie” jak i „zagrożenie”

Elementy definicji

- „zbiorowy interes konsumentów” interes zbiorowy to interes odnoszący się do pewnej grupy osób, właściwy jakiemuś zbiorowi. O tym czy chodzi o interes indywidualny czy zbiorowy rozstrzygają cechy zachowania:
- Czyli jest to zachowanie skierowane do potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów (nie mają tu znaczenia kryteria ilościowe)
- Ochrona dotyczy interesów ekonomicznych jak i pozaekonomicznych
- Zgodnie z art. 24 ust. 3 nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów
- interes zbiorowy nie oznacza kumulacji interesów jednostek, dlatego naruszenie nawet znacznej liczby interesów konsumentów nie oznacza naruszenia interesu zbiorowego. Z interesem zbiorowym mamy do czynienia w sytuacji, gdy naruszono interes nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów
- Godzenie w interes zbiorowy ma miejsce wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy **jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów, a nie jedynie wobec określonego konsumenta.**

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- Źródłem tych praktyk nie jest siła ekonomiczna ani władza rynkowa przedsiębiorcy, ale jego przewaga nad nieprofesjonalnymi uczestnikami obrotu.
- Prezes UOKiK posiada kompetencje do podejmowania w interesie publicznym interwencji w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów prawa lub dobrych obyczajów w obrocie konsumenckim
- Ustawodawca wprowadza w art. 24 ust. 1 uokik zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zakaz praktyk wynika z mocy ustawy bez potrzeby wydawania w tej mierze decyzji administracyjnej przez Prezesa UOKiK.
- Z zakazem praktyk powiązana jest kompetencja Prezesa UOKiK do podjęcia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Model przeciętnego konsumenta

W orzecznictwie ETS przyjęto model konsumenta jako osoby:

- Rozsądnej,
- Uważnej
- Należycie poinformowanej

Konsument:

- Posiada określony zasób informacji o rzeczywistości i potrafi go wykorzystać
- Krytycznie podchodzi do działań marketingowych
- Poziom percepcji konsumenta różni się w zależności od tego, jakiego produktu dotyczy praktyka rynkowa oraz w jakich okolicznościach produkt jest nabywany

Polskie ustawodawstwo nawiązuje do tej koncepcji przyjmując model „przeciętnego konsumenta”

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- zakaz praktyk ma charakter bezwzględny (z techniczno prawnego punktu widzenia zakaz ten wykazuje podobieństwa do zakazu nadużywania pozycji dominującej przez przedsiębiorcę)
- Przedmiotem „zakazu” wskazanego w ustawie są „praktyki” Nie chodzi zatem o zjawiska o charakterze pojedynczym, incydentalnym ale o formę stałego postępowania przedsiębiorcy.

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- Zakazane praktyki dotyczą takich zachowań, które odnoszą się do konsumentów.
- Zachowania przedsiębiorców wymierzone przeciwko innym przedsiębiorcom nie stanowią zakazanej praktyki w rozumieniu art. 24 ust. 1 uokik jeżeli nie szkodzą konsumentom

Naruszenie obowiązków informacyjnych

- naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- Obowiązek przekazywania niezbędnych informacji dotyczy także obrotu profesjonalnego
- naruszenie obowiązku informacji - godzi w prawo konsumenta do rzetelnej, pełnej i prawdziwej informacji
- Normy chroniące konsumentów mają na celu zapewnienie równowagi pomiędzy profesjonalnym uczestnikiem obrotu a konsumentem.

Naruszenie obowiązków informacyjnych

Praktyki naruszenia obowiązku informacyjnego można podzielić na:

Praktyki **odnoszące się do informacji, których udzielenie jest obligatoryjne:**

- zaniechanie udzielenia informacji
- udzielenie informacji nieprawdziwych
- przedstawienie informacji nierzetelnie, niepełnie w sposób prowadzący do ryzyka wprowadzenia konsumenta w błąd

Praktyki **odnoszące się do informacji nie wymaganych przez prawo**

- udzielanie informacji nieprawdziwych
- - przedstawienie informacji w sposób nierzetelny, niepełny (przykładem takiej praktyki było ustawienie w sklepie tablic, że towar nie podlega wymianie albo zwrotowi. Informacja taka jest niepełna, gdyż w istocie rzeczy towar podlega wymianie)

Przepis ten nie nakłada samodzielnie na przedsiębiorcę obowiązków informacyjnych, a jedynie wskazuje, że naruszenie takich obowiązków przewidzianych w innych ustawach może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Przepis ten nie może być zatem stosowany samodzielnie

Czyn nieuczciwej konkurencji

Czyn nieuczciwej konkurencji – w rozumieniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie przedsiębiorcy sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, które zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta; i w tym przypadku chodzi o zaniechanie; zachowanie przedsiębiorcy musi być bezprawne

- nie każdy czyn nieuczciwej konkurencji będzie naruszał interesy konsumentów.
- wśród czynów naruszających interesy konsumentów wskazać należy na : nieuczciwą reklamę, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów,
- czyny muszą godzić w zbiorowe interesy konsumentów

Czyn nieuczciwej konkurencji

Reklamą jest każda wypowiedź przedsiębiorcy, bez względu na formę, której celem jest nakłonienie odbiorcy do nabycia lub innego korzystania z towarów i usług. Czynem nieuczciwej konkurencji jest reklama sprzeczna z prawem, dobrymi obyczajami lub uchybiająca godności człowieka

- reklama sprzeczna z dobrymi obyczajami, to reklama naruszająca standardy moralne obowiązujące w społeczeństwie
- reklama wprowadzająca w błąd to:
 - reklama podająca obiektywnie nieprawdziwe informacje
 - reklama niekompletna, pomijająca informacje istotne z punktu widzenia przeciętnego odbiorcy
 - reklama wieloznaczna
 - reklama podająca obiektywnie prawdziwe dane, w nieodpowiedni sposób
 - czynem nieuczciwej konkurencji jest tzw. reklama ukryta

Nieuczciwe praktyki rynkowe

- **Nieuczciwe praktyki rynkowe** jest to stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów praktyka rynkowa, sprzeczna z dobrymi obyczajami która w istotny sposób zniekształca albo może zniekształcić zachowania rynkowe przeciętnego konsumenta

Nieuczciwe praktyki rynkowe

działanie wprowadzające w błąd

- działanie powodujące lub mogące powodować w jakikolwiek sposób podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął

agresywne praktyki rynkowe

- takie zachowania przedsiębiorców, które za pomocą niedopuszczalnego nacisku mogą ograniczać swobodę wyboru przeciętnego konsumenta, powodując podjęcie przez niego decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął
- wywołanie wrażenia, że konsument nie może opuścić pomieszczeń przedsiębiorcy bez zawarcia umowy
- składanie wizyt w miejscu zamieszkania konsumenta
- nakłanianie do nabycia produktów za pomocą technicznych środków komunikacji na odległość
- żądanie od konsumenta zgłaszającego roszczenie z umowy ubezpieczenia przedstawienia dokumentów nieistotnych dla ustalenia zasadności roszczenia

Reguła kolizyjna

Reguła kolizyjna: Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

RODZAJ DECYZJI	decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazująca zaniechanie jej stosowania	decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzająca zaniechanie jej stosowania	Decyzja zobowiązująca
PRZESŁANKA WYDANIA	jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24.	jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24.	Jeżeli w toku postępowania zostanie uprawdopodobnione że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków,
SANKCJA FINANSOWA	Kara pieniężna	Kara pieniężna	Brak kary pieniężnej

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania, jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24 (art. 26 ust. 1)
- W decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Może również nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy.

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

DECYZJA STWIERDZAJĄCA ZANIECHANIE : Nie wydaje się decyzji, nakazującej zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki. W tym przypadku Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania. Ciężar udowodnienia okoliczności spoczywa na przedsiębiorcy.

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

DECYZJA ZOBOWIĄZUJĄCA : jeżeli w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione że przedsiębiorca stosuje praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego przepisu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zapobieżenia tym naruszeniom, Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, nałożyć obowiązek wykonania tych zobowiązań.

- W decyzji zobowiązującej Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań.
- W decyzji zobowiązującej Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Prezes Urzędu może, z urzędu, uchylić decyzję, zobowiązującą, w przypadku gdy:

- + została ona wydana w oparciu o nieprawdziwe, niekompletne lub wprowadzające w błąd informacje lub dokumenty
- + przedsiębiorca nie wykonuje zobowiązań lub obowiązków,

- Prezes Urzędu może, za zgodą przedsiębiorcy, z urzędu uchylić decyzję, zobowiązującą, w przypadku gdy nastąpiła zmiana okoliczności, mających istotny wpływ na wydanie decyzji.
- W przypadku uchylenia decyzji Prezes Urzędu orzeka co do istoty sprawy.

PPK

ZAGADNIENIA PROCEDURALNE

Postępowanie przed Prezesem Urzędu

Postępowanie przed Prezesem Urzędu			
postępowanie wyjaśniające	postępowanie antymonopolowe	postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone	postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Postępowanie wyjaśniające

Postępowanie wyjaśniające może poprzedzać wszczęcie postępowania		
antymonopolowego	postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone	postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Postępowanie wyjaśniające

Prezes Urzędu może wszcząć

- z urzędu,
- w drodze postanowienia,

postępowanie wyjaśniające, jeżeli okoliczności wskazują na możliwość naruszenia przepisów ustawy,

Cele

Postępowanie wyjaśniające może mieć na celu w szczególności:

- wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie przepisów ustawy uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego, w tym, czy sprawa ma charakter antymonopolowy;
- wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone;
- wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów;
- badanie rynku, w tym określenie jego struktury i stopnia koncentracji;
- wstępne ustalenie istnienia obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji;
- ustalenie, czy miało miejsce naruszenie chronionych prawem interesów konsumentów uzasadniające podjęcie działań określonych w odrębnych ustawach.

Zakończenie postępowania

- Postępowanie wyjaśniające nie powinno trwać dłużej niż 4 miesiące, a w sprawach szczególnie skomplikowanych – nie dłużej niż 5 miesięcy od dnia jego wszczęcia.
- Zakończenie postępowania wyjaśniającego następuje w drodze postanowienia

Piramida regulacji prawnej

1	Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów¹
2	W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego
3	W sprawach dotyczących dowodów w postępowaniu przed Prezesem Urzędu w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale stosuje się odpowiednio art. 227–315 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego

Denuncjacja

Każdy może zgłosić Prezesowi Urzędu na piśmie :

- zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję wraz z uzasadnieniem
- zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Inicjowanie postępowania

WSZCZYNANE Z URZĘDU	Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję	postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów	postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone	postępowanie w sprawach nakładania kar pieniężnych
WSZCZYNANE Z URZĘDU LUB NA WNIOSEK	Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji			

Wszczęcie postępowania

Prezes Urzędu wydaje postanowienie o wszczęciu postępowania:

- antymonopolowego i zawiadamia o tym strony
- w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zawiadamia o tym strony

Strona postępowania

Stroną postępowania jest

- każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk ograniczających konkurencję
- każdy, kto zgłasza zamiar koncentracji
- każdy, wobec kogo zostało wszczęte postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Prawo udziału strony w postępowaniu

- Prezes Urzędu, wydając decyzję kończącą postępowanie, uwzględnia tylko zarzuty, do których strony mogły się ustosunkować

Postępowanie dowodowe

- Przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.
- Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu.
- To samo dotyczy faktów znanych urzędowo, jednakże Prezes powinien na rozprawie zwrócić na nie uwagę stron.
- Nie wymagają również dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości.

Postępowanie dowodowe

- Prezes może uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów (domniemanie faktyczne).
- Prezes ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.
- Domniemania ustanowione przez prawo (domniemania prawne) wiążą Prezesa; mogą być jednak obalone, ilekroć ustawa tego nie wyłącza.

Postępowanie dowodowe

- Prezes może zarządzić powtórzenie lub uzupełnienie postępowania dowodowego.
- Jeżeli postępowanie dowodowe napotyka przeszkody o nieokreślonym czasie trwania, Prezes może oznaczyć termin, po którego upływie dowód może być przeprowadzony tylko wówczas, gdy nie spowoduje to zwłoki w postępowaniu.

Dowody z dokumentu

- Dowodem z dokumentu w postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być tylko oryginał dokumentu lub jego kopia poświadczona przez organ administracji publicznej, notariusza, adwokata, radcę prawnego, doradcę podatkowego, rzecznika patentowego lub upoważnionego pracownika przedsiębiorcy.

dowód ze świadków

- Strona, powołująca się na dowód ze świadków, jest obowiązana wskazać fakty, które mają być potwierdzone zeznaniami poszczególnych świadków, oraz podać dane umożliwiające prawidłowe wezwanie świadka.

Opinia biegłego

- W sprawach wymagających wiadomości specjalnych Prezes Urzędu, po wysłuchaniu wniosków stron co do liczby biegłych i ich wyboru, może wezwać jednego lub kilku biegłych w celu zasięgnięcia ich opinii.
- Opinia biegłego powinna zawierać uzasadnienie.
- Biegli mogą złożyć opinię łączną

Oględziny

- Prezes może zarządzić oględziny bez udziału lub z udziałem biegłych, a stosownie do okoliczności – również w połączeniu z przesłuchaniem świadków.
- Jeżeli przedmiot oględzin jest w posiadaniu osoby trzeciej, a oględziny mają być dokonane w miejscu, gdzie przedmiot znajduje się, osoba ta powinna być wezwana na termin oględzin i obowiązana jest ułatwić dostęp do przedmiotu.

Przesłuchanie stron

- Jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, Prezes dla wyjaśnienia tych faktów może dopuścić dowód z przesłuchania strony.
- Za osobę prawną Prezes przesłuchuje osoby wchodzące w skład organu uprawnionego do jej reprezentowania, przy czym decyduje, czy przesłuchać wszystkie te osoby, czy też tylko niektóre z nich.

Pomoc prawna

- Prezes Urzędu może zwrócić się o przesłuchanie świadków lub o zasięgnięcie opinii biegłych do właściwego miejscowo sądu rejonowego, jeżeli przemawia za tym charakter dowodu albo wzgląd na poważne niedogodności lub znaczną wysokość kosztów przeprowadzenia dowodu.

PRZESZUKANIE

- Jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że w lokalu mieszkalnym lub w jakimkolwiek innym pomieszczeniu, nieruchomości lub środku transportu są przechowywane przedmioty, akta, księgi, dokumenty i informatyczne nośniki danych w rozumieniu przepisów o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, mogące mieć wpływ na ustalenie stanu faktycznego istotnego dla prowadzonego postępowania, sąd ochrony konkurencji i konsumentów może, na wniosek Prezesa Urzędu, udzielić zgody na przeprowadzenie przeszukania, w tym na dokonanie zajęcia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie, przez funkcjonariuszy Policji.

Ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego

- Prezes Urzędu, na wniosek lub z urzędu, może, w drodze postanowienia, w niezbędnym zakresie ograniczyć prawo wglądu do materiału dowodowego załączonego do akt sprawy, jeżeli udostępnienie tego materiału groziłoby ujawnieniem tajemnicy przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów.
- Na postanowienie przysługuje zażalenie.

Rozprawa

- Prezes Urzędu może w toku postępowania przeprowadzić rozprawę.
- Rozprawa jest jawna
- Rozprawa jest niejawną, jeżeli są podczas niej rozpatrywane informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również inne tajemnice podlegające ochronie na podstawie odrębnych przepisów
- Prezes Urzędu może wezwać na rozprawę i przesłuchać strony, świadków oraz zasięgnąć opinii biegłych.

Środek zapobiegawczy

- Jeżeli z informacji zgromadzonych w toku postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wynika, że istnieje szczególnie uzasadnione podejrzenie, że przedsiębiorca dopuszcza się praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, która może spowodować znaczne straty lub niekorzystne skutki dla szerokiego kręgu konsumentów, Prezes Urzędu podaje do publicznej wiadomości, w tym na stronie internetowej Urzędu, zgromadzone w toku postępowania informacje o tym zachowaniu i jego prawdopodobnych skutkach.
- Rozstrzygnięcie w przedmiocie podania do publicznej wiadomości informacji następuje w drodze postanowienia. Na postanowienie to stronie służy zażalenie.

Kontrola decyzji

- Od decyzji Prezesa Urzędu przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.
- Od decyzji Prezesa Urzędu stronie nie przysługują środki prawne wzruszenia decyzji przewidziane w Kodeksie postępowania administracyjnego, dotyczące wznowienia postępowania, uchylecia, zmiany lub stwierdzenia nieważności decyzji.

Procedura

odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów	Prezes Urzędu przekazuje je wraz z aktami sprawy do sądu ochrony konkurencji i konsumentów niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wniesienia odwołania	Jeżeli Prezes Urzędu uzna odwołanie za słuszne, może – nie przekazując akt sądowi – uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przesyłając jej nową decyzję, od której stronie przysługuje odwołanie. Uchylając albo zmieniając decyzję, Prezes Urzędu stwierdza jednocześnie, czy decyzja ta została wydana bez podstawy prawnej albo z rażącym naruszeniem prawa
---	---	---

Rygor natychmiastowej wykonalności decyzji

- Prezes Urzędu może nadać rygor natychmiastowej wykonalności decyzji w całości lub w części, jeżeli wymaga tego ochrona konkurencji lub ważny interes konsumentów

Wystąpienie bez wszczynania postępowania

- Prezes Urzędu, bez wszczynania postępowania, może wystąpić do przedsiębiorcy w sprawach z zakresu ochrony konkurencji i konsumentów.
- Przedsiębiorca, do którego Prezes Urzędu skierował wystąpienie, może w terminie określonym przez Prezesa Urzędu przekazać stanowisko w sprawie, której dotyczy wystąpienie.
- Termin nie może być krótszy niż 14 dni, licząc od dnia otrzymania przez przedsiębiorcę wystąpienia.

Obowiązki przedsiębiorcy

- Przedsiębiorcy są obowiązani do przekazywania wszelkich koniecznych informacji i dokumentów na żądanie Prezesa Urzędu

PPK

Kary pieniężne

Zakazy

6	9	13	23a	24
Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym	Zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.	Zakazana jest koncentracja bez zgody Prezesa UOKiK o ile przekracza progi ustawowe	Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385 ¹	Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Kary pieniężne

Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie:

- 1) dopuścić się naruszenia zakazu określonego w art. 6, w zakresie niewyłączonym na podstawie art. 7 i art. 8, lub naruszenia zakazu określonego w art. 9;
- 2) dopuścić się naruszenia art. 101 lub art. 102 TFUE;
- 3) dokonać koncentracji bez uzyskania zgody Prezesa Urzędu;
- 4) dopuścić się naruszenia zakazu określonego w art. 23a;
- 5) dopuścić się naruszenia zakazu określonego w art. 24

OFICJALNA METODYKA

ustalania wysokości kar pieniężnych w sprawach związanych z
naruszeniem art. 6 lub 9 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie
konkurencji i konsumentów² lub art. 101 lub 102 Traktatu o
funkcjonowaniu Unii Europejskiej

.

Obrót

- **Podstawą obliczenia wysokości kary pieniężnej jest obrót** ustalony za ostatni rok, w którym stosowana była np.praktyka ograniczająca konkurencję.

Stopień i skutki rynkowe naruszenia -kwota bazowa kary

O stopniu naruszenia decydują trzy grupy okoliczności:

- dotyczące natury naruszenia,
- specyfiki rynku, na którym doszło do naruszenia,
- oraz działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia.

W wyniku zastosowania kryteriów zawartych w niniejszym punkcie ustalana będzie **kwota bazowa kary**.

Natura naruszenia

naruszenia bardzo poważne, do których należą przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji (w tym porozumienia cenowe, zmowy przetargowe, podział rynku oraz kolektywne bojkoty), wertykalne porozumienia cenowe funkcjonujące w praktyce jako kartele, w których producenci pełnią rolę „nadzorców” porozumienia, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku. b

naruszenia poważne, do których należą przede wszystkim porozumienia horyzontalne niezaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia wertykalne wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu (np. ustalanie ceny odsprzedaży), przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów

naruszenia pozostałe, do których należą m.in. porozumienia wertykalne, które nie dotyczą ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze

Istota regulacji

Odzwierciedlenie natury naruszenia w wysokości kary

Natura naruszenia znajduje odzwierciedlenie w wysokości kary w ten sposób, że **wyjściowa kwota jest podstawą do dalszych obliczeń dla poszczególnego rodzaju naruszeń i kształtuje się następująco:**

- powyżej 1%, jednak nie więcej niż 3% obrotu dla naruszeń bardzo poważnych,
- powyżej 0,2%, jednak nie więcej niż 1% obrotu dla naruszeń poważnych,
- powyżej 0,01%, jednak nie więcej niż 0,2% obrotu dla naruszeń pozostałych.

Prezes Urzędu, kierując się oceną okoliczności sprawy, może zdecydować, iż natura konkretnego naruszenia pozwala na zakwalifikowanie go jako innego rodzaju naruszenia, niż wynikałoby to z prostego zastosowania powyższych reguł

Specyfika rynku i działalności przedsiębiorcy oraz skutki rynkowe naruszenia

- Wymiar kary pieniężnej uzależniany jest od **wpływu naruszenia na rynek**: im większe natężenie negatywnych skutków związanych z naruszeniem lub im wyższe korzyści czerpie z niego przedsiębiorca, tym wyższa kara.
- Kierując się **oceną specyfiki rynku**, na którym doszło do naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia oraz wpływu naruszenia na rynek, Prezes Urzędu może zwiększyć lub zmniejszyć kwotę kary maksymalnie o 80%.

Specyfika rynku i działalności przedsiębiorcy oraz skutki rynkowe naruszenia

Przy ocenie powyższych czynników pod uwagę bierze się w szczególności następujące okoliczności:

- a) **charakterystyka produktu** oraz jego odbiorców. Prezes Urzędu bierze pod uwagę, czy produkt jest nadzwyczaj istotny dla szczególnie wrażliwych odbiorców, np. produkty, z których odbiorca nie może choćby czasowo zrezygnować (m.in. niektóre leki), jak również znaczenie produktu dla innych sektorów gospodarki,
- b) **charakterystyka rynku** (struktura, bariery wejścia oraz potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy dopuszczającego się naruszenia), Prezes Urzędu uwzględnia okoliczność, że im bardziej rynek skoncentrowany i oddzielony wysokimi barierami wejścia, tym większe prawdopodobieństwo, że dana praktyka ograniczająca konkurencję będzie miała negatywny wpływ na uczestników rynku,
- c) **faktyczne wprowadzenie naruszenia w życie**: jeśli zostanie udowodnione, że dane naruszenie nie zostało wprowadzone w życie, może to stanowić podstawę dla istotnego obniżenia kary,
- d) niewielki **zasięg geograficzny praktyki** w stosunku do zasięgu działania przedsiębiorcy,
- e) niewielki **udział przychodów z towarów** należących do rynku właściwego w obrocie przedsiębiorcy,
- f) **skutki dla uczestników rynku** będące konsekwencją naruszenia,
- g) **nieodwracalność lub trudna odwracalność skutków naruszenia**.

Okres naruszenia

- Uwzględniając **okres naruszenia**, Prezes Urzędu **może zwiększyć kwotę bazową, jeśli długotrwałość stosowania praktyki** ograniczającej konkurencję prowadzi do zwielokrotnienia jej negatywnych skutków, w szczególności gdy wpływa na wysokość korzyści uzyskiwanych przez przedsiębiorcę dopuszczającego się naruszenia lub szkody ponoszone przez innych uczestników rynku.
- Dla odzwierciedlenia wpływu okresu naruszenia na wysokość kary Prezes Urzędu może zwiększyć kwotę bazową maksymalnie o 200% kwoty bazowej w przypadku długotrwałych porozumień ograniczających konkurencję oraz o 100% w przypadku długotrwałego nadużywania pozycji dominującej.
- Różnica ta jest konsekwencją faktu, że porozumienia ograniczające konkurencję często mają charakter niejawny, w związku z czym prawdopodobieństwo, że ich szczególnie szkodliwe formy będą utrzymywane na rynku przez dłuższy okres, jest wyższe niż w przypadku szczególnie szkodliwych form nadużywania pozycji dominującej.

Okoliczności łagodzące i obciążające

- Okoliczności łagodzące i obciążające są oceniane łącznie, indywidualnie dla każdej sprawy oraz dla każdego przedsiębiorcy. Poszczególne okoliczności łagodzące lub obciążające mogą mieć różną wagę. Ustalona na wcześniejszym etapie wysokość kary może ulec zwiększeniu/zmniejszeniu maksymalnie o 80%.
- Wskazany **katalog okoliczności łagodzących ma charakter otwarty**, co oznacza, że przedsiębiorcy mają możliwość powoływania się również na inne okoliczności, które ich zdaniem uzasadniają obniżenie kary za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję. Okoliczności te będą każdorazowo podlegały ocenie Prezesa UOKiK, która przeprowadzana będzie w kontekście ustalonego stanu faktycznego sprawy.
- **Katalog okoliczności obciążających ma charakter zamknięty**. Prezes UOKiK nie może uzasadniać podwyższenia wymiaru nakładanej na przedsiębiorcę kary za stosowanie praktyk ograniczających konkurencję, przez powoływanie okoliczności innych niż wymienione enumeratywnie w tym katalogu.

okoliczności łagodzące

Jako okoliczności łagodzące traktowane są w szczególności:

- a) dobrowolne usunięcie skutków naruszenia,
- b) zaniechanie przez przedsiębiorcę stosowania praktyki ograniczającej konkurencję przed wszczęciem postępowania antymonopolowego, bądź niezwłocznie po jego wszczęciu;
- c) podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków,
- d) współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania, rozumiana jako aktywne współdziałanie, wykraczające poza wynikający z art. 50 ust. 1 Ustawy obowiązek przekazywania w wyznaczonym terminie koniecznych informacji i dokumentów, podjęte w szczególności z własnej inicjatywy, w celu szybkiego i kompleksowego wyjaśnienia sprawy oraz zakończenia postępowania,
- e) bierna rola w naruszeniu, w tym unikanie przez przedsiębiorcę wprowadzenia w życie postanowień porozumienia ograniczającego konkurencję,
- f) działanie pod przymusem w przypadku naruszenia zakazu porozumień ograniczających konkurencję.

Okoliczności obciążające

Jako okoliczności obciążające traktowane są:

- a) rola lidera lub inicjatora porozumienia ograniczającego konkurencję lub nakłanianie innych przedsiębiorców do uczestnictwa w tym porozumieniu w przypadku naruszenia zakazu porozumień ograniczających konkurencję,
- b) przymuszanie, wywieranie presji lub stosowanie środków odwetowych w stosunku do innych przedsiębiorców, mające na celu wprowadzenie w życie lub kontynuowanie naruszenia,
- c) dokonanie uprzednio podobnego naruszenia, które należy rozumieć jako uprzednie dopuszczenie się stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, stwierdzone prawomocną decyzją Prezesa UOKiK; waga tej okoliczności będzie tym większa, im większe będzie podobieństwo dokonanych naruszeń, przy ustalaniu którego brane będą pod uwagę w szczególności kwalifikacja prawna naruszeń – art. 6 lub art. 9 Ustawy – oraz mechanizm ograniczenia konkurencji (np. stosowanie cen drapieżnych)
- d) umyślność naruszenia

Maksymalna wysokość kary

- Nałożona na przedsiębiorcę kara nie może przekraczać 10% jego obrotu, ustalonego zgodnie z art. 106 ust. 3, 4, 5 lub 7 Ustawy, osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary.
- Jeżeli wysokość kary ustalona na podstawie powyższej metodyki przekracza tę wartość, karę nakłada się w maksymalnej wysokości.

Kara nakładana na podmioty osiągające niewielki obrót

- Kierując się zasadą, że kara powinna odzwierciedlać potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, dla podmiotów, które w roku poprzedzającym nałożenie kary osiągnęły obrót w wysokości nieprzekraczającej równowartości 100 000 euro, a ich średni obrót z trzech kolejnych lat poprzedzających rok nałożenia kary również nie przekracza 100 000 euro, maksymalny poziom kary ustalono na poziomie równowartości 10 000 euro (art. 106 ust. 6 Ustawy).
- Kara nakładana na takie podmioty jest ustalana na ogólnych zasadach wskazanych w Ustawie i doprecyzowanych w niniejszych Wyjaśnieniach, jednak może zostać zmodyfikowana (do maksymalnej wysokości równowartości 10 000 euro), w szczególności jeśli z okoliczności sprawy wynika, że osiągnięty obrót nie odzwierciedla rzeczywistego potencjału ekonomicznego przedsiębiorcy, bądź też ustalona na wspomnianych zasadach kara nie spełniałaby swojej funkcji.

Kara nakładana na osoby zarządzające

- Podstawą obliczenia wysokości kary pieniężnej nakładanej zgodnie z art. 106a ust. 1 Ustawy na osoby zarządzające, które umyślnie dopuściły do naruszenia przez przedsiębiorcę zakazów określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1-6 Ustawy lub w art. 101 ust. 1 lit. a-e Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, jest **przychód osoby zarządzającej uzyskany u tego przedsiębiorcy w okresie, w którym doszło do naruszenia.**
- **Kwota wyjściowa kary jest ustalana jako iloczyn wskazanej w uprzednim akapicie podstawy oraz ujętej procentowo kwoty bazowej kary nałożonej w związku z danym naruszeniem na przedsiębiorcę.**
- Jest ona następnie modyfikowana w celu uwzględnienia towarzyszących naruszeniu okoliczności łagodzących i obciążających, które mogą zwiększyć lub zmniejszyć kwotę wyjściową maksymalnie o 80%.

okoliczności łagodzące

Jako okoliczności łagodzące traktowane są w szczególności:

- a) działanie pod przymusem,
- b) przyczynienie się do dobrowolnego usunięcia przez przedsiębiorcę skutków naruszenia,
- c) przyczynienie się do zaniechania przez przedsiębiorcę z własnej inicjatywy stosowania niedozwolonej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu,
- d) podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków.
- e) współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania, rozumiana jako aktywne współdziałanie, wykraczające poza wynikający z art. 50 ust. 1 Ustawy obowiązek przekazywania w wyznaczonym terminie koniecznych informacji i dokumentów, podjęte w szczególności z własnej inicjatywy, w celu szybkiego i kompleksowego wyjaśnienia sprawy oraz zakończenia postępowania.

Powyższy katalog ma charakter otwarty i osoby zarządzające mogą podnosić inne okoliczności, które ich zdaniem czynią zasadnym złagodzenie kary i które w każdej sprawie podlegają ocenie Prezesa UOKiK.

okoliczności obciążające

Jako okoliczności obciążające traktowane są:

- a) rola organizatora, inicjatora porozumienia ograniczającego konkurencję lub nakłanianie innych przedsiębiorców lub osób do uczestnictwa w porozumieniu,
- b) czerpanie przez osobę zarządzającą korzyści w związku z naruszeniem, np. za pośrednictwem mechanizmów powodujących, iż zyski płynące z porozumienia przekładały lub przekładają się na wysokość przychodów osiągniętych przez osobę zarządzającą,
- c) przymuszanie, wywieranie presji lub stosowanie środków odwetowych w stosunku do innych przedsiębiorców lub osób w celu wprowadzenia w życie lub kontynuowania naruszenia,
- d) dokonanie uprzednio przez osobę zarządzającą podobnego naruszenia.

Powyższy katalog ma **charakter zamknięty**. Prezes UOKiK nie może uzasadniać podwyższenia kary pieniężnej nakładanej na osoby zarządzające innymi okolicznościami sprawy.

Maksymalna kara

- Wysokość kary pieniężnej, uwzględniająca powyższe okoliczności, nie może przekroczyć 2 000 000 zł. Jeżeli ustalona wysokość kary przekracza tę wartość, karę nakłada się w maksymalnej wysokości

Kara w szczególnie niskiej wysokości

- W stosunku do przedsiębiorcy lub osoby zarządzającej Prezes Urzędu może odstąpić od nałożenia kary lub nałożyć karę w szczególnie niskiej wysokości, jeśli wystąpią okoliczności, które w ocenie Prezesa Urzędu zapewnią, że **brak kary lub kara w niższej wysokości spełni swoje cele**.
- Sytuacja taka może mieć miejsce w szczególności, gdy ustalona kara pozostaje w rażącej dysproporcji do możliwych do oszacowania (rzeczywistych lub potencjalnych) szkód wynikających z naruszenia.

Leniency

Program łagodzenia kar

Program łagodzenia kar (*leniency*)

- Przedsiębiorca, który zawarł ograniczające konkurencję porozumienie, może ubiegać się o całkowite zwolnienie z kary pieniężnej lub redukcję jej wymiaru, jeżeli przyzna się do udziału w porozumieniu i przedstawi Urzędowi informacje i dowody wskazujące na istnienie praktyki.

Program łagodzenia kar (*leniency*)

W tym celu przedsiębiorca powinien złożyć wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie (wniosek *leniency*), który powinien zawierać następujące dane (art. 113a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów):

- przedsiębiorców, którzy zawarli porozumienie (nazwa, siedziba, adres),
- produkty lub usługi, których dotyczy porozumienie,
- terytorium objęte porozumieniem
- cel porozumienia (np. ustalenie minimalnych cen odsprzedaży, podział rynku),
- okoliczności zawarcia porozumienia (kiedy i gdzie porozumienie zostało zawarte, jak doszło do zawarcia porozumienia, kto z kim i w jaki sposób wprowadził ustalenia),

Dane

- okoliczności i sposób funkcjonowania porozumienia (jaki był schemat działania porozumienia),
- czas trwania porozumienia,
- rolę poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w porozumieniu (wnioskodawca powinien w szczególności wyjaśnić: z czyjej/kogo inicjatywy doszło do zawarcia porozumienia, kto nakłaniał innych przedsiębiorców do zawarcia porozumienia),
- imiona, nazwiska i stanowiska służbowe osób pełniących w porozumieniu znaczącą rolę,
- czy wniosek został złożony również do organów ochrony konkurencji innych państw członkowskich Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej – jeżeli tak, konieczne jest wskazanie organu ochrony konkurencji, do którego wniosek został złożony i podanie daty złożenia wniosku.

Program łagodzenia kar (*leniency*)

- Przedmiotem wniosku o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie może być wyłącznie porozumienie ograniczające konkurencję (zarówno porozumienie horyzontalne, czyli kartel, jak i porozumienie wertykalne).
- Wniosek *leniency* **złożony przez przedsiębiorcę chroni osoby zarządzające tego przedsiębiorcy** pod warunkiem, że współpracują one z Urzędem. Oznacza to, że w przypadku zwolnienia lub redukcji kary pieniężnej dla przedsiębiorcy analogiczne korzyści (zwolnienie lub redukcję kary) otrzyma osoba fizyczna.

Program łagodzenia kar (*leniency*)

- Osoba zarządzająca może złożyć wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej **obniżenie samodzielnie (niezależnie od przedsiębiorcy, u którego jest/była zatrudniona)**. Wymagane jest złożenie wniosku *leniency* zawierającego informacje i dowody wskazane powyżej (takie jak przedsiębiorca) w takim zakresie, w jakim osoba zarządzająca dysponuje nimi ze względu na pełnioną funkcję i swoją rolę w porozumieniu.
- **Jedynie pierwszy wnioskodawca w sprawie może ubiegać się o zwolnienie z kary pieniężnej**

Program *leniency* plus

- Program *leniency* plus polega na tym, iż wnioskodawca ubiegający się o redukcję kary pieniężnej może **uzyskać dodatkową obniżkę kary (30% mniej od kary pieniężnej ustalonej na podstawie art. 113c ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów)**, jeżeli przekaze informacje i dowody dotyczące innego, nieznanego wcześniej Prezesowi Urzędu porozumienia (w sprawie nie toczy się ani postępowanie wyjaśniające, ani antymonopolowe

Procedura dobrowolnego poddania się karze pieniężnej

- Przed zakończeniem postępowania antymonopolowego Prezes Urzędu może wystąpić, z urzędu lub na wniosek strony, do wszystkich stron z propozycją przystąpienia do procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej, jeżeli uzna, że zastosowanie tej procedury przyczyni się do przyspieszenia postępowania.
- W przypadku zastosowania procedury wysokość kary pieniężnej, jaka może zostać nałożona na stronę, której ostateczne stanowisko, zostało uwzględnione w treści decyzji, zostaje obniżona o 10% w stosunku do kary pieniężnej, jaka zostałaby nałożona, gdyby strona nie poddała się dobrowolnie karze.
- Strona przedstawia stanowisko do propozycji Prezesa Urzędu w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

Procedura dobrowolnego poddania się karze pieniężnej

Warunkami niezbędnymi do zamknięcia sprawy w sposób ugodowy są:

- złożenie oświadczenia przez stronę o dobrowolnym poddaniu się karze,
- potwierdzenie przez stronę dotyczących jej ustaleń postępowania antymonopolowego;
- potwierdzenie o poinformowaniu strony o zarzucanych jej naruszeniach, przewidywanej treści decyzji, w tym o wysokości kary z uwzględnieniem 10% obniżki, i umożliwieniu jej zajęcia stanowiska;
- potwierdzenie, że strona została poinformowana o skutkach wniesienia odwołania do sądu.

Procedura dobrowolnego poddania się karze pieniężnej

Z punktu widzenia strony postępowania zamknięcie sprawy w sposób ugodowy jest korzystne, ponieważ prowadzi do:

- obniżenia kary o 10% (co w przypadku jednoczesnego obniżenia kary w ramach programu łagodzenia kar o 50% może prowadzić do łącznej obniżki kary o 60%),
- wcześniejszego zamknięcia postępowania, co umożliwia szybszy powrót do normalnej działalności,
- uniknięcia prowadzenia długotrwałego i często uciążliwego procesu sądowego,
- zminimalizowania kosztów związanych z postępowaniem i uniknięcia ewentualnych kosztów związanych z procesem przed sądem (koszty te mogą wiązać się zarówno z opłacaniem wynagrodzeń pełnomocników, jak i z zaangażowaniem w sprawę samych pracowników przedsiębiorcy).

Ochrona sygnalistów

UOKiK podejmuje czynności mające na celu ochronę osób, które działają jako sygnaliści, tj. w dobrej wierze i w interesie publicznym przekazują informacje o potencjalnych naruszeniach reguł konkurencji.

- przekazanie UOKiK anonimowej informacji na piśmie (bez wskazania nadawcy),
- przekazanie informacji przez osobę pośredniczącą w kontaktach (np. przez adwokata, radcę prawnego lub inną zaufaną osobę),

Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

.

Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

Struktury państwowe			Struktury samorządowe	Struktury społeczne
administracyjne	sądowe			
	Sąd Ochrony konkurencji i konsumentów	Sądownictwo powszechne		

Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów

PREZES URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW	DYREKTORZY DELEGATUR URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW	URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW		Przy Prezesie Urzędu działają:	
		CENTRALA	DELEGATURY	Punkt kontaktowy do spraw pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich oraz internetowego systemu rozwiązywania sporów konsumenckich	Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów

Prezes Urzędu

- Prezes Urzędu jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów.
- Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Urzędu

KOMPETENCJE

Do zakresu działania Prezesa Urzędu należy:

- 1) sprawowanie kontroli przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów ustawy;
- 2) wydawanie decyzji w sprawach praktyk ograniczających konkurencję, w sprawach koncentracji przedsiębiorców, w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone oraz w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a także innych decyzji przewidzianych w ustawie;
- 3) prowadzenie badań stanu koncentracji gospodarki oraz zachowań rynkowych przedsiębiorców;
- 4) przygotowywanie projektów rządowych programów rozwoju konkurencji oraz projektów rządowej polityki konsumenckiej;
- 5) współpraca z krajowymi i międzynarodowymi organami i organizacjami, do których zakresu działania należy ochrona konkurencji i konsumentów

Wyjaśnienia i interpretacje

- Prezes Urzędu może wydać i ogłosić wyjaśnienia i interpretacje mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem działania Prezesa Urzędu.
- Wyjaśnienia i interpretacje są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu

pogląd w sprawach dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów

- Prezes Urzędu, jeżeli uzna że przemawia za tym interes publiczny, przedstawia sądowi istotny dla sprawy pogląd w sprawach dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów

komunikaty

- Prezes Urzędu może nieodpłatnie publikować w publicznej radiofonii i telewizji, w formie i czasie uzgodnionymi z właściwą jednostką publicznej radiofonii i telewizji komunikaty dotyczące zachowań lub zjawisk mogących stanowić istotne zagrożenie dla interesów konsumentów

punkt kontaktowy

- Przy Prezesie Urzędu działa punkt kontaktowy do spraw pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich oraz internetowego systemu rozwiązywania sporów konsumenckich

URZĄD

- W skład Urzędu wchodzi Centrala w Warszawie, delegatury Urzędu w Bydgoszczy, w Gdańsku, w Katowicach, w Krakowie, w Lublinie, w Łodzi, w Poznaniu, w Warszawie i we Wrocławiu oraz laboratoria nadzorowane przez Prezesa Urzędu.
- Delegaturami Urzędu kierują dyrektorzy delegatur.

Samorząd terytorialny i organizacje konsumenckie

- Zadania w dziedzinie ochrony interesów konsumentów w zakresie określonym ustawą oraz odrębnymi przepisami wykonują również: samorząd terytorialny, a także organizacje konsumenckie i inne instytucje, do których statutowych lub ustawowych zadań należy ochrona interesów konsumentów.
- Zadaniem samorządu terytorialnego w zakresie ochrony praw konsumentów jest prowadzenie edukacji konsumenckiej.
- Zadania samorządu powiatowego w zakresie ochrony praw konsumentów wykonuje powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów

KOMPETENCJE RZECZNIKA

Do zadań rzecznika konsumentów należy:

- 1) zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- 2) składanie wniosków w sprawie stanowienia i zmiany przepisów prawa miejscowego w zakresie ochrony interesów konsumentów;
- 3) występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów;
- 4) współdziałanie z właściwymi miejscowo delegaturami Urzędu, organami Inspekcji Handlowej oraz organizacjami konsumenckimi;
- 5) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie lub w przepisach odrębnych.
- 6) Rzecznik konsumentów może w szczególności wytaczać powództwa na rzecz konsumentów oraz wstępować, za ich zgodą, do toczącego się postępowania w sprawach o ochronę interesów konsumentów.
- 7) Rzecznik konsumentów w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów jest oskarżycielem publicznym

Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów

- Przy Prezesie Urzędu działa Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów
- Rada jest stałym organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Urzędu w zakresie spraw związanych z ochroną praw konsumentów na szczeblu samorządu powiatowego

Private enforcement

.

Zagadnienia wstępne

.

Normatywny wymiar doktryny private enforcement

- Ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o **roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji**
- Ustawa określa :
 - a) zasady odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez naruszenie prawa konkurencji
 - b) oraz zasady dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji w postępowaniu cywilnym.

Naruszenie prawa konkurencji rodzące roszczenia cywilnoprawne

Naruszenie prawa konkurencji –
naruszenie zakazów określonych

- a) w art. 101 lub art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, „TFUE”
- b) lub zakazów określonych w art. 6 lub art. 9 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów

Odpowiedzialność cywilna

1.	2.
Za naruszenie zakazu porozumień ograniczających konkurencję	Za naruszenie zakazu nadużywania pozycji dominującej
Ustawa nie odnosi się do: odpowiedzialności cywilnej z tytułu antykonkurencyjnej koncentracji	

Rodzina sankcji – lex perfecta

Sankcje :

- nieważność
- kary pieniężne dla przedsiębiorcy
- kary pieniężne dla osób zarządzających
- odpowiedzialność cywilna wobec kogokolwiek

Znaczenie winy sprawcy naruszenia

Wina sprawcy naruszenia	Nie ma wpływu na odpowiedzialność prawnoadministracyjną
	Ma wpływ na wymiar wysokości kary pieniężnej
	Ma wpływ na powstanie lub brak powstania odpowiedzialności cywilnej

Schemat odpowiedzialności oparty o ogólny reżim deliktowy

Delikt prawa cywilnego art. 415 KC	CIĘŻAR DOWODOWY W PROCESIE OBCIĄŻAJĄCY POSZKODOWANEGO /POWODA/	Szkoda /FAKT ZAISTNIENIA SZKODY I JEJ WYSOKOŚĆ	Damnum emergens	Uszczerbek majątkowy
			Lucrum cessans	
		Zdarzenie wyrządzające szkodę	ZACHOWANIE PRZEDSIĘBIORCY - naruszenie przepisów antymonopolowych	
		Związek przyczynowy pomiędzy szkodą a zdarzeniem wyrządzającym szkodę		
		Wina	Element subiektywny: nastawienie sprawcy do czynu. RÓŻNE POSTACI WINY: UMYŚLNA/NIEUMYŚLNA	
Element obiektywny : bezprawność – naruszenie przepisów antymonopolowych				

Źródła prawa

- Ustawa z dnia 21 kwietnia 2017 r. o **roszczeniach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji**
- W zakresie nieuregulowanym w/w ustawą do odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez naruszenie prawa konkurencji stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego o czynach niedozwolonych
- W zakresie nieuregulowanym do postępowania o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji stosuje się przepisy ustawy Kodeks postępowania cywilnego

Definicje ustawowe

.

Kartel - definicje ustawowe

porozumienie	którzy są wobec siebie konkurentami	zmierzające do koordynowania działań konkurencyjnych na rynku lub wpływania na istotne czynniki konkurencji, w szczególności polegające na	ustalaniu lub koordynowaniu cen zakupu lub sprzedaży lub innych warunków transakcji handlowych, w tym dotyczących praw własności intelektualnej
lub praktyki uzgodnione przez co najmniej dwóch przedsiębiorców w			ustalaniu poziomu produkcji lub sprzedaży
			podziale rynków i klientów, w tym na zmwie przetargowej
			ograniczeniu przywozu lub wywozu
			działaniach antykonkurencyjnych podejmowanych przeciwko innym konkurentom;
			inne

Inne definicje ustawowe

nabywca bezpośredni	osobę fizyczną lub prawną, która nabyła bezpośrednio od sprawcy naruszenia produkty lub usługi, których dotyczy naruszenie prawa konkurencji
nabywca pośredni	osobę fizyczną lub prawną, która nabyła od nabywcy bezpośredniego lub kolejnego nabywcy produkty lub usługi, których dotyczy naruszenie prawa konkurencji, lub produkty lub usługi będące pochodnymi takich produktów lub usług, lub zawierające takie produkty lub usługi
dostawca bezpośredni	osobę fizyczną lub prawną, bezpośrednio od której sprawca naruszenia nabył produkty lub usługi, których dotyczy naruszenie prawa konkurencji
dostawca pośredni	osobę fizyczną lub prawną, od której dostawca bezpośredni lub kolejny dostawca nabył produkty lub usługi, których dotyczy naruszenie prawa konkurencji, lub produkty lub usługi będące pochodnymi takich produktów lub usług, lub zawierające takie produkty lub usługi
nadmierne obciążenie	różnicę między ceną faktycznie zapłaconą a ceną, która obowiązywałaby, gdyby nie doszło do naruszenia prawa konkurencji

Program łagodzenia kar - LENIENCY

- program, który ma zastosowanie do naruszeń zakazu określonego w art. 101 TFUE lub zakazu określonego w art. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów,
- w ramach którego uczestnik tajnego kartelu, niezależnie od innych jego uczestników, podejmuje współpracę z organem ochrony konkurencji
- przez dobrowolne dostarczenie dowodów lub informacji, którymi dysponuje, o kartelu oraz jego roli w kartelu,
- w zamian za co, w drodze decyzji lub zaprzestania prowadzenia postępowania, uczestnik ten zostaje zwolniony z kary pieniężnej za udział w kartelu lub kara ta zostaje obniżona;

Odpowiedzialność cywilna

sprawcy naruszenia prawa konkurencji

Zasady odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez naruszenie prawa konkurencji

- Sprawca naruszenia prawa konkurencji jest obowiązany do naprawienia **szkody** wyrządzonej **komukolwiek** przez naruszenie prawa konkurencji, chyba że nie ponosi winy.
- „szkody wyrządzonej komukolwiek” czyli:
 - a) nie – kontrahentowi sprawcy szkody
 - b) kontrahentowi sprawcy szkody

Sprawca naruszenia- odpowiedzialność kwalifikowana

- sprawca naruszenia – przedsiębiorca, który dokonał naruszenia prawa konkurencji
- Nie wyklucza to odpowiedzialności piastunów organów przedsiębiorcy na ogólnych zasadach odpowiedzialności deliktowej

Współsprawstwo

- Współsprawstwo uczestników kartelu, duopolu, oligopolu.
- Jeżeli kilka osób ponosi odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym, ich odpowiedzialność jest solidarna.
- Jeżeli szkoda była wynikiem działania lub zaniechania kilku osób, ten, kto szkodę naprawił, może żądać od pozostałych zwrotu odpowiedniej części zależnie od okoliczności, a zwłaszcza od winy danej osoby oraz od stopnia, w jakim przyczyniła się do powstania szkody.

Schemat cyrkulacji dóbr i usług

				Przedsiębiorca Sprawca naruszenia prawa konkurencji				
Inne podmioty	Dalszy dostawca pośredni	Dostawca pośredni	Dostawca bezpośredni		Nabywca bezpośredni	Nabywca pośredni	Dalszy nabywca pośredni	Inne podmioty

POJĘCIE SZKODY

SZKODA

SZKODA USZCZERBEK MAJĄTKOWY W DOBRACH CHRONIONYCH PRAWEM

INNYM POJĘCIEM JEST KRZYWDA CZYLI USZCZERBEK NIEMAJĄTKOWY

DAMNUM EMERGENS – STRATA RZECZYWISTA

LUCRUM CESSANS – UTRACONE KORZYŚCI,
TZN.KORZYŚCI KTÓRE POSZKODOWANY BY OSIĄGNAŁ
GDYBY SZKODY MU NIE WYRZĄDZONO.
MIERZONE METODĄ DYFERENCYJNĄ.

POSTACI SZKODY

SZKODA

NA MIENIU

SZKODA

NA OSOBIE

USTALANIE WYSOKOŚCI SZKODY

- Przy ustalaniu wysokości szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji sąd może posilkować się wytycznymi zawartymi w komunikacie Komisji 2013/C 167/07 w sprawie ustalania wysokości szkody w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia art. 101 lub art. 102 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 167 z 13.06.2013, str. 19) oraz wytycznymi Komisji Europejskiej, o których mowa w art. 16 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego (Dz. Urz. UE L 349 z 05.12.2014, str. 1).

DOMNIEMANIE USTAWOWE

- dyrektywa nakazująca przyjęcie, że jest prawdziwym określone twierdzenie (*wniosek domniemanie*), o ile prawdziwym jest inne twierdzenie (*przesłanka domniemanie, themam probandi*). Na przykład: *jeżeli A, to domniemywa się / uważa się (funktor tworzący domniemanie), że B*
- *PRAESUMPTIO IURIS TANTUM domniemanie wzruszalne*
- Funkcją domniemań jest ułatwienie powodowi możliwości dochodzenia roszczeń – redukują one dla powoda ciężar dowodowy (art. 6 k.c. wskazuje, że co do zasady ciężar udowodnienia faktu obciąża tego, który z tego faktu wywodzi skutki prawne)

Lista domniemań

- Domniemanie winy sprawcy szkody
- Domniemanie przerzucenia nadmiernego obciążenia
- Domniemanie wyrządzenia szkody przez naruszenie prawa antymonopolowego

Domniemanie winy

- Sprawca naruszenia jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej komukolwiek przez naruszenie prawa konkurencji, **chyba że nie ponosi winy.**

Domniemanie przerzucenia nadmiernego obciążenia

Postać domniemania			
Przesłanki domniemania		Funktor	Wniosek domniemania
naruszenie prawa konkurencji skutkowało nadmiernym obciążeniem dla nabywcy bezpośredniego	nabywca pośredni nabył produkty lub usługi, których dotyczy naruszenie, lub produkty lub usługi będące pochodnymi takich produktów lub usług, lub zawierające takie produkty lub usługi	Domniemywa się	nadmierne obciążenie zostało przerzucone na nabywcę pośredniego.

Domniemanie przerzucenia nadmiernego obciążenia – ograniczenie podmiotowe

- Na domniemanie może powołać się **wyłącznie powód - nabywca pośredni**, który dochodzi naprawienia szkody wynikającej z przerzucenia na niego nadmiernego obciążenia.
- *A contrario* : na domniemanie to nie może powołać się pozwany nabywca bezpośredni

Domniemanie wyrządzenia szkody przez naruszenie prawa antymonopolowego

- . Domniemywa się, że naruszenie prawa konkurencji wyrządza szkodę.

Ograniczenia odpowiedzialności cywilnej

- Ograniczenia podmiotowe *pro foro externo*
- Subsydiarność odpowiedzialności
- Ograniczenia regresu

Ograniczenia podmiotowe

Ograniczenia podmiotowe

Mały lub średni przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność solidarną **wyłącznie wobec swoich nabywców bezpośrednich lub nabywców pośrednich lub dostawców bezpośrednich lub dostawców pośrednich**, jeżeli:

PRZESŁANKA UDZIAŁU W RYNKU

jego udział w rynku właściwym jest niższy niż 5% przez cały okres trwania naruszenia prawa konkurencji oraz

PRZESŁANKA SŁUSZNOŚCI

poniesienie przez niego odpowiedzialności solidarnej bez ograniczeń stanowiłoby nieodwracalne zagrożenie dla ekonomicznej opłacalności jego działalności i skutkowałoby całkowitą utratą wartości jego przedsiębiorstwa

/WYŁĄCZENIE / chyba że mały lub średni przedsiębiorca :

- a) pełnił kierowniczą rolę w naruszeniu prawa konkurencji lub nakłonił innych przedsiębiorców do udziału w tym naruszeniu
- b) lub uprzednio organ ochrony konkurencji lub sąd stwierdził naruszenie przez niego prawa konkurencji.

Subsydiarność odpowiedzialności

Podmiot zwolniony z kary :

- a) ponosi odpowiedzialność solidarną wobec swoich nabywców bezpośrednich lub nabywców pośrednich lub dostawców bezpośrednich lub dostawców pośrednich,
- b) a wobec pozostałych poszkodowanych tylko wówczas, gdy uzyskanie pełnego odszkodowania od innych sprawców naruszenia nie jest możliwe.

Ograniczenia regresu

Wysokość kwoty regresu, którego może żądać sprawca naruszenia, który naprawił szkodę, **od podmiotu zwolnionego z kary**

- nie może być wyższa niż wysokość szkody wyrządzonej przez podmiot zwolniony z kary jego nabywcom bezpośrednim lub nabywcom pośrednim lub dostawcom bezpośrednim lub dostawcom pośrednim.

Ograniczenie to nie ma zastosowania, jeżeli szkoda dotyczy poszkodowanego niebędącego nabywcą bezpośrednim lub nabywcą pośrednim lub dostawcą bezpośrednim lub dostawcą pośrednim któregokolwiek ze sprawców naruszenia ponoszących odpowiedzialność solidarną

Dochodzenie roszczeń

.

Właściwość rzeczowa

- Sprawy o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji należą do właściwości sądów okręgowych.

Dodatkowa właściwość miejscowa

- Powództwo w sprawach o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji można wytoczyć także przed sąd, przed którym toczy się już postępowanie o naprawienie szkody wyrządzonej przez to samo naruszenie prawa konkurencji.

Przekazanie spraw

- W przypadku gdy przed kilkoma sądami toczą się w pierwszej instancji postępowania o naprawienie szkody wyrządzonej przez to samo naruszenie prawa konkurencji, każdy z tych sądów może zwrócić się do pozostałych o przekazanie mu tych spraw w celu ich łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, jeżeli przemawiają za tym względy celowości, a w szczególności potrzeba uniknięcia sprzecznych orzeczeń.
- Sąd, do którego inny sąd zwrócił się o przekazanie sprawy, przekazuje ją, jeżeli nie sprzeciwiają się temu zasady ekonomii postępowania sądowego toczącego się przed tym sądem.

Ułatwienia dowodowe

- Sąd, na pisemny wniosek powoda, który uprawdopodobnił swoje roszczenie i zobowiązał się, że uzyskany w ten sposób dowód będzie wykorzystany jedynie na potrzeby toczącego się postępowania, może nakazać pozwanemu, osobie trzeciej lub organowi ochrony konkurencji wyjawić środek dowodowy służący stwierdzeniu faktu istotnego dla rozstrzygnięcia, znajdujący się w ich posiadaniu. Wniosek o wyjawienie środka dowodowego może złożyć również pozwany, który zobowiązał się, że uzyskany w ten sposób dowód będzie wykorzystany jedynie na potrzeby toczącego się postępowania.
- Jeżeli wniosek dotyczy środka dowodowego znajdującego się w aktach sprawy prowadzonej przez organ ochrony konkurencji, sąd może nakazać organowi ochrony konkurencji wyjawienie takiego środka tylko wówczas, jeżeli jego uzyskanie od strony przeciwnej lub osoby trzeciej jest niemożliwe lub nadmiernie utrudnione.

Związanie ustaleniami decyzji Prezesa UOKiK

Ustalenia

- a) prawomocnej decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o uznaniu praktyki za ograniczającą konkurencję
- b) lub prawomocnego wyroku wydanego w wyniku wniesienia środka odwoławczego od takiej decyzji

wiążą sąd w postępowaniu o naprawienie szkody wyrządzonej przez naruszenie prawa konkurencji

co do stwierdzenia naruszenia prawa konkurencji.

PPK

KAZUSY

1.

- Producent wafli organizował konkurs z nagrodami. W warunkach konkursu nie podał nr REGON i nr NIP ale podał nr KRS. Wychodził z założenia, że konsument wafli nie jest zainteresowany nr REGON i NIP. Oceń tą sytuację.

2

- AAA ma siedzibę na wyspie Jersey. Nadużywa pozycji dominującej na rynku w Polsce. Oceń tą sytuację.

3

- BBB ma siedzibę w Polsce ale zamierza przejąć gigantyczną spółkę na rynku szwajcarskim w nowej branży i tylko w Szwajcarii prowadzić działalność gospodarczą w nowej branży. Oceń tą sytuację.

4

- CCC reklamuje towary podając fałszywą informację, że są one lepsze i tańsze od towarów DDD. Oceń tą sytuację.

5.

- W związku ze wzrostem cen energii DDD, EEE, FFF zawarły porozumienie, że będą wspólnie kupowały moc energetyczną od dostawców. Oceń tą sytuację.

6.

- GGG ma wyprodukowane 100 000 000 smartfonów klasy A. Konkurent HHH zamierza wprowadzić na rynek smartfony nowszej generacji A+. Oferuje jednak, że opóźni promocję i sprzedaż nowego produktu o pół roku w zamian za wycofanie się GGG z rynku w Ameryce Śrdk. Oceń tą sytuację.

7

- III, JJJ, KKK decydują się nie wprowadzać do obrotu hurtowego zapasów kaszy gryczanej, gdyż producenci tej kaszy proszą o wyższe ceny skupu dla których obecne grożą bankructwem. Razem mają 39,99% rynku tego segmentu kaszy w Polsce. Oceń tą sytuację.

8

- MMM rozwija sieci franczyzy w Polsce polegające na dowozie jedzenia z restauracji do klientów. Nakazuje wszystkim francyzobiorcom stosować stawki: 8 zł za 1 km dowozu. Oceń tą sytuację.

9.

- Stowarzyszenie miłośników miasta Gdańska zaleca studentom prowadzącym wycieczki po mieście pobieranie opłat od turystów w kwocie nie wyższej niż 100 euro za dzień. Oceń tą sytuację.

10.

- Organ antymonopolowy godząc się na połączenie przedsiębiorców poprzez przejęcie nakazał przedsiębiorcy przejmującemu przekazanie 10% akcji w przedsiębiorstwie przejmowanym, nieodpłatnie, pracownikom koncernu. Oceń tą sytuację.

11.

- Nauczyciel ze składek uczniów zorganizował wycieczkę dla klas licealnych. Z imprezy wykluczył uczniów z zachowaniem nieodpowiednim za poprzedni semestr. Rodzic takiego ucznia zgłosił sprawę do UOKIK. Oceń tą sytuację.

12.

- OOO organizuje przejazdy na linii Gdańsk – Zakopane. Bilet na całą trasę kosztuje 278 zł. OOO zmaga się z konkurencją dlatego w okresie całych wakacji oferuje przejazdy za 126,99 zł aby promować swoją markę. Oceń tą sytuację.

13.

- QQQ jest nowym graczem na rynku produktów z grafenu. Dlatego oferuje 7 letni okres gwarancji w sytuacji gdy konkurenci oferują roczny okres gwarancji. Oceń tą sytuację.

14

- RRR prowadzi obiekt hotelarski. W ramach walki z konkurentami do pokoju wynajętego turystom na minimum tydzień dorzuca butelkę wina, które kupuje hurtowo w cenie 18zł/1l. Oceń tą sytuację.

15

- Na basenie w olbrzymim parku wodnym działają aż 23 szkoły pływackie. Wszystkie pobierają 80 zł za 1h lekcji. Oceń tą sytuację.

16.

- Dyrektor Parku Narodowego chce promować kulturę turystyczną. Dlatego poleca aby do każdego biletu wstępu dołączać odpłatny przewodnik za 5 zł (4 zł koszty druku i dystrybucji, 1 zł prawa autorskie). Nie można nie kupić przewodnika. Oceń tą sytuację.

17.

- Deweloper wybudował i oddał do użytku luksusowy condo – hotel w atrakcyjnej miejscowości turystycznej. Lokale zakupiło w nim 80 osób. Żaden w wynajmujących pokoje krótkoterminowo nie schodzi z ceną poniżej 300 zł za dobę. Pokoje w okolicy można wynająć w przedziale od 40 zł do nawet 500 zł za dobę. Oceń tą sytuację.

18.

- Górale organizują kuligi na tej samej trasie. Cena jest ta sama i wynosi 500 zł za sanie. Nikt nie słyszał aby góral opuścił cenę. Oceń tą sytuację.

19.

- RRR sprzedaje wodę ze źródła w sanktuarium, twierdząc że może mieć cudowne właściwości lecznicze. Nie dysponuje żadnym badaniem naukowym. Ma jednak zaświadczenie autentyczności miejscowego duchownego. Oceń tą sytuację.

20.

- YYY prowadzi pizzerię „PIKANTNA” reklamując najtańszą pizzę w mieście. Faktycznie pizza kosztuje tam do 10 zł. Konsumpcja napoi nie jest obowiązkowa. Kelner zawsze je proponuje. Cena napoju wynosi od 45 zł za 150 mililitrów. Cena napoi nie jest podana w reklamie ale wynika z karty. Oceń tą sytuację.

22

- Parafia organizuje pielgrzymki do Ziemi Św. Posługuje się jednak niedozwoloną reklamą porównawczą. Jakie możliwości prawne ma konsument?

23.

- Dariusz Michalczewski urodził się w 1994r. w Rudzie Śląskiej i trenuje sztuki walki. Otworzył szkołę capueiry i nazwał ją „TAJGER. DARIUSZ MICHALCZEWSKI. SZKOŁA WALKI.” Pracujesz w organizacji ochrony konsumentów. Czy coś zrobisz?

24.

- Producent wina „Twardy” za 5,55 zł, wina „Grono” za 5,68 zł wypuszcza dla konsumentów nową markę trunku: „Denat” w cenie aż 12.99 zł. Reklamuje go nazwą „Szampan wśród narodowych win”. Co może zrobić organizacja konsumencka?

25.

- Podczas wiecu wyborczego konkurent organizatora przekupił gromadę dzieciaków aby do kandydata krzyczały „tato, kiedy dasz nam alimenty?”. Wywołało to skandal i rozejście się uczestników imprezy. Do delegatury UOKIK wpłynął wniosek o ochronę zbiorowych interesów konsumentów w związku z tym, że incydent uniemożliwił konsumentom skorzystanie z bezpłatnego poczęstunku gastronomicznego. Jesteś pracownikiem referatu. Co uczynisz?

26.

NN. wie, że w centrum handlowym jest zwyczaj organizowania wyprzedaży posezonowej, dokonywanej dwa razy w roku na koniec sezonu letniego i zimowego, trwającej każdorazowo nie dłużej niż miesiąc. Z uwagi na pandemię, lock-down, etc. etc. NN zorganizował sprzedaż całej kolekcji przez trzy miesiące, co spotkało się z zadowoleniem klientów. Czy doszło do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów?

27.

- NN dokonuje sprzedaży konsumentom towarów lub usług połączoną z przyznaniem wszystkim albo niektórym nabywcom towarów lub usług nieodpłatnej premii, w postaci towarów lub usług odmiennych od stanowiących przedmiot sprzedaży. Czy narusza zbiorowe interesy konsumentów?

28.

Koło gospodyń wiejskich produkuje konfitury z malin i zamierza dokonać zbytu wyrobów za pomocą systemu sprzedaży, polegającego na proponowaniu nabywania konfitur poprzez składanie nabywcom konfitur obietnicy uzyskania korzyści materialnych w zamian za nakłonienie innych osób do dokonania takich samych transakcji, które to osoby uzyskałyby podobne korzyści materialne wskutek nakłonienia kolejnych osób do udziału w systemie sprzedaży konfitur. Wnuczek jednej z gospodyń jest prawnikiem. Co powinien powiedzieć babci?

29.

- Jeden z supermarketów reklamuje się w ten sposób, że aktorzy odtwarzają poranne wejście do sklepu klientów, którzy wzajemnie się biją i traturją. Jesteś właścicielem telewizji internetowej. Puścisz taki materiał reklamowy w godzinach od 10.00 do 22.00?

30.

- Jesteś scenarzystą serialu telewizyjnego. W 1098 odcinku producent prosi Cię abyś umieścił dialog: „Jaka wódka jest najlepsza?”. „Wiadomo tylko wódka PREMIUM produkowana przez gorzelnie w Nieistniewie”.
- Co odpowiesz producentowi?

31.

- Emerytowany adwokat chce odwiedzić zamek w Nieistniewie. Na krętej drodze do zamku pojawił się człowiek z transparentem „Parking przy zamku w Nieistniewie”. Adwokat zjechał na parking i zapłacił za postój 50 zł. Następnie poszedł za drogowskazem „Droga do zamku”.
- Okazało się, że zamek był trzy kilometry dalej.
- Adwokat po powrocie do domu napisał wezwanie o zwrot opłaty za parking. Czy miał rację, skoro parkował swój samochód na parkingu w czasie zwiedzania?

32.

- W czasie pobytu w Afryce Równikowej turystów zaskoczyła rewolucja ludu MBAPE i zamknięcie lotnisk, blokada autostrad. Biuro podróży zwróciło się o pomoc konsularną dla turystów i odstąpiło od umowy o podróż przelewając na konto turystów proporcjonalny zwrot ceny imprezy. Stan wojny uniemożliwił kontynuację wypoczynku. Oceń postępowanie biura podróży.

33.

- Biuro podróży JANTAR urządziło piknik nad morzem „Kuchnia polska”. Jadło pochodziło od lokalnego dostawcy. Niestety bigos był przyczyną poważnego zatrucia 16 uczestników, ich pobytu w szpitalu, trwałych dysfunkcji zdrowotnych, nieprzyjemnych zabiegów medycznych, długiej rekonwalescencji. Wszyscy poszkodowani nabyli wycieczkę w biurze podróży ODLOT w Płocku. Czy jest to sprawa dla Prezesa UOKIK?

34.

- Wydawnictwo OMNIA wydało publikację: Komentarz do Prawa o ruchu drogowym, które sprzedaje za 167 zł. Komentarz to w sumie 2 strony wstępu i przedruk ustawy. Właśnie kurier przyniósł ci przesyłkę z tą książką...

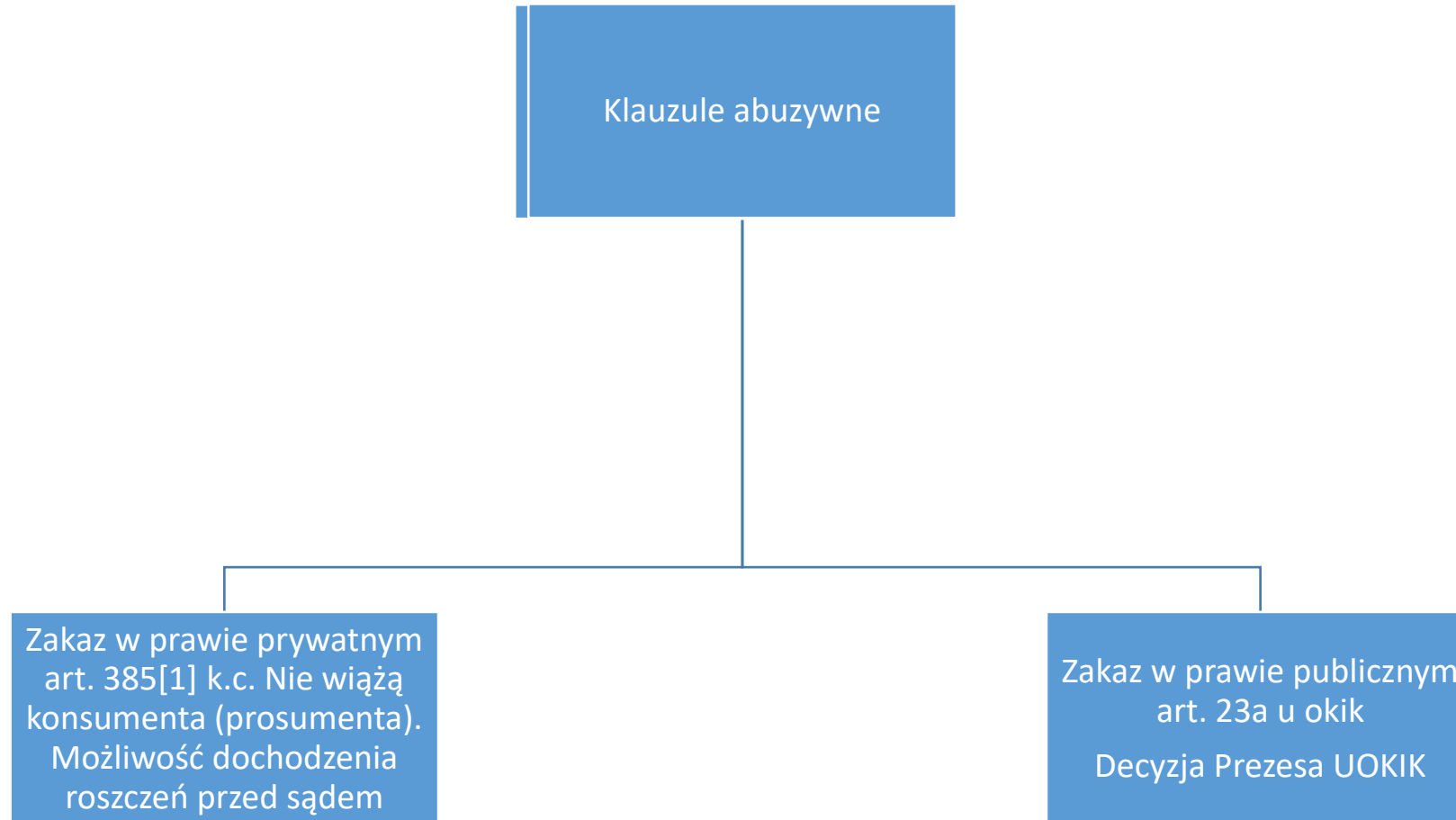
35.

- Na Costa del Sol turyści z Polski dostali pokój z widokiem na budowany hotel. Katalog biura podróży wskazywał, że wszystkie pokoje są z widokiem na morze, bo hotel stoi prostopadle do plaży. Budynek co prawda stał prostopadle do plaży ale był długi i w jego końcowej części rozbudowywano kompleks hotelowy. Biuro odpowiedziało, że nie gwarantuje konkretnych numerów pokoi a zakwaterowaniem zajmuje się sam hotel. Co może zrobić turysta?

Prawo konsumenckie

Kazusy do samodzielnego opracowania

Klauzule abuzywne

Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów

Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów Art. 23a i n. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów	
Zakaz w prawie publicznym	Zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 3851 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.
Środek ochrony	Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującą jego wykorzystywania , jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 23a. W decyzji Prezes Urzędu przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone

Decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazująca jego wykorzystywania

Funkcje decyzji Prezesa UOKiK	
1	FUNKCJA KORYGUJĄCA : KOREKTA POSTANOWIEŃ UMÓW Z KONSUMENTAMI
2	FUNKCJA PREWENCYJNO-REPRESYJNA: KARA PIENIĘŻNA
3	FUNKCJA INDYWIDUALNA : DECYZJA NIE MA SKUTKÓW WOBEC PRZEDSIĘBIORCÓW NIE BĘDĄCYMI STRONĄ POSTĘPOWANIA, A KTÓRZY POSŁUGUJĄ SIĘ PODOBNĄ ALBO NAWET IDENTYCZNĄ KLAUZULĄ ABUZYWNĄ

Decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazująca jego wykorzystywania

W decyzji Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu klauzul abuzywnych, a w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do:

- 1) poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca – w sposób określony w decyzji;
- 2) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji.

W decyzji Prezes Urzędu może nakazać publikację decyzji w całości lub w części, z zaznaczeniem, czy decyzja ta jest prawomocna, w określonej w niej formie, na koszt przedsiębiorcy.

Środki, powinny być proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego skutków.

Decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazująca jego wykorzystywania

Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 23a

Decyzja zobowiązująca

Jeżeli przedsiębiorca przed wydaniem decyzji zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia zakazu lub usunięcia skutków tego naruszenia, Prezes Urzędu może, wydając decyzję, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Prezes Urzędu może określić termin wykonania zobowiązań. W decyzji, Prezes Urzędu nakłada na przedsiębiorcę obowiązek składania w wyznaczonym terminie informacji o stopniu realizacji zobowiązań.

Prezes nie nakłada kary pieniężnej.

Skutki decyzji

- Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone **ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów**, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.	KLAUZULA GENERALNA	EGZEMPLIFIKACJA
	Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowanie przedsiębiorcy	naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji
		nieuczciwe praktyki rynkowe
		czyny nieuczciwej konkurencji
		proponowanie konsumentom nabycia usług finansowych, które nie odpowiadają potrzebom tych konsumentów ustalonym z uwzględnieniem dostępnych przedsiębiorcy informacji w zakresie cech tych konsumentów lub proponowanie nabycia tych usług w sposób nieadekwatny do ich charakteru

SYSTEM OCHRONY

Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

OCHRONA INTERESU PUBLICZNEGO W PRZYPADKU CZYNÓW NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI ALBO W PRZYPADKU NIEUCZCIWYCH PRAKTYK RYNKOWYCH.

OCHRONA INTERESU PRYWATNEGO W PRZYPADKU CZYNÓW NIEUCZCIWEJ KONKURENCJI.

OCHRONA INTERESU PRYWATNEGO W PRZYPADKU NIEUCZCIWYCH PRAKTYK RYNKOWYCH.

Definicja ogólna (klauzula generalna)

Praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów definiuje art. 24 ust. 2 uokik;

Definicja ogólna (klauzula generalna)

- działanie przedsiębiorcy
- bezprawne
- godzące w zbiorowe interesy konsumentów
- Ciężar wykazania przesłanek zakazu ciąży na Prezesie

Elementy definicji

- „Działanie” - w literaturze trwa spór czy praktyka może polegać także na zaniechaniu;
- zachowanie przedsiębiorcy może dotyczyć sytuacji przed zawarciem umowy jak i po zawarciu umowy z konsumentem.
- „Bezprawność” – czyli sprzeczność zachowania przedsiębiorcy z prawem, np. gdy przedsiębiorca nie spełnia nałożonego na niego obowiązku, albo gdy podejmuje zachowania zabronione przez prawo. Bezprawność jest niezależna od winy a nawet świadomości sprawcy.

Elementy definicji

- Sprzeczność z prawem dotyczy sprzeczności z ustawami, rozporządzeniami, aktami prawa miejscowego, prawem wspólnotowym, itp.
- Bezprawność należy rozszerzyć także na przypadki sprzeczności zachowań z zasadami współżycia społecznego. niekiedy w orzecznictwie przyjmuje się że bezprawne zachowanie to takie zachowanie, które jest sprzeczne z zasadą ochrony konsumenta jako słabszej strony stosunku cywilnoprawnego.
- Uznane, że bezprawność w rozumieniu komentowanego przepisu wiąże się z naruszeniem zasad współżycia społecznego:
 - z jednej strony poszerza zakres stosowania tej normy prawnej
 - z drugiej strony prowadzi do generowania stanów niepewności prawnej

Elementy definicji

Za sprzeczne z dobrymi obyczajami (zasadami współżycia społecznego) uznano działania przedsiębiorcy zmierzające do :

- niedoinformowania konsumenta
- dezorientacji
- wywołania błędnych przekonań
- wykorzystaniu niewiedzy czy naiwności
- zastraszenie, wywołanie lęku
- wywieranie silnej presji psychicznej

Elementy definicji

Okoliczności wyłączające bezprawność działania przedsiębiorcy:

- działanie dozwolone na podstawie obowiązujących przepisów (w przypadku kolizji norm)
- wykonywanie prawa podmiotowego
- zgoda pokrzywdzonego
- działanie w obronie uzasadnionego interesu

„godzenie” jako przesłanka zastosowania normy ma miejsce jeżeli zachowanie przedsiębiorcy jest bezprawne ale nie godzi w interesy konsumentów to brak jest podstaw do stosowania zakazu z art. 24 ust. 1

W literaturze przedmiotu jest sporne, czy godzenie w interesy konsumentów obejmuje zarówno „naruszenie” jak i „zagrożenie”

Elementy definicji

- „zbiorowy interes konsumentów” interes zbiorowy to interes odnoszący się do pewnej grupy osób, właściwy jakiemuś zbiorowi. O tym czy chodzi o interes indywidualny czy zbiorowy rozstrzygają cechy zachowania:
- Czyli jest to zachowanie skierowane do potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów (nie mają tu znaczenia kryteria ilościowe)
- Ochrona dotyczy interesów ekonomicznych jak i pozaekonomicznych
- Zgodnie z art. 24 ust. 3 nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów
- interes zbiorowy nie oznacza kumulacji interesów jednostek, dlatego naruszenie nawet znacznej liczby interesów konsumentów nie oznacza naruszenia interesu zbiorowego. Z interesem zbiorowym mamy do czynienia w sytuacji, gdy naruszono interes nieoznaczonego z góry kręgu podmiotów
- Godzenie w interes zbiorowy ma miejsce wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy **jest w stanie wywołać niekorzystne następstwa w odniesieniu do każdego z konsumentów, a nie jedynie wobec określonego konsumenta.**

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- Źródłem tych praktyk nie jest siła ekonomiczna ani władza rynkowa przedsiębiorcy, ale jego przewaga nad nieprofesjonalnymi uczestnikami obrotu.
- Prezes UOKiK posiada kompetencje do podejmowania w interesie publicznym interwencji w przypadku stwierdzenia naruszeń przepisów prawa lub dobrych obyczajów w obrocie konsumenckim
- Ustawodawca wprowadza w art. 24 ust. 1 uokik zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Zakaz praktyk wynika z mocy ustawy bez potrzeby wydawania w tej mierze decyzji administracyjnej przez Prezesa UOKiK.
- Z zakazem praktyk powiązana jest kompetencja Prezesa UOKiK do podjęcia postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Model przeciętnego konsumenta

W orzecznictwie ETS przyjęto model konsumenta jako osoby:

- Rozsądnej,
- Uważnej
- Należycie poinformowanej

Konsument:

- Posiada określony zasób informacji o rzeczywistości i potrafi go wykorzystać
- Krytycznie podchodzi do działań marketingowych
- Poziom percepcji konsumenta różni się w zależności od tego, jakiego produktu dotyczy praktyka rynkowa oraz w jakich okolicznościach produkt jest nabywany

Polskie ustawodawstwo nawiązuje do tej koncepcji przyjmując model „przeciętnego konsumenta”

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- zakaz praktyk ma charakter bezwzględny (z techniczno prawnego punktu widzenia zakaz ten wykazuje podobieństwa do zakazu nadużywania pozycji dominującej przez przedsiębiorcę)
- Przedmiotem „zakazu” wskazanego w ustawie są „praktyki” Nie chodzi zatem o zjawiska o charakterze pojedynczym, incydentalnym ale o formę stałego postępowania przedsiębiorcy.

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

- Zakazane praktyki dotyczą takich zachowań, które odnoszą się do konsumentów.
- Zachowania przedsiębiorców wymierzone przeciwko innym przedsiębiorcom nie stanowią zakazanej praktyki w rozumieniu art. 24 ust. 1 uokik jeżeli nie szkodzą konsumentom

Naruszenie obowiązków informacyjnych

- naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji;
- Obowiązek przekazywania niezbędnych informacji dotyczy także obrotu profesjonalnego
- naruszenie obowiązku informacji - godzi w prawo konsumenta do rzetelnej, pełnej i prawdziwej informacji
- Normy chroniące konsumentów mają na celu zapewnienie równowagi pomiędzy profesjonalnym uczestnikiem obrotu a konsumentem.

Naruszenie obowiązków informacyjnych

Praktyki naruszenia obowiązku informacyjnego można podzielić na:

Praktyki **odnoszące się do informacji, których udzielenie jest obligatoryjne:**

- zaniechanie udzielenia informacji
- udzielenie informacji nieprawdziwych
- przedstawienie informacji nierzetelnie, niepełnie w sposób prowadzący do ryzyka wprowadzenia konsumenta w błąd

Praktyki **odnoszące się do informacji nie wymaganych przez prawo**

- udzielanie informacji nieprawdziwych
- - przedstawienie informacji w sposób nierzetelny, niepełny (przykładem takiej praktyki było ustawienie w sklepie tablic, że towar nie podlega wymianie albo zwrotowi. Informacja taka jest niepełna, gdyż w istocie rzeczy towar podlega wymianie)

Przepis ten nie nakłada samodzielnie na przedsiębiorcę obowiązków informacyjnych, a jedynie wskazuje, że naruszenie takich obowiązków przewidzianych w innych ustawach może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Przepis ten nie może być zatem stosowany samodzielnie

Czyn nieuczciwej konkurencji

Czyn nieuczciwej konkurencji – w rozumieniu ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie przedsiębiorcy sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, które zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta; i w tym przypadku chodzi o zaniechanie; zachowanie przedsiębiorcy musi być bezprawne

- nie każdy czyn nieuczciwej konkurencji będzie naruszał interesy konsumentów.
- wśród czynów naruszających interesy konsumentów wskazać należy na : nieuczciwą reklamę, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów,
- czyny muszą godzić w zbiorowe interesy konsumentów

Czyn nieuczciwej konkurencji

Reklamą jest każda wypowiedź przedsiębiorcy, bez względu na formę, której celem jest nakłonienie odbiorcy do nabycia lub innego korzystania z towarów i usług. Czynem nieuczciwej konkurencji jest reklama sprzeczna z prawem, dobrymi obyczajami lub uchybiająca godności człowieka

- reklama sprzeczna z dobrymi obyczajami, to reklama naruszająca standardy moralne obowiązujące w społeczeństwie
- reklama wprowadzająca w błąd to:
 - reklama podająca obiektywnie nieprawdziwe informacje
 - reklama niekompletna, pomijająca informacje istotne z punktu widzenia przeciętnego odbiorcy
 - reklama wieloznaczna
 - reklama podająca obiektywnie prawdziwe dane, w nieodpowiedni sposób
 - czynem nieuczciwej konkurencji jest tzw. reklama ukryta

Nieuczciwe praktyki rynkowe

- **Nieuczciwe praktyki rynkowe** jest to stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów praktyka rynkowa, sprzeczna z dobrymi obyczajami która w istotny sposób zniekształca albo może zniekształcić zachowania rynkowe przeciętnego konsumenta

Nieuczciwe praktyki rynkowe

działanie wprowadzające w błąd

- działanie powodujące lub mogące powodować w jakikolwiek sposób podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął

agresywne praktyki rynkowe

- takie zachowania przedsiębiorców, które za pomocą niedopuszczalnego nacisku mogą ograniczać swobodę wyboru przeciętnego konsumenta, powodując podjęcie przez niego decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął
- wywołanie wrażenia, że konsument nie może opuścić pomieszczeń przedsiębiorcy bez zawarcia umowy
- składanie wizyt w miejscu zamieszkania konsumenta
- nakłanianie do nabycia produktów za pomocą technicznych środków komunikacji na odległość
- żądanie od konsumenta zgłaszającego roszczenie z umowy ubezpieczenia przedstawienia dokumentów nieistotnych dla ustalenia zasadności roszczenia

Reguła kolizyjna

Reguła kolizyjna: Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym i przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

RODZAJ DECYZJI	decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazująca zaniechanie jej stosowania	decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzająca zaniechanie jej stosowania	Decyzja zobowiązująca
PRZESŁANKA WYDANIA	jeżeli stwierdzi naruszenie zakazu określonego w art. 24.	jeżeli przedsiębiorca zaprzestał stosowania praktyki, o której mowa w art. 24.	Jeżeli w toku postępowania zostanie uprawdopodobnione że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków,
SANKCJA FINANSOWA	Kara pieniężna	Kara pieniężna	Brak kary pieniężnej

1. Założenie

- Dokonanie oceny, czy dana praktyka wprowadza w błąd, wymaga odniesienia do adresata, którym jest przeciętny konsument.
- Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w art. 2 pkt 8 definiuje go jako takiego konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny; oceny dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

Pytanie:

- Czy model przeciętnego konsumenta będą wyróżniać charakterystyczne cechy, czy przynależność do jakiejś szczególnej grupy konsumentów jeżeli adresatami oferty są wszystkie osoby posiadające wolne środki finansowe, poszukujące alternatywnych możliwości ich ulokowania?

2. Czy następująca praktyka rynkowa jest uczciwa?

- Praktyka polegająca na informowaniu konsumentów, podczas telefonicznych zaproszeń po „odbiór upominków” oraz na „Premierową Prezentację najnowszych urządzeń masujących” o tym, że zostali „laureatami” i w związku z tym otrzymują upominek, w sytuacji gdy z pisemnego zaproszenia przesyłanego następnie konsumentom wynika, że otrzymanie upominku jest uzależnione od pozostania na zapowiadanej telefonicznie prezentacji oraz wyrażenia opinii.

1. Założenie

- "marketing bezpośredni" to ogół działań, jak również wszelkich dotyczących go usług pomocniczych, umożliwiających oferowanie produktów lub usług bądź przekazywanie innych informacji do grupy ludności - za pośrednictwem poczty, telefonu lub innych bezpośrednich środków - w celach informacyjnych bądź w celu wywołania reakcji ze strony osoby, której dane dotyczą."

2. Pytanie

1. Czy wykonywanie połączeń telefonicznych w celu zaproszenia konsumenta na pokaz, podczas którego istnieje możliwość zakupu produktów oferowanych do sprzedaży przez powoda, jest marketingiem bezpośrednim?
2. Czy przedsiębiorcy wolno kierować do abonenta/konsumenta komunikaty do celów marketingowych bez uprzedniego uzyskania zgody na taki kontakt?
3. Czy kontaktowanie się z abonentem w celu uzyskania zgody na kontakt w celu marketingowym jest naruszeniem prawa do prywatności abonenta zmierzającym do uzyskania zgody, której konsekwencją będzie możliwość przedstawienia oferty/informacji marketingowych przez przedsiębiorcę?

1. Założenie

- Warunek sformułowania w reklamach informacji w sposób jednoznaczny, widoczny i zrozumiały w aspekcie przedmiotowym odnosi się do kosztu kredytu konsumentckiego.
- Informacja powinna obejmować: 1) stopę oprocentowania kredytu wraz z wyodrębnieniem opłat uwzględnianych w całkowitym koszcie kredytu, 2) całkowitą kwotę kredytu, 3) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania.

2. Pytanie

- Czy konsument bez dodatkowych procedur (wyjaśnień, tłumaczeń) powinien samodzielnie przyswoić sobie obowiązkową informację o kredycie i na jej podstawie świadomie podjąć decyzję o zaciągnięciu kredytu konsumenckiego lub rezygnacji z takiego zamiaru z uwagi na niekorzystne – w jego odczuciu – warunki związane z udzieleniem kredytu?
- Jakie z punktu widzenia konsumenta będą dla niego najbardziej istotne informacje decydujące albo o zaciągnięciu danego kredytu konsumenckiego, albo o rezygnacji z takiego zamiaru?
- Czy zapoznając się z tylko reklamą, konsument może porównać oferty różnych kredytodawców?
- Czy powinien mieć możliwość, tylko na bazie samej reklamy, dokonać świadomego wyboru oferty najkorzystniejszej w danej sytuacji i czasie?

Co jest naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów?

- Dla wystąpienia przesłanki naruszenia zbiorowego interesu konsumentów istotne jest ustalenie, że działanie przedsiębiorcy może potencjalnie godzić w interesy określonej zbiorowości konsumentów.
- Oznacza to, że nie ilość faktycznych, potwierdzonych naruszeń, ale przede wszystkim ich charakter, a w związku z tym możliwość (choćby tylko potencjalna) wywołania negatywnych skutków wobec określonej zbiorowości przesądza o naruszeniu- zbiorowego interesu konsumentów.
- Godzenie w zbiorowe interesy konsumentów może przy tym polegać zarówno na ich naruszeniu, jak i na samym zagrożeniu tym interesom. W konsekwencji, nie jest konieczne, aby którykolwiek z konsumentów został dotknięty skutkami stosowanych przez przedsiębiorcę praktyk. Wystarczająca jest choćby potencjalna możliwość wystąpienia negatywnych skutków praktyki wobec nieograniczonej liczby konsumentów.

Pytanie

- **Czy oświadczenie woli konsumenta we wzorcu umowy ustanawiające zabezpieczenie kredytu w postaci udzielenia bankowi nieodwołalnego pełnomocnictwa do ściągnięcia zadłużenia przeterminowanego jest praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów?**

PPK

KAZUSY

1.

- Producent wafli organizował konkurs z nagrodami. W warunkach konkursu nie podał nr REGON i nr NIP ale podał nr KRS. Wychodził z założenia, że konsument wafli nie jest zainteresowany nr REGON i NIP. Oceń tą sytuację.

2

- AAA ma siedzibę na wyspie Jersey. Nadużywa pozycji dominującej na rynku w Polsce. Oceń tą sytuację.

3

- BBB ma siedzibę w Polsce ale zamierza przejąć gigantyczną spółkę na rynku szwajcarskim w nowej branży i tylko w Szwajcarii prowadzić działalność gospodarczą w nowej branży. Oceń tą sytuację.

4

- CCC reklamuje towary podając fałszywą informację, że są one lepsze i tańsze od towarów DDD. Oceń tą sytuację.

5.

- W związku ze wzrostem cen energii DDD, EEE, FFF zawarły porozumienie, że będą wspólnie kupowały moc energetyczną od dostawców. Oceń tą sytuację.

6.

- GGG ma wyprodukowane 100 000 000 smartfonów klasy A. Konkurent HHH zamierza wprowadzić na rynek smartfony nowszej generacji A+. Oferuje jednak, że opóźni promocję i sprzedaż nowego produktu o pół roku w zamian za wycofanie się GGG z rynku w Ameryce Śrdk. Oceń tą sytuację.

7

- III, JJJ, KKK decydują się nie wprowadzać do obrotu hurtowego zapasów kaszy gryczanej, gdyż producenci tej kaszy proszą o wyższe ceny skupu dla których obecne grożą bankructwem. Razem mają 39,99% rynku tego segmentu kaszy w Polsce. Oceń tą sytuację.

8

- MMM rozwija sieci franczyzy w Polsce polegające na dowozie jedzenia z restauracji do klientów. Nakazuje wszystkim francyzobiorcom stosować stawki: 8 zł za 1 km dowozu. Oceń tą sytuację.

9.

- Stowarzyszenie miłośników miasta Gdańska zaleca studentom prowadzącym wycieczki po mieście pobieranie opłat od turystów w kwocie nie wyższej niż 100 euro za dzień. Oceń tą sytuację.

10.

- Organ antymonopolowy godząc się na połączenie przedsiębiorców poprzez przejęcie nakazał przedsiębiorcy przejmującemu przekazanie 10% akcji w przedsiębiorstwie przejmowanym, nieodpłatnie, pracownikom koncernu. Oceń tą sytuację.

11.

- Nauczyciel ze składek uczniów zorganizował wycieczkę dla klas licealnych. Z imprezy wykluczył uczniów z zachowaniem nieodpowiednim za poprzedni semestr. Rodzic takiego ucznia zgłosił sprawę do UOKIK. Oceń tą sytuację.

12.

- OOO organizuje przejazdy na linii Gdańsk – Zakopane. Bilet na całą trasę kosztuje 278 zł. OOO zmaga się z konkurencją dlatego w okresie całych wakacji oferuje przejazdy za 126,99 zł aby promować swoją markę. Oceń tą sytuację.

13.

- QQQ jest nowym graczem na rynku produktów z grafenu. Dlatego oferuje 7 letni okres gwarancji w sytuacji gdy konkurenci oferują roczny okres gwarancji. Oceń tą sytuację.

14

- RRR prowadzi obiekt hotelarski. W ramach walki z konkurentami do pokoju wynajętego turystom na minimum tydzień dorzuca butelkę wina, które kupuje hurtowo w cenie 18zł/1l. Oceń tą sytuację.

15

- Na basenie w olbrzymim parku wodnym działają aż 23 szkoły pływackie. Wszystkie pobierają 80 zł za 1h lekcji. Oceń tą sytuację.

16.

- Dyrektor Parku Narodowego chce promować kulturę turystyczną. Dlatego poleca aby do każdego biletu wstępu dołączać odpłatny przewodnik za 5 zł (4 zł koszty druku i dystrybucji, 1 zł prawa autorskie). Nie można nie kupić przewodnika. Oceń tą sytuację.

17.

- Deweloper wybudował i oddał do użytku luksusowy condo – hotel w atrakcyjnej miejscowości turystycznej. Lokale zakupiło w nim 80 osób. Żaden w wynajmujących pokoje krótkoterminowo nie schodzi z ceną poniżej 300 zł za dobę. Pokoje w okolicy można wynająć w przedziale od 40 zł do nawet 500 zł za dobę. Oceń tą sytuację.

18.

- Górale organizują kuligi na tej samej trasie. Cena jest ta sama i wynosi 500 zł za sanie. Nikt nie słyszał aby góral opuścił cenę. Oceń tą sytuację.

19.

- RRR sprzedaje wodę ze źródła w sanktuarium, twierdząc że może mieć cudowne właściwości lecznicze. Nie dysponuje żadnym badaniem naukowym. Ma jednak zaświadczenie autentyczności miejscowego duchownego. Oceń tą sytuację.

20.

- YYY prowadzi pizzerię „PIKANTNA” reklamując najtańszą pizzę w mieście. Faktycznie pizza kosztuje tam do 10 zł. Konsumpcja napoi nie jest obowiązkowa. Kelner zawsze je proponuje. Cena napoju wynosi od 45 zł za 150 mililitrów. Cena napoi nie jest podana w reklamie ale wynika z karty. Oceń tą sytuację.

22

- Parafia organizuje pielgrzymki do Ziemi Św. Posługuje się jednak niedozwoloną reklamą porównawczą. Jakie możliwości prawne ma konsument?

23.

- Dariusz Michalczewski urodził się w 1994r. w Rudzie Śląskiej i trenuje sztuki walki. Otworzył szkołę capueiry i nazwał ją „TAJGER. DARIUSZ MICHALCZEWSKI. SZKOŁA WALKI.” Pracujesz w organizacji ochrony konsumentów. Czy coś zrobisz?

24.

- Producent wina „Twardy” za 5,55 zł, wina „Grono” za 5,68 zł wypuszcza dla konsumentów nową markę trunku: „Denat” w cenie aż 12.99 zł. Reklamuje go nazwą „Szampan wśród narodowych win”. Co może zrobić organizacja konsumencka?

25.

- Podczas wiecu wyborczego konkurent organizatora przekupił gromadę dzieciaków aby do kandydata krzyczały „tato, kiedy dasz nam alimenty?”. Wywołało to skandal i rozejście się uczestników imprezy. Do delegatury UOKIK wpłynął wniosek o ochronę zbiorowych interesów konsumentów w związku z tym, że incydent uniemożliwił konsumentom skorzystanie z bezpłatnego poczęstunku gastronomicznego. Jesteś pracownikiem referatu. Co uczynisz?

26.

NN. wie, że w centrum handlowym jest zwyczaj organizowania wyprzedaży posezonowej, dokonywanej dwa razy w roku na koniec sezonu letniego i zimowego, trwającej każdorazowo nie dłużej niż miesiąc. Z uwagi na pandemię, lock-down, etc. etc. NN zorganizował sprzedaż całej kolekcji przez trzy miesiące, co spotkało się z zadowoleniem klientów. Czy doszło do naruszenia zbiorowego interesu konsumentów?

27.

- NN dokonuje sprzedaży konsumentom towarów lub usług połączoną z przyznaniem wszystkim albo niektórym nabywcom towarów lub usług nieodpłatnej premii, w postaci towarów lub usług odmiennych od stanowiących przedmiot sprzedaży. Czy narusza zbiorowe interesy konsumentów?

28.

Koło gospodyń wiejskich produkuje konfitury z malin i zamierza dokonać zbytu wyrobów za pomocą systemu sprzedaży, polegającego na proponowaniu nabywania konfitur poprzez składanie nabywcom konfitur obietnicy uzyskania korzyści materialnych w zamian za nakłonienie innych osób do dokonania takich samych transakcji, które to osoby uzyskałyby podobne korzyści materialne wskutek nakłonienia kolejnych osób do udziału w systemie sprzedaży konfitur. Wnuczek jednej z gospodyń jest prawnikiem. Co powinien powiedzieć babci?

29.

- Jeden z supermarketów reklamuje się w ten sposób, że aktorzy odtwarzają poranne wejście do sklepu klientów, którzy wzajemnie się biją i traturją. Jesteś właścicielem telewizji internetowej. Puścisz taki materiał reklamowy w godzinach od 10.00 do 22.00?

30.

- Jesteś scenarzystą serialu telewizyjnego. W 1098 odcinku producent prosi Cię abyś umieścił dialog: „Jaka wódka jest najlepsza?”. „Wiadomo tylko wódka PREMIUM produkowana przez gorzelnie w Nieistniewie”.
- Co odpowiesz producentowi?

31.

- Emerytowany adwokat chce odwiedzić zamek w Nieistniewie. Na krętej drodze do zamku pojawił się człowiek z transparentem „Parking przy zamku w Nieistniewie”. Adwokat zjechał na parking i zapłacił za postój 50 zł. Następnie poszedł za drogowskazem „Droga do zamku”.
- Okazało się, że zamek był trzy kilometry dalej.
- Adwokat po powrocie do domu napisał wezwanie o zwrot opłaty za parking. Czy miał rację, skoro parkował swój samochód na parkingu w czasie zwiedzania?

32.

- W czasie pobytu w Afryce Równikowej turystów zaskoczyła rewolucja ludu MBAPE i zamknięcie lotnisk, blokada autostrad. Biuro podróży zwróciło się o pomoc konsularną dla turystów i odstąpiło od umowy o podróż przelewając na konto turystów proporcjonalny zwrot ceny imprezy. Stan wojny uniemożliwił kontynuację wypoczynku. Oceń postępowanie biura podróży.

33.

- Biuro podróży JANTAR urządziło piknik nad morzem „Kuchnia polska”. Jadło pochodziło od lokalnego dostawcy. Niestety bigos był przyczyną poważnego zatrucia 16 uczestników, ich pobytu w szpitalu, trwałych dysfunkcji zdrowotnych, nieprzyjemnych zabiegów medycznych, długiej rekonwalescencji. Wszyscy poszkodowani nabyli wycieczkę w biurze podróży ODLOT w Płocku. Czy jest to sprawa dla Prezesa UOKIK?

34.

- Wydawnictwo OMNIA wydało publikację: Komentarz do Prawa o ruchu drogowym, które sprzedaje za 167 zł. Komentarz to w sumie 2 strony wstępu i przedruk ustawy. Właśnie kurier przyniósł ci przesyłkę z tą książką...

35.

- Na Costa del Sol turyści z Polski dostali pokój z widokiem na budowany hotel. Katalog biura podróży wskazywał, że wszystkie pokoje są z widokiem na morze, bo hotel stoi prostopadle do plaży. Budynek co prawda stał prostopadle do plaży ale był długi i w jego końcowej części rozbudowywano kompleks hotelowy. Biuro odpowiedziało, że nie gwarantuje konkretnych numerów pokoi a zakwaterowaniem zajmuje się sam hotel. Co może zrobić turysta?

36.

- Islandczyk, członek zarządu XXX nie wie, że jego spółka uczestniczy w kartelu cenowym dogadując się z YYY o ustaleniu ceny hurtowej dorsza. Oceń tą sytuację.

- Członkiem zarządu ZZZ jest 97-letnia Pelagia Prosta. ZZZ nadużywa pozycji dominującej. Oceń tą sytuację.

38.

- Akcjonariuszem w YYY został – w wyniku spadkobrania – 6 letni Piotruś Bogaty. Pakiet Piotrusia wynosi 73% akcji. Rodzice Piotrusia także są akcjonariuszami i w sumie mają 25% akcji YYY. Planują oni squeeze-out drobnych akcjonariuszy. Czy Piotruś jest przedsiębiorcą?

39.

- Taxi LUX z przytupem wchodzi na rynek i proponuje ceny usług zakładające 10% marżę dla kierowców. Pozostałe korporacje taksówkarskie pracują z marżą od 25 do 35%. Ceny Taxi LUX uznają za bandyckie ale chcą walczyć o rynek i obniżają swoje ceny w porozumieniu do 9%. Oceń tą sytuację.

40.

- X. jest filatelistą w czwartym pokoleniu. Dysponuje znaczkiem swojego dziadka wartym 1 000 000 USD. Muzeum Narodowe w Nairobi chce nabyć ten znaczek ale X proponuje cenę 5 000 000 USD. Adwokat zarzuca X, że na rynku właściwym globalnej filatelistyki nadużywa pozycji dominującej. Oceń tą sytuację.

41.

- Na Warmii działa 6 dużych mleczarni. 5 z nich zmodernizowało linie technologiczne u tego samego dostawcy, zwolniło część załogi i zmniejszyło koszty. 6 mleczarnia zarzuca pozostałym znową technologię. Oceń tą sytuację.

42.

- Po dosyć brutalnie przeprowadzonej kontroli skarbowej A. stał się nad wyraz ostrożny. Konkurenci proponują mu udział w porozumieniu technologicznym antykonkurencyjnym ale odpowiadającym klauzuli *de minimis*. A. chce aby Prezes UOKiK wydał decyzję zezwalającą ex ante. Oceń tą sytuację.

43.

- W nadmorskiej miejscowości przy głównym deptaku swoje domy wczasowe mają centrale 4 dużych związków zawodowych. Pierwszeństwo korzystania mają związkowcy ale z usług hotelowych może korzystać każdy. Aby uniknąć niezdrowej zawiści zarządy związków dżentelmeńsko uzgodniły, że stawka wynosi 300 zł za osobodzień z 37% zniżką dla związkowców. Oceń tą sytuację.

44.

- Proboszcz parafii organizuje pielgrzymkę do sanktuariów Chorwacji. Koszt pielgrzymki dla ministrantów i ich rodzin to 1500 zł, dla własnych parafian 2000 zł dla obcych parafian 2500 zł. Oceń tą sytuację.

45.

Na rynku dewocjonaliów panuje spora konkurencja. W miejscu pielgrzymkowym sprzedawcy przypinają pielgrzymom plakietki pielgrzyma i ofiarują bezpłatnie miejscowe foldery i mapki. Pod koniec proszą o datek 5 zł za plakietkę. Oceń tą sytuację.

46.

- O 7.50 do domu Prezesa Holdingu XXX wpadają osobnicy powołujący się na umocowanie Prezesa UOKIK celem przeszukania. Nie są ani z CBA ani z CBŚ ani z ABW. Czy Prezes powinien ich wpuścić?

47.

- Prezes GGG uczestniczył krótko w zмовie przetargowej. Czy może odmówić wyjaśnień Prezesowi UOKiK w sprawie tej zмовy?

48.

- Do gabinetu prezesa TTT wpadają urzędnicy Prezesa UOKIK. Przytomna sekretarka plik z trefnymi dokumentami zdążyła przenieść do folderu kosz. Po tym urzędnicy zabezpieczyli komputer. Oceń tą sytuację.

49.

- Prezesi uczestniczą w zмовie przetargowej ale boją się, że ktoś z nich może ich wsypać. Dla „omerty” (zmowy milczenia) każdy z nich osobiście wystawia weksel in blanco który będzie uruchomiony na skutek zdrady. D. chce zostać sygnalistą ale boi się konsekwencji. Oceń tę sytuację.

50.

- Związek kynologiczny od hodowców border collie pobiera za swoje usługi certyfikujące 10% dodatku uważając, że popularność tej rasy pozwoli hodowcom na wyższe zyski. Oceń tą sytuację.

51.

- X był założycielem i prezesem kolejno spółek A1, A2, A3, A4, A5, A6. Każda z tych spółek ma długi za energię elektryczną. Elektrownia odmawia dostawy energii kolejnej spółce X – A7. Oceń tą sytuację.

52.

- Umowa adwokacka zakłada wynagrodzenie w wysokości 100 zł opłaty rejestracyjnej i 70% wysądzanego roszczenia odszkodowawczego. F. jest tak biedny, że z trudem wykłada 100 zł. Adwokat jest znakomitym fachowcem i w cuglach wygrywa sprawę o 100 000 zł. Oceń tą sytuację.

53.

- Organizator przelotu balonem nad Zatoką Gdańską w ogólnych warunkach umowy zastrzega, że nie ponosi odpowiedzialności za śmierć pasażerów w wyniku zestrzelenia balonu. Oceń tą sytuację.

54.

- Prezesi spółek produkujących farby dżentelmeńsko umówili się, że w tym roku nie rekomendują walnym zgromadzeniom spółek wypłaty dywidendy ale przekazanie zysków na kapitał zapasowy ocenić tą sytuację.

55.

- Inspektor UOKIK ma takie maile pomiędzy uczestnikami domniemanej zmowy cenowej:

„Może by tak te króliki po 100 ptysiów a tamte sikory po 45 ptysiów?”

„Może? Kto wie?”

Czy ma dowód w sprawie jeżeli faktycznie przedsiębiorcy sprzedają część swoich towarów w tych samych cenach?

56.

YYY, ZZZ, WWW potentaci w usuwaniu śmieci, mający jako jedyni odpowiedni tabor do oczyszczania miasta nie przystępują do przetargu na wywóz nieczystości. Są oburzeni stawkami założonymi przez organizatora przetargu. Oceń tę sytuację.

57.

- Deweloper zaniża o 0,05% rozmiar lokalu ale zawyża o 0,1% część nieruchomości wspólnej. Czy jest pole do interwencji UOKIK?

58.

- Lekarz nie przepisuje tańszych zamienników leków. Nie informuje o tych zamiennikach pacjenta. Nie jest jedynym lekarzem w ośrodku. Czy jest tu płaszczyzna do działania Prezesa UOKIK?

59.

- Zdrożał prąd, czynsz wzrosły koszty zatrudnienia. Wszyscy barberzy w mieście podnoszą ceny usług. Tylko dwaj z nich pozostają przy swoich stałych stawkach. Zyskują przez to więcej klientów. Oceń tą sytuację.

60.

- Ceny na rynku stali szaleją. Firma consultingowa, wynajęta przez trzech głównych hurtowników stali zaleca ograniczenie podaży stali. Oceń tą sytuację.